Деловодни број: 01-453/2026-1

Датум: 14.9.2026.

РАЗВОЈНИ ПЛАН ХЕМИЈСКО-ТЕХНОЛОШКЕ ШКОЛЕ 2026-2031.

ХЕМИЈСКО-ТЕХНОЛОШКА ШКОЛА

СУБОТИЦА

Дел. број:

Датум:

САДРЖАЈ

1. УВОД 3

1.1. ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ 5

1.2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ 6

1.2.1 ШКОЛА ДАНАС 7

1.3. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ 7

1.3.1. ШКОЛСКИ ПРОСТОР 7

1.3.2. ОПРЕМА И НАСТАВНА СРЕДСТВА 8

1.4. ЉУДСКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ 11

1.5. ПОДРУЧЈА РАДА И ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ 12

1.6. УСПЕСИ ШКОЛЕ 14

2. СНАГЕ И СЛАБОСТИ ШКОЛЕ 14

2.1. ЕКСТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ 15

2.2. ИНТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ 17

2.3. SWOT АНАЛИЗА ШКОЛЕ 18

2.4. ИЗВЕШТАЈ О ЕВАЛУАЦИЈИ ШКОЛСКОГ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА за период 2021-2026. 20

3. МИСИЈА ШКОЛЕ 34

5. ПРИОРИТЕТИ У ОСТВАРИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА, ПЛАН И НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ, КРИТЕРИЈУМИ И МЕРИЛА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНИРАНИХ ОБЛАСТИ 35

6. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ 46

7. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА САРАДЊЕ СА ПОСЛОДАВЦИМА И АФИРМАЦИЈА ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА 49

8. МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА 52

9. ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА 55

10. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА 63

11. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА 84

12. ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА 90

13. ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА МАТУРСКЕ И ЗАВРШНЕ ИСПИТЕ 91

14. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ 93

15. ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА 96

16. ПЛАН УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА У РАД ШКОЛЕ 97

17. ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ 99

18. ПРОШИРЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ ШКОЛЕ.....112

1. УВОД

Школа представља веома битну друштвену институцију која је изложена различитим очекивањима и изазовима из интерног и екстерног окружења и као таква да би остварила своју функцију мора да следи промене у друштву, а понекад, у идеалном случају, и да иде испред њих.

Школа је образовно-васпитна институција са јасно одређеним циљевима и задацима где ученици под руководством наставника стичу знања, вештине и навике, развијају физичке и психичке способности, обогаћују и свестрано се развијају. Промене у окружењу и експанзија знања у савременом друштву довела је до све већег значаја школе која настоји да образовно-васпитним процесом снажније усмерава развој ученика, њихову животну оријентацију и поглед на свет.

Школско развојно планирање представља веома значајан и континуиран процес заснован на константном истраживању и препознавању аутентичних потреба школе и њених корисника и проналажењу начина да се те потребе задовоље.

Законом о основама система васпитања и образовања предвиђено је да школе у Србији донесу своје развојне планове. Развојни план је документ који се доноси за период од 3 до 5 година. У процесу његовог доношења учествују ученици, наставници, родитељи и локална заједница.

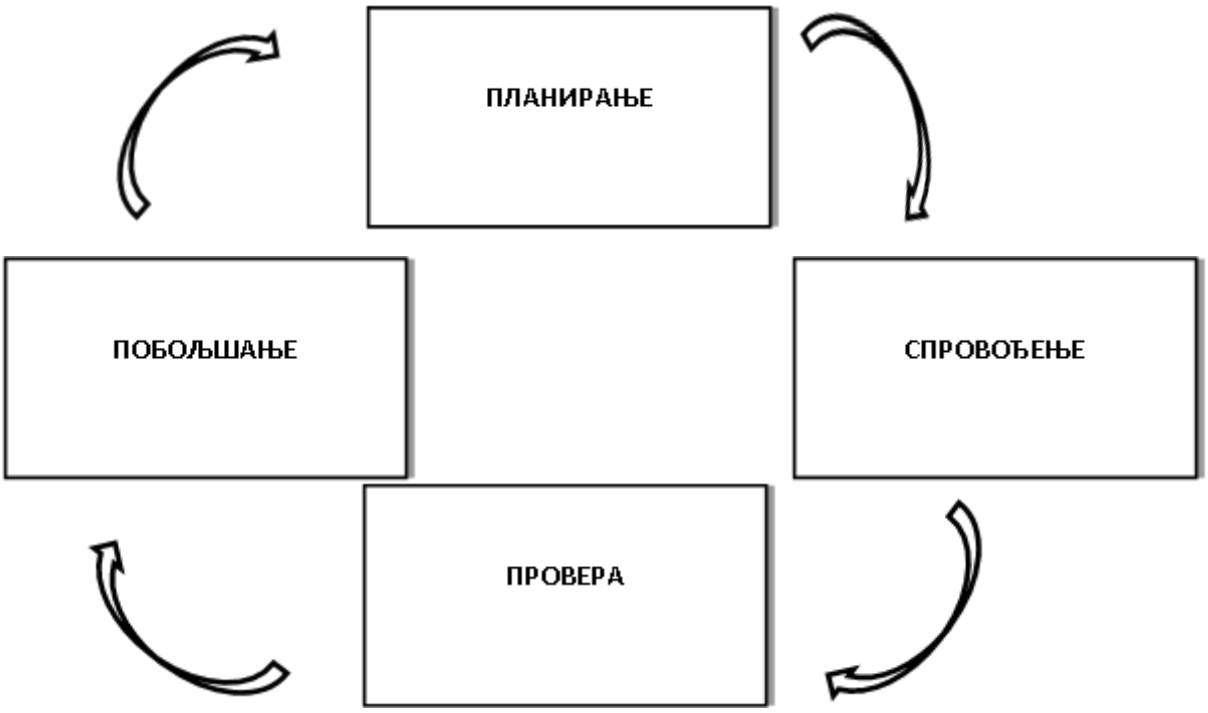
На основу праћења и анализе претходног плана, резултата самовредновања, извештаја спољашњег вредновања и анализе стања наше школе, Стручни актив за школско развојно планирање и чланови Педагошког колегијума сачинили су Развојни план школе за период 2026-2031. године. Стручни актив за школско развојно планирање чине:

- Матковић Никола, директор
- Војнић Пурчае Јадранка, помоћник директора
- Николоски Наташа, помоћник директора
- Глоговац Катарина, координатор практичне наставе
- Михајловић Вања, педагог и председник Стручног актива за развојно планирање
- Сабо Батанч Енике, психолог
- Кором Габриела, председник Стручног већа подручја рада пољопривреда, производња и прерада хране
- Копуновић Дамир, председник Стручног већа подручја рада хемија, неметали и графичарство
- Пећерић Сабина, председник Стручног већа подручја рада текстилства и кожарства
- Арпад Нађ Варјаш, председник Школског одбора
- председник Ученичког парламента
- представник Савета родитеља

Чланови Педагошког колегијума:

- Кнежевић Мајда, секретар,
- Деман Доминик, председник Стручног већа друштвених наука,
- Балажевић Гордана, председник Стручног већа страних језика,
- Пољваш Моника, председник Стручног већа српског језика и књижевности,
- Береш Золтан, председник Стручног већа математике, рачунарства и информатике и физике,
- Мерцедес Варга, председник Стручног већа мађарског језика и књижевности.

Квалитетно образовање укључује циклично смењивање самовредновања/вредновања, акционог и развојног планирања.

Процес развојног планирања се одвија у оквиру следећих фаза:

- ***Фаза АРТИКУЛАЦИЈЕ*** (Има за циљ да се на основу разговора о стању у конкретној школи и њеним специфичностима евидентирају области у којима су потребне промене. У овој фази долази до повезивања свих интересних група и стварања услова за њихово даље учешће у развојном планирању. Постиже се споразум око главних идеала и вредности којима школа тежи).
- ***Фаза КОНТАКТА И ДОГОВАРАЊА*** (Кључна за успостављање партнерских односа између школа и саветника за развој школа. Договарају се о даљој сарадњи што подразумева утврђивање конкретних обавеза и одговорности обе стране)
- ***Фаза ДИЈАГНОЗЕ*** (Утврђивање стања у школи, у појединим областима њеног живота и рада. Постиже се консензус о областима у које треба увести промене и одређује се шта је то на чему треба радити).
- ***Фаза ОДРЕЂИВАЊА ТЕЖИШТА ПРОМЕНЕ*** (Одлучивање о циљевима и приоритетима развоја школе. У овој фази се долази до слике промене којој школа тежи).
- ***ФАЗА ПЛАНИРАЊА*** (Артикулисање задатака и израду временског плана активности који води ка реализацији постављеног циља. Овде је важно одредити носиоце планираних активности, критеријум успеха, начине вредновања процеса и исхода).
- ***ФАЗА РЕАЛИЗАЦИЈЕ*** (Остваривање планираних активности уз ангажовање расположивих потенцијала у школи и окружењу).
- ***ФАЗА ЕВАЛУАЦИЈЕ*** (Вредновање постигнутих ефеката и истовремено представља тачку из које започиње нови развојни циклус).

1.1. ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

Пун назив школе	**Хемијско-технолошка школа**
Директор	Матковић Никола
Адреса	Максима Горког 53
Место	Суботица
Округ	Северно-бачки
Подручја рада	ХЕМИЈА, НЕМЕТАЛИ И ГРАФИЧАРСТВО; ПОЉОПРИВРЕДА, ПРОИЗВОДЊА И ПРЕРАДА ХРАНЕ; ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО И ТУРИЗАМ; ТЕКСТИЛСТВО И КОЖАРСТВО;
Телефон	(024) 644 – 111
Интернет страница	www.hts.edu.rs
E-mail	hemijska@hts.edu.rs
Лого школе	

1.2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Велелепна и импозантна зграда Хемијско-технолошке школе, налази се на углу улица Максима Горког и Харамбашићеве. Захваљујући граду Суботица и држави Аустро-Угарској, који су истицали значај образовања, расписан је конкурс за њену изградњу на којем је победио пројекат архитекте Јаноша Бобула, млађи**.** Овај велики подухват изградње је започео још давне 1897. године и временом је претрпео извесне промене захваљујући суботичком архитекти и предузетнику Титусу Мачковићу. Радови су завршени 1897. године, а зграда јестављена у фукцију образовања од школске 1898/1899. године. Њеној величини и сјају доприноси еклектични стил у ком је изграђена.

Од тада, па до распада Аустро-Угарске 1918. године, у згради се налазила Државна женска учитељска школа – Препарандија. Октобра 1920. године, донесена је одлука Министарства просвете да се Правни факултет у Суботици пресели из зграде Гимназије у зграду Препарандије.

Током 1945. године, део објекта дат је Техничкој средњој школи за столарску и зидарску радионицу. Од следеће, 1946. године формира се интернат Техничке средње школе, да би коначно 1947. године зграда поново добила своју основну намену. Од тада, па до 1952. године, у згради се налазила Грађевинско-техничка средња школа, која 1952. године добија име Техничка средња школа за грађевинарство, архитектуру и хемију. Године 1965. формира се Грађевинско-технолошки школски центар са архитектонским, грађевинским и хемијско-технолошким одсеком. Поред тога, формира се и Школа за грађевинске раднике. Обједињавањем ових школаи Школског центра за стручно образовање кадрова у привреди „Лазар Нешић” 1972. године је установљен Грађевинско-технолошки школски центар „Лазар Нешић". Од тада се у згради налази и одсек за текстилство и кожарство. Спровођењем Новог закона о средњим школама од 1975. године у прве разреде се уписују ученици заједничког средњег васпитања, да би 1977. године зграда, у потпуности, припала новоформираној Школи за заједничко средње васпитање и образовање „Моша Пијаде” ООУР Заједничка средња школа „Јединство”. Након повратка на стари начин школовања, зграда постепено добија стару намену, постаје Стручно хемијско-технолошка школа.

Од 1983. године поново постоји искључиво као Хемијско-технолошка средња школа „Лазар Нешић”, да би крајем прве деценије 21. века добила садашњи назив Хемијско-технолошка школа.

1.2.1 ШКОЛА ДАНАС

Хемијско-технолошка школа је средња стручна школа која образује ученике на 4 подручја рада: хемија, неметали и графичарство, пољопривреда, производња и прерада хране, текстилство и кожарство, трговина, угоститељство и туризам у оквиру којих има верификацију за 27 образовна профила. Настава се изводи на два наставна језика, српском и мађарском језику у две смене.

Хемијско-технолошка школа у складу са својим геслом „Школа знања и вештина“ омогућава својим ученицима успешан наставак даљег школовања, запошљавање у суботичкој привреди, а захваљујући сталној афирмацији предузетничких компетенција и могућност самозапошљавања и покретања сопственог бизниса. Квалитет наставе и образовања најбоље може да се вреднује кроз ученичка постигнућа, а успеси на републичким и међународним такмичењима су сигуран показатељ истих.

1.3. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ
1.3.1. ШКОЛСКИ ПРОСТОР

Образовно васпитни рад одвија се у објекту у улици Максима Горког 53 у једној згради, ветеринарској амбуланти и школској пекари, док се за поједина подручја рада практична настава/учење кроз рад одвија у радионицама предузећа.

Школска зграда је изграђена 1897. године, наменски је грађена за образовање, тако да и данас задовољава основне потребе.

У марту 2019. године је завршена реконструкција зграде школе. Радовима на обнови обухваћена је комплетна реконструкција и рестаурација фасаде, али и обнова учионица и фискултурне сале, обнова подова, зидних облога, прозора и врата.

У 2023. години у школском дворишту, апаптирана је и извршена је реконструкција зграде у школску ветеринарску амбуланту која је опремљена на најсавременији начин, чиме је школа добила модеран објекат за наставу и учење овог образовног профила. У истом периоду поред постојећег школског спортског терена је постављен професионални фитнес парк на отвореном.

У 2024. години извршена је адаптација две учионице у посластичарке кабинете за реализацију практичне наставе и вежби, која је опремљена најсавременијим машинама и опременом за образовне профиле Посластичар, Пекар, Прехрамбени техничар и Прехрамбено-биотехнолошки техничар.

У 2026. години започети су радови на адаптацији, реконструкцији и доградњи школске пекарске радионице.

Структура школског простора:

УКУПНА ПОВРШИНА ШКОЛСКОГ ЗЕМЉИШТА ЈЕ 8.200 m^2, од тога:

а) површина изграђеног дела: 1.810 m^2

б) површина уређеног дела: 4.910 m^2

в) површина неуређеног дела: 1.480 m^2

СТРУКТУРА НЕИЗГРАЂЕНОГ ЗЕМЉИШТА:

1. површина школског дворишта је 6.390 m^2, од тога:

- бетонирани или поплочани део: 1.450 m^2
- уређени паркови: 1.750 m^2
- површина неуређеног дела: 1.480 m^2

2. Површина вежбалишта за извођење наставе физичког и здравственог васпитања је 1.710 m^2, од тога:

- кошарка: 320 m^2
- рукомет,мали фудбал,тенис: 970 m^2
- атлетске стазе: 400 m^2
- скок у даљ: 20 m^2

СТРУКТУРА ИЗГРАЂЕНОГ ЗЕМЉИШТА:

1. Укупна површина школе је 7908 m^2,а то је четири етаже главне зграде (подрум, приземље, први и други спрат), школска пекара и сала за физичко васпитање.

1.3.2. ОПРЕМА И НАСТАВНА СРЕДСТВА

Н А М Е Н А	**Број просторија**
I Учионице опште намене	18
II Специјализоване учионице	22
✓ **спец. уч. за АВ наставу**	1
✓ **спец. уч. за припрему ученика за такмичења**	1
✓ **спец.учионица за посластичарство/предузетништво**	2
✓ **спец. уч. за текстилну струку**	1
✓ **спец.уч. за прехрамбену струку**	1
✓ **кабинет за физику и математику**	1

✓ **кабинет за биологију и микробиологију**	1
✓ **кабинети за информатику**	3
✓ **лабораторија за физичку и електро хемију**	1
✓ **лабораторија за неорганску и аналитичку хемију**	1
✓ **лабораторија за органску хемију и инструменталну анализу**	1
✓ **лабораторија за машине, апарате и операције**	2
✓ **кабинет за компјутерску припрему кројних делова одеће**	1
✓ **школске радионица за техничаре моделаре одеће**	2
✓ **кабинет за ветеринарске техничаре**	1
✓ **школска радионица за пекаре**	1
✓ **школска ветеринарска амбуланта**	1
✓ **III Припремне просторије**	2
✓ **IV Сала за физичко васпитање са помћним просторијама**	1
✓ **V Библиотека Школе са читаоницом**	1
✓ **VI Медиотека**	1
✓ **VII Зборница**	1
✓ **VIII Просторије опште намене**	29
✓ **просторије управе**	3
✓ **просторије за администрацију**	2
✓ **а р х и в а**	1
✓ **просторије психолошко- педагошке службе**	1
✓ **радионице за одржавање**	3
✓ **котларница**	1
✓ **портирница**	1
✓ **просторије за помоћно особље**	2

✓ **магацини**	7
✓ **санитарије**	9
VII Клуб ученика	1
IX Комуникације, ходници, степеништа	4 етаже
С В Е Г А:	**76**

Материјално-технички ресурси школе су обезбеђени. Школа је физички безбедно место. Школски простор је ограђен, организовано је дежурство наставника, постоји видео-надзор којим су покривени сви делови зграде и двориште, алармни систем, разглас са пратећом опремом.

Школски простор задовољава здравствено хигијенске услове (школа је чиста, осветљење у школи је квалитетно, просторије су окречене, електричне инсталације су безбедне). Учионице су опремљене новим намештајем.

Школа је добро опремљена наставним средствима за реализацију квалитетне наставе (беле табле, рачунари и пројектори се налазе у свакој учионици). Кабинети за информатику су опремљени новим, савременим рачунарима и опремом. Лабораторије су опремљене тако да омогуће ученицима и наставницима извођење лабораторијских вежби на задовољавајућем нивоу (набављају се квалитетне хемикалије и хемикалија има довољно, лабораторијско посуђе је квалитетно, уређаји и инструменти су углавном стари, али редовно одржавани).

Школска пекара и предузетнички кабинет су савремено опремљени, у складу са важећим стандардима. Текстилне радионице располажу са великим бројем индустријских шиваћих машина и опремом, а ученицима су доступни и квалитетни текстилни материјали.

Ветеринарска станица – вежбаоница је опремљена белом таблом, пројектом и рачунаром, намештајем и наставним средствима неопходним за реализацију практичне наставе и вежби (сто за преглед животиња, операциони сто, намештај за одлагање потрошног материјала, инструментима, прибором и осталом опремом).

У школи постоји три специјализоване учинице са рачунарима од којих су две опремљене са по петнаест рачунара (35,38м2, 34,4м2), а једна са 20 рачунара (71,73м2). Свака специјализована учионица са рачунарима има свој сервер који је умрежен жичаном мрежом са осталим рачунарима тако да сваки рачунар може приступити интернету путем ЛАН мреже. Ове специјализоване учионице се користе за извођење наставе из предмета рачунарство и информатика, примена ЦАД система у конструкцији одеће, предузетништва, као и за стручне предмете у свим подручјима рада. Све учинице опште намене, као и кабинети, лабораторије и специјализове учионице опремљене су рачунаром, пројектором и повезане су на Амресову интернет мрежу. У оквиру пројекта Повезане школе урађена је жичана и бежична мрежа тако да је комплетан простор покривен интернетом.

Фискултурна сала се налази у оквиру школског објекта, укупне површине 415,36м2 у који улазе мушка и женске свлачионца и тоалети, канцеларија за наставнике и тоалет, просторије за реквизите, а сама површина сале је 266,95м2. Спортски терени се налазе у школском дворишту и то терен за кошарку 320 m2, терен за рукомет, мали фудбал, тенис 970 m2, атлетске стазе 400 m2, скок у даљ 20 m2.

Простор библиотеке обухвата 108,48м2 у којој су смештене књиге и читаоница са 24 места. По потреби простор се може организовати за одржавање књижевних вечери, промоција и

других дешавања. Библиотека поседује комплетну лектиру, стручне књиге из области хемије, производне и прераде хране, текстилства, атласе, књиге из уметности, енциклопедије, приручнике, као и већи број књига белетристике. Школска библиотека поседује четири рачунара. Један користи библиотекар за архивирање књижног фонда. Остала три, рачунара намењена су ученицима уз могућност приступа интернету.

Клуб ученика обухвата 71,62м2 у којем се налазе три рачунара повезана на интернет, телевизор и рачунар и пројектор. Клуб ученика је намењен ученицима да могу слободно време да проведу у школи, као и за реализацију ваннаставних активности и за састанке Ученичког парламента.

У дворишту школе је школска пекарска радионица 222м2 која има део за пекару, хладну комору, магацин, кухињу, учионицу са рачунаром и пројектором, просторијом за лиснато тесто, канцеларију за наставнике, свлачионице и тоалете.
У дворишту школе у засебној згради је ветеринарска станица – вежбаоница 88,4м2 која обухвата просторију за пријем, просторију за преглед и лечење животиња, просторију за стерилизацију, лабораторију, просторију за чување лекова, операциону салу, свлачионице и тоалете. Такође има пројектор и рачунар.
У школи у два кабинета, кабинету за физику и математику (71,72м2) и кабинету за стручне предмете из ветеринарске струке налазе се паметне табле (71,49м2).
Школа има просторију за пријем родитеља, просторију за школској полицајца, 12,7м2.
Школа има две кројачке радионице (80,27м2, 104,5м2) и две специјализоване учионице за предмет контрукција и моделовање одеће (44,76м2, 38,86м2) , две погонске лабораторије за стручне предмете с припремном просторијом (64,62м2, 32,13м2, 37,84м2), четири хемијске лабораторије с припремним просторијама, просторијом за такмичење и вагаоном и магационом (61,41м2, 22,57м2, 73,06м2, 56,24м2, 38,24м2, 86,14м2, 22,19м2), кабинет за микробиологију 41,35м2, две радионице за посластичаре (52,25м2, 49,86м2). Школа поседује и други простор као што је: канцеларијски простор, хигијенскосанитарне просторије, ходници и степенишни простор, архива, простор за одлагање наставних средстава, поправку оштећеног намештаја, радионицу за мајсторе, простор за помоћно-техничко особље, стан за домара.

Опремљеност школе наставним средствима и опремом у односу на захтеве прописане нормативима простора, опреме и наставних средстава школа је опремљена у следећим процентима:

Општа наставна средства	90 %
Општеобразовни предмети	90 % - 100 %
Хемијска група предмета	90 % - 100 %
Текстилна група предмета	90 % - 100 %
Пољопривредна група предмета Производња и прерада хране група предмета Посластичарска група предмета	100 % у сарадњи са привредом 90 % - 100 % 90% - 100%
Средства за рад стручних сарадника	90% - 100%

1.4. ЉУДСКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ

Послови наставе	
Помоћни наставник IV степен	8

Наставник VI степен	3
Наставник VII степен	75
Наставник VII-магистар	3
Наставник VIII-докторат	2
Директор и стручни сарадници	
Директор VII степен-мастер	1
Помоћник директора VII степен	2
Координатор практичне наставе VII степен	3
Педагог- психолог VII степен	2
Библиотекар VII степен	6
Адмиминстративно-финансијски послови	
Секретар, шеф рачуновођства VII степен	2
Референт за административне послове IV степен	2
Помоћно особље	
Домар/мајстор одржавања Техничар инвестиционог и техничког одржавања Техничар одржавања информационих система и технологија Радник за одржавање хигијене - чистачица	20

1.5. ПОДРУЧЈА РАДА И ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

Школа испуњава прописане услове у погледу школског простора, опреме, наставних средстава и потребног броја наставника и стручних сарадника у радном односу на неодређено време и довољног броја ученика на следећим подручјима рада и образовним профилима:

Хемија, нетали и графичарство – IV степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ХЕМИЈСКО-ТЕХНОЛОШКИ ТЕХНИЧАР
- ✓ ХЕМИЈСКИ ЛАБОРАНТ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ИНДУСТРИЈСКУ ФАРМАЦЕУТСКУ ТЕХНОЛОГИЈУ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ПРЕРАДУ НАФТЕ И ГАСА
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ХЕМИЈСКУ И ФАРМАЦЕУТСКУ ТЕХНОЛОГИЈУ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ОПЕРАТИВНУ ФОРЕНЗИКУ

Хемија, нетали и графичарство – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ИЗРАЂИВАЧ ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

- ✓ ПЛАСТИЧАР
- ✓ НАНОСИЛАЦ ЗАШТИТНИХ ПРЕВЛАКА

Пољопривреда, производња и прерада хране – IVстепен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ПРЕХРАМБЕНИ ТЕХНИЧАР
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА БИОТЕХНОЛОГИЈУ
- ✓ ВИНОГРАДАР- ВИНАР
- ✓ ВЕТЕРИНАРСКИ ТЕХНИЧАР

Пољопривреда, производња и прерада хране – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ МЕСАР
- ✓ ПРОИЗВОЂАЧ ПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА
- ✓ ПРЕРАЂИВАЧ МЛЕКА
- ✓ ПЕКАР
- ✓ МЛИНАР
- ✓ ОПЕРАТЕР У ПРЕХРАМБЕНОЈ ИНДУСТРИЈИ

Текстилство и кожарство – IV степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ КОНФЕКЦИЈСКИ ТЕХНИЧАР
- ✓ ТЕХНИЧАР - МОДЕЛАР ОДЕЋЕ
- ✓ ДИЗАЈНЕР ОДЕЋЕ – ОГЛЕД
- ✓ МОДЕЛАР ОДЕЋЕ

Текстилство и кожарство – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ КОНФЕКЦИОНАР - КРОЈАЧ
- ✓ ТЕКСТИЛНИ РАДНИК – ПЛЕТАЧ И ТКАЧ
- ✓ ОБУЋАР
- ✓ ГАЛАНТЕРИСТА
- ✓ МОДНИ КРОЈАЧ – ОГЛЕД

Економија, право и администрација – IV степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ТЕХНИЧАР ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Трговина, угоститељство и туризам – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ПОСЛАСТИЧАР

1.6. УСПЕСИ ШКОЛЕ

Хемијско-технолошка школа је током школске 2018/2019. године добила једну од најзначајнијих и најлепших награда у образовању а то је Светосавска награда. Школа је награђена за постигнуте резултате у остваривању циљева отворене и савремене образовне институције. Светосавску награду је директору школе Николи Матковићу уручио министар просвете, науке и технолошког развоја Младен Шарчевић на традиционалној свечаности уприличеној поводом школске славе Светог Саве у недељу 27. јануара 2018. године у згради Владе Републике Србије у Београду. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је изабрало нашу школу као јединог носиоца овог признања за постигнућа достигнута током 2018. године међу средњим школама у Србији.

Изузетно значајно признање освојено током 2018 године је награда Европске комисије и Европске фондације за обуку где је у великој конкуренцији различитих институција из Европе и Блиског Истока, Хемијско-технолошка школа проглашена за најбољи пример праксе у подстицању и развоју предузетничких вештина и компетенција. Награда је додељена у оквиру European Vocational Skills Week у Бечу од стране европске комесарке госпође Маријане Тисен.

Две године заредом (2016/2017. и 2017/2018.) Хемијско-технолошка школа је била проглашена за „Најбољу средњу школу на подручју рада хемија, неметали и графичарство у Републици Србији“ јер су ученици наше школе постигли најбољи пласман и резултате на Републичком такмичењу из хемијске технологије.

Осим добрих резултата које ученици постижу из стручних предмета, током школске 2018/2019. године фудбалери Хемијско-технолошке школе су освојили прво место на Републичком такмичењу у фудбалу и представљали нашу државу на Светском првенству у фудбалу на којем су остварили 15. место међу изузетно јаком конкуренцијом из читавог света. Током школске 2020/2021. године фудбалери Хемијско-технолошке школе су остварили такође запажен резултат и освојили друго место на Републичком такмичењу у фудбалу.

Хемијско-технолошка школа је избрана од стране Минастарства просвете, науке и технолошког развоја за Ресурсни центар на подручју рада Хемија, неметали и графичарство. Као Ресурсни центар, Хемијско-технолошка школа има задатак да организује семинаре и едукације које ће допринети размени искуства, примера добре праксе а све у циљу унапређивања квалитета рада и функционисања школа. Семинар је организован у два наврата (током јануара и марта 2019.) на којима су били представници 14 школа са подручја рада хемија, неметали и графичарство.

Школа је награђена и од Регионалне Привредне коморе за њену изузетну сарадњу са суботичком привредом.

2. СНАГЕ И СЛАБОСТИ ШКОЛЕ

Процеси развојног планирања, екстерног вредновања и самовредновања су међусобно повезани процеси који следе један из другог.

2.1. ЕКСТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ

У Хемијско-технолошкој школи је обављено спољашње вредновање 4., 5. и 6. фебруара 2026. године општим стручно-педагошким надзором. Спољашње вредновање реализовао је Тим спољашњих евалуатора у следећем саставу: Весна Шрајнер, Јадранка Којић, Агнеш Халаши, Александра Милошевић, Милана Минарски, Маја Секулић просветни саветници Школске управе Сомбор.

Школа је у новом циклусу вредновања унапредила квалитет у свим кључним областима, стандардима и показатељима, који у претходном циклусу спољашњег вредновања који нису били у потпуности остварени и то: два стандарда 1.3 и 2.5 (6.67%).

У оквиру области квалитета рада **Програмирање, планирање и извештавање** сви стандарди су остварени у потпуности. У вези са претходно наведеним показатељем, Школа је у потпуности унапредила квалитет рада Школе кроз следеће активности:

- Стручним усавршавањем у складу са годишњим планом стручног усавршавања и могућностима школе;
- Наставници и стручна служба у оквиру стручних органа сарађују у складу са потребама за унапређивањем наставе и учења;
- Запослени примењују новостечена знања из области у којима су се усавршавали.

Опсервацијом часова у области **Настава и учење**, уочено је да наставници из узорка (38) у стандарду 2.1. потпуности управљају процесом учења на часу. Преостали стандарди 2.2., 2.3., 2.4. и 2.5. наставници у већој мери прилагођавају захтеве и рад могућностима и потребама ученика примењујући специфичне задатке и активности за поједине ученике или групе ученика одељења.

Показатељима оствареним у већој мери потребно је:

- побољшати квалитет наставе у поступцима вредновања – сумативним и формативним оцењивањем;
- побољшати различите поступке за мотивисање ученика, стварајући при томе подстицајну и пријатну атмосферу за учење и рад на часу.

Образовна постигнућа ученика са аспекта стандарда 3.2. остварена су у потпуности, осим у показатељу 3.2.7. који је остварен у већој мери. Наведени показатељ потребно је унапредити:

- анализом иницијалног тестирања за индивидуализацију подршке у учењу и
- унапређивањем додатне образовне подршке за ученике са прилагођеним образовним стандардима/исходима учења.

Подршка ученицима је област квалитета рада школе у којој су стандарди остварени у потпуности, осим стандарда 4.3., који је остварен у већој мери.

Вредновањем стандарда кључне области **Етос**, евидентно је да су стандарди остварени у потпуности што Школа користи као значајан потенцијал за одрживост свог развоја.

Показатељ 5.5.2. је остварен у већој мери (78,00% наставника у већој мери преиспитују сопствену васпитно-образовну праксу, мења је и унапређује).

У области **Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима**, сви стандарди су остварени у потпуности. Показатељ 6.4.2. у стандарду 6.4. присутан је у већој мери (84,00% запослених на основу резултата вредновања планирају и унапређују наставу и учење).

Директор као лидер, доприноси развоју Школе организовањем и подржавањем активности и сарадњом са партнерима, подстиче размену мишљења и гради атмосферу међусобног поверења у заједничком раду у интересу ученика, остварује сарадњу са послодавцима и реализацију учења кроз рад, подстиче отвореност Школе ка иновацијама и континуирано унапређује предузетничке компетенције ученика кроз активности које развијају самосталност, креативност и предузетнички дух.

2.2. ИНТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ

На основу Правилника о вредновању квалитета рада установа *(„Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 10/2019 и 77/2024*), образовно-васпитна установа је дужна да процени квалитет свог рада на основу утврђених Стандарда квалитета рада установа. Вредновање рада установе се врши кроз процес самовредновања. Овај процес спроводи Тим за самовредновање. Током протеклог периода извредноване су све области квалитета рада установе и састављени су евалуациони извештаји о самовреновању рада школе. Ови извештаји чине саставни део Годишњих извештаја о раду школе. Добијени резултати самовредновања су основа приликом осмишљавања даљег планирања развоја школе и приликом осмишљавања SWOT анализе.

ПРЕГЛЕД ОБЛАСТИ КВАЛИТЕТА САМОВРЕДНОВАНИХ У ПРЕТХОДНОМ ЦИКЛУСУ САМОВРЕДНОВАЊА					
Област квалитета	**2021/ 2022.**	**2022/ 2023.**	**2023/ 2024.**	**2024/ 2025.**	**2025/ 2026.**
1. ПРОГРАМИРАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ		√			√
2. НАСТАВА И УЧЕЊЕ	√	√	√	√	√
3.ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА		√		√	
4. ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА	√	√	√		
5. ЕТОС	√	√	√		
6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА		√			

2.3. SWOT АНАЛИЗА ШКОЛЕ

СНАГЕ ШКОЛЕ	СЛАБОСТИ ШКОЛЕ
- Стручан и искусан наставнички кадар - Учешће ученика на такмичењима и остваривање запажених резултата - Учешће ученика на различитим културним и књижевним манифестацијама - Добра опремљеност наставним средствима - Конкурисање и учешће на различитим пројектима - Добра сарадња са локалном заједницом, послодавцима и социјалним партнерима - Студијска путовања, размене ученика - Дуга традиција образовања и препознатљивост школе у региону - Препознатост школе као инклузивне средине – једнаке могућности за све - Добра организација рада, добра сарадња међу запосленима - Потпуно реновиран амбијент,веома пријатан за боравак,рад и учење - Највиша оцена комисије за екстерну еволуацију - Функционисање проширених делатности школе - Добро организована практична настава и учење кроз рад/дуално образовање које омогућава ученицима примену знања у реалним условима. - Велики фонд књига (лектире, часописи, стручна литература итд.) у школској библиотеци - Постојање и функционисање ученичког кутка. - Функционисање наставе на даљину путем апликације Теамс - Локација школе, близина дома ученика	- Мала фискултурна сала - Недовољно улагање и ограничена финансијска средства за набавку опреме и материјала високог квалитета - Слаба укљученост родитеља у рад и функционисање школе - Недовољно разноврсна понуда секција и других ваннаставних активности - Велики број изостанака ученика - Немотивисаност ученика за сопствени напредак и укључивање у ваннаставне активности - Недовољно развијене међународне сарадње и пројекти мобилности ученика - Недовољна укљученост наставника у међународне пројекте и програме мобилности (Еразмус+, eTwinning) - Неуједначен квалитет реализације практичне наставе/учења кроз рад код различитих послодаваца - Неуједначени нивои предзнања ученика који долазе из Основних школа - Слаба заинтересованост ученика који не напредују у учењу и њихових родитеља за похађање допунске наставе - Проблеми око организације допунске, додатне наставе, као и секција и ваннаставних активности - У летњем периоду због недостатка клима уређаја, у просторијама школе буде превруће - Немогућност преласка на кабинетску наставу - Мања заинтересованост за профиле на подручју хране и текстила - Оптерећеност наставника административним пословима. - Осипање ученика ромске националности

- Брз проток информација и обавештеност запослених о свим актуелностима и новинама	
МОГУЋНОСТИ ШКОЛЕ	**ПРЕТЊЕ ШКОЛИ**
- Сарадња са привредним субјектима у окружењу на бази обостраних интереса (друштвено одговорно пословање, помагање рада школе, промовисање Школе и њених партнера) - Разноврсна понуда за конкурисање на домаћим и међународним пројектима - Могућност сарадње са културним институцијама и организацијама мађарске заједнице - Развој дигиталне наставе и употреба савремених образовних технологија - Оснивање трениг центра за подручје рада пољопривреда, производња и прерада хране - Верификација за ЈПОА (обука неформалног образовања за одрасле) - Увођење система квалитета у све процесе у школи - Повећање понуде различитих активности умрежавањем са школама из иностранства - Развој и увођење нових образовних профила у складу са потребама тржишта рада - Повећање броја компанија у дуалном моделу образовања - Донације за опремање школе и подизање квалитета материјално-техничких услова из земље и ностранства - Разноврсна понуда стручних пракси у иностранству за учен ике - Сарадња са факултетима и научним институтима - Укључивање на дигиталне платформе и развој дигиталне са радње (eTwinning, Еразмус+)	- Лоша доступност школе појединим ученицима због лоших аутобуских линија - Слаба заинтересованост родитеља и ученика за производна занимања и стручне школе - Недовољно интересовање ученика за природне и техничке науке. - Смањење броја ученика који похађају наставу на мађарском језику - Демографски пад и одлазак младих у иностранство - Могуће промене у образовној политици које утичу на фонд часова - Убрзано застаревање наставних садржаја - Застаревање опреме услед научно-технолошког прогреса - Бука у учионицама при отварању прозора - Недостатак радних места, привредни пад региона, проблеми шире друштвене заједнице - Све већа конкуренција других средњих школа и образовних профила. - Утицај друштвених мрежа и смањено интересовање ученика. - Смањивање броја ученика који завршавају основну школу - Смањење броја одељења - Неадекватан однос друштва и медија према образовању и н аставничкој професији - Лоше стање у појединим гранама привреде - Незаинтересованост привредних субјеката заукључивање у дуални модел образовања - Осипање ученика на подручју хране и текстила

- Подршка и заинтересованост локалнне заједнице за рад, фун кционисање и живот школе	- Притисак на руководство и наставни кадар школа од стране Министарства просвете

2.4. ИЗВЕШТАЈ О ЕВАЛУАЦИЈИ ШКОЛСКОГ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2021-2026.

1. ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА УПИСАНИХ УЧЕНИКА
2. СТАЛНЕ ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ КОЈЕ ЗА ЦИЉ ИМАЈУ БОЉЕ УПОЗНАВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СА ФУНЦИОНИСАЊЕМ, ПРЕДНОСТИМА И УСПЕСИМА НАШЕ ШКОЛЕ
3. РЕАЛНО КРЕИРАЊЕ УПИСНЕ ПОЛИТИКЕ, УЗ УВОЂЕЊЕ НОВИХ ОБРАЗОВНИХ ПРОФИЛА

ЕВАЛУАЦИЈА:

Током петогодишњег периода школа је систематски развијала активности усмерене на промоцију образовних профила, повећање видљивости школе у локалној и широј заједници, унапређење сарадње са основним школама, привредом и медијима, као и усклађивање уписне политике са потребама тржишта рада.
Формиран је Тим за промоцију школе, који је подтим Тима за културну и јавну делатност школе. Успостављени су јасни механизми комуникације (Viber и Teams групе), израђени су планови рада, решења о именовању чланова и развијен јединствен концепт промоције школе. Израђене су савремене презентације, промотивни филмови, брошуре, плакати, флајери и други промотивни материјали који су континуирано унапређивани.
Наставници и ученици су током свих школских година реализовали промотивне активности у великом броју основних школа у Суботици, околним општинама и широм Војводине. Организоване су презентације, радионице, вршњачке едукације, огледни часови и представљање образовних профила на српском и мађарском наставном језику.
Школа је редовно учествовала на сајмовима образовања у Београду на штанду Канцеларије за дуално образовање и НОКС, Новом Саду, Сенти, Кањижи, Темерину, Кикинди, Молу и другим градовима, као и на сајмовима запошљавања. На овим манифестацијама представљани су образовни профили, резултати ученика, дуално образовање и сарадња са привредом.
Сваке године успешно су реализовани Дани отворених врата, током којих су ученици основних школа, њихови родитељи и наставници имали прилику да обиђу кабинете, лабораторије и школске радионице, учествују у практичним радионицама и непосредно се упознају са образовним профилима. У организацији и реализацији ових активности активно су учествовали ученици школе, чланови Ученичког парламента и Тимова школе.
Школа је значајно повећала своју медијску видљивост. Активности, успеси ученика, пројекти, такмичења и нови образовни профили представљани су путем локалних, регионалних и националних телевизија, радио-станица, штампаних медија и интернет портала. Континуирано су ажурирани

школски сајт, Facebook и Instagram странице, а постављани су и садржаји на школски дигитални билборд набављен средствима Министарства просвете.

У циљу унапређења уписне политике школа је континуирано анализирала потребе тржишта рада и реализовала интензивну сарадњу са компанијама, привредним субјектима, Канцеларијом за дуално образовање, Привредном комором Србије и Националном службом за запошљавање. На основу анализа дефицитарних занимања и изјава послодаваца креирани су предлози плана уписа и увођени нови образовни профили.

У посматраном периоду верификовани су нови образовни профили - Техничар за оперативну форензику, Посластичар, Прехрамбено-биотехнолошки техничар, проширена је мрежа послодаваца укључених у дуално образовање и професионалну праксу, а значајно је повећан број компанија које су са школом закључиле уговоре о сарадњи. Потписивани су уговори о дуалном образовању, уговори о учењу кроз рад и уговори о реализацији практичне наставе и професионалне праксе, док је школа активно посредовала у запошљавању својих матураната код послодаваца код којих су реализовали учење кроз рад.

Посебна пажња посвећена је промоцији дуалног образовања, развоју партнерства са привредом и представљању успешних примера сарадње ученика и компанија. Број партнерских компанија је из године у годину растао, посебно у областима прехрамбене индустрије, ветеринарства, хемије, текстилства и прераде хране.

Реализацијом наведених активности школа је значајно унапредила свој јавни имиџ, повећала препознатљивост образовних профила, оснажила сарадњу са локалном заједницом и привредом, обезбедила квалитетнију промоцију дуалног образовања и створила услове за стабилну уписну политику засновану на реалним потребама привреде и тржишта рада.

Резултати ових приоритених циљева су следећи: повећан је број уписаних ученика, како на српском, тако и на мађарском наставном језику, верификовани су нови образовани профили, повећан је број ученика који наставу похађају по дуалном моделу, повећан је број компанија за реализацију учења кроз рад/практичне наставе.

4. АКТИВНОСТИ НА НАРЕДНОЈ ЕТАПИ АДАПТАЦИЈЕ, РЕКОНСТРУКЦИЈЕ И ДОГРАДЊЕ ШКОЛЕ

ЕВАЛУАЦИЈА:

Током петогодишњег периода Хемијско-технолошка школа је континуирано улагала у унапређење инфраструктуре, модернизацију наставног простора и развој материјално-техничких услова за квалитетнију реализацију практичне наставе и вежби користећи средства Републике Србије, Града Суботице, Покрајинског секретаријата за образовање и Регионалног челенџ фонда (RCF).

Успешно су припремане, израђиване и одобраване пројектно-техничке документације за реконструкцију, адаптацију и доградњу школских објеката. Израђена и одобрена је пројектно-техничка документација на реконструкцији и адаптацији главне школске зграде и пројекти су одобрени за финансирање.

Школа је успешно учествовала у сва два позива Регионалног челенџ фонда (први и трећи позив). У оквиру првог позива реализована је адаптација и опремање специјализованих пекарско-посластичарских кабинета, набављене су савремене машине, алати и опрема за образовне профиле пекар,

посластичар, прехрамбени техничар и прехрамбено-биотехнолошки техничар. Извршена је реконструкција учионица 124 и 125, које су претворене у савремене кабинете за практичну наставу и вежбе.

Током реализације пројекта успешно су спроведене јавне набавке, избор добављача, испорука, монтажа и пуштање у рад опреме, уз континуирану сарадњу са представницима Регионалног челенџ фонда, добављачима и члановима конзорцијума.

Посебно значајан резултат представља одобравање трећег позива Регионалног челенџ фонда под називом „Реконструкција, адаптација и доградња зграде школске радионице за реализацију практичне наставе ученика прехрамбене струке“. Потписан је уговор о реализацији пројекта, спроведен поступак избора пројектантске куће, израђена и одобрена пројектно-техничка документација, изабран је извођач радова и започети су радови на школској пекарској радионици. Финансирање изградње обезбеђено је средствима Регионалног челенџ фонда.

Поред активности у оквиру РЦФ пројеката, реализован је велики број инвестиција из других извора финансирања. Средствима Министарства просвете и Града Суботице реконструисан је дворишни објекат и адаптиран у ветеринарску станицу – вежбаоницу за реализацију практичне наставе ветеринарских техничара. Средствима Града Суботице постављен је нови паркет у сали за физичко васпитање, док су средствима Покрајинског секретаријата реализовани пројекти опремања школског дворишта фитнес справама.

Током периода реализоване су бројне активности припреме, праћења и извештавања у оквиру домаћих и међународних пројеката, укључујући припрему конкурсне документације, техничких извештаја, пројектно-техничке документације, комуникацију са финансијерима, координацију рада са пројектантима, извођачима радова и партнерским институцијама.

Спроведеним инвестицијама школа је значајно модернизовала наставну инфраструктуру, обезбедила савремене услове за реализацију практичне наставе, повећала безбедност и функционалност школског простора и створила услове за даљи развој дуалног образовања и компетенција ученика у складу са потребама савременог тржишта рада.

5. ПОВЕЋАЊЕ КВАЛИТЕТА ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ

ЕВАЛУАЦИЈА:

У извештајном петогодишњем периоду Хемијско-технолошка школа је континуирано унапређивала услове за реализацију практичне наставе, развијала сарадњу са привредом и социјалним партнерима, реализовала бројне националне и међународне пројекте, као и активности усмерене на промоцију школе, професионалну оријентацију ученика и развој дуалног образовања.

Континуирано су набављани материјали, сировине, наставна средства, ситан алат, машине, апарати и опрема за реализацију практичне наставе у школским радионицама, кабинетима и лабораторијама. Спровођено је редовно текуће и годишње одржавање машина и опреме, ремонти, сервисирање, ДДД третмани, као и активности на обезбеђивању санитарних и безбедносних услова за рад. Стручна већа су сваке године припремала планове набавке и вршила њихову корекцију у складу са потребама наставе, док су израђени распореди коришћења радионица, лабораторија и кабинета.

Значајно су унапређени материјално-технички услови школе. Набављени су савремени уређаји, машине и инвентар за образовне профиле из области прехрамбене технологије, посластичарства, пекарства, текстилства, ветерине, форензике и хемије, као и ИКТ опрема, лабораторијски прибор, намештај, наставна средства и опрема за физичко васпитање. Кабинети и радионице су адаптирани и опремљени у складу са савременим стандардима наставе.

Посебан допринос унапређивању услова рада остварен је реализацијом пројеката Регионалног Челенџ Фонда (RCF). У оквиру првог позива адаптиране су и опремљене специјализоване пекарско-посластичарске радионице, набављене савремене машине и опрема, док је током периода припремљена и одобрена документација за трећу фазу пројекта која подразумева реконструкцију, адаптацију и доградњу школске пекарске радионице за практичну наставу ученика прехрамбене струке. Паралелно су припремане пројектно-техничке документације за реконструкцију школских објеката у сарадњи са Министарством за јавна улагања, Владом Републике Србије, Градом Суботицом и партнерима.

Школа је успешно конкурисала и реализовала велики број пројеката код Министарства просвете, Покрајинског секретаријата за образовање, Министарства правде, Града Суботице, Регионалног Челенџ Фонда, Еразмус+ програма и других финансијера. Средства су обезбеђена за реконструкцију и адаптацију школских објеката, опремање кабинета и лабораторија, видео-надзор, ученичку задругу, спортску инфраструктуру, ИКТ опрему, стручно усавршавање наставника, међународну мобилност, као и друге развојне активности школе.

Посебно је унапређена практична настава образовног профила Ветеринарски техничар. Извршена је реконструкција и опремање ветеринарске станице – вежбаонице, а школа је успешно спровела поступак верификације проширене делатности – ветеринарске делатности за сопствене потребе, чиме су створени услови да ученици, уз стручни надзор наставника, стичу практична знања кроз непосредан рад са животињама.

Током петогодишњег периода значајно је проширена мрежа социјалних партнера. Успостављена је сарадња са великим бројем компанија, ветеринарских станица, фарми, лабораторија, јавних предузећа и других привредних субјеката, што је омогућило квалитетнију реализацију практичне наставе, професионалне праксе и учења кроз рад. Истовремено су потписивани нови уговори на неодређено време за реализацију практичних облика наставе и дуалног образовања, а школа је континуирано прилагођавала уписну политику потребама тржишта рада.

Развијан је систем каријерног вођења и саветовања ученика. Реализовани су индивидуални разговори са ученицима, радионице, предавања, вршњачке едукације, сарадња са високошколским установама, Фондацијом Достигнућа младих, Националном службом за запошљавање и другим институцијама. Формиран је ученички Тим за каријерно вођење и саветовање, праћено је напредовање ученика у дуалном моделу образовања, организоване су активности професионалне оријентације, праћени су бивши ученици и анализирани њихови каријерни путеви.

Посебна пажња посвећена је развоју предузетничких компетенција ученика. Формирано је више ученичких компанија које су учествовале на регионалним и националним такмичењима, пројектним недељама и маркетиншким изазовима, при чему су ученици остварили запажене резултате и освојили бројне награде. Ученичка задруга је проширила своје активности кроз производњу, промоцију школе и реализацију пројеката постављањем дигиталног билборда.

У области промоције школе успостављен је организован систем рада Тима за промоцију школе. Реализоване су бројне посете основним школама у Суботици, околини и широм Војводине, учешћа на сајмовима образовања, Данима отворених врата, радионицама и вршњачким едукацијама. Израђивани су промотивни филмови, брошуре, плакати, флајери и дигитални садржаји, а школа је континуирано представљана путем интернет странице, друштвених мрежа и локалних, регионалних и националних медија. Посебно су промовисани нови образовни профили, достигнућа ученика, резултати пројеката, дуално образовање и сарадња са привредом.

Реализацијом наведених активности школа је значајно унапредила услове за извођење наставе, модернизовала материјално-техничку базу, ојачала сарадњу са привредом и локалном заједницом, проширила пројектне активности, унапредила систем каријерног вођења ученика и повећала видљивост школе у локалном, покрајинском и националном окружењу, чиме су успешно реализовани стратешки циљеви Развојног плана школе у посматраном петогодишњем периоду.

7. НАБАВКА САВРЕМЕНИХ НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА

ЕВАЛУАЦИЈА:

Током извештајног периода школа је континуирано припремала и реализовала пројекте на локалном, покрајинском, републичком и међународном нивоу, са циљем унапређивања услова за реализацију наставе, развоја практичне наставе, јачања сарадње са привредом и модернизације школске инфраструктуре.

Успешно су реализовани или су у току следећи капитални пројекти:

- реконструкција дворишног објекта и његова пренамена у ветеринарску станицу – вежбаоницу, коју финансирају Министарство просвете и Град Суботица;
- пројекти Регионалног Challenge фонда (RCF) за адаптацију, реконструкцију, доградњу и опремање пекарско-посластичарских кабинета (први позив) и школске пекарске радионице (трећи позив);
- припрема и израда пројектно-техничке документације за трећу фазу реконструкције школе, уз сарадњу са Министарством за јавна улагања и Градом Суботицом;
- адаптација учионица у савремене кабинете за практичну наставу и набавка нових машина, алата и опреме за пекаре, посластичаре, прехрамбене техничаре и прехрамбено-биотехнолошке техничаре;
- реализација пројекта набавке дигиталног билборда за ученичку задругу, који је финансирало Министарство просвете;
- реализација пројекта постављања фитнес справа у школском дворишту који је финансирао Покрајински секретаријат за образовање;
- реконструкција и опремање сале за физичко васпитање (нови паркет, рефлектори и спортски мурали) које је финансирао Град Суботица.

Школа је у наведеном периоду успешно конкурисала на бројне јавне позиве Министарства просвете, Покрајинског секретаријата за образовање, Покрајинског секретаријата за спорт и омладину, Министарства правде, Регионалног Challenge фонда, Фондације „Ана и Владе Дивац", као и на Erasmus+ програме.

Посебан значај имају:

- Erasmus+ пројекти мобилности ученика и наставника;
- RCF пројекти за модернизацију практичне наставе;
- пројекти за набавку савремене лабораторијске и наставне опреме;
- пројекти стручног усавршавања наставника;
- пројекти намењени талентованим ученицима;
- пројекти развоја ученичке задруге.

Унапређење практичне наставе. Током школске године континуирано су набављани материјали за образовање, сировине, ситан инвентар, алати, машине и савремена наставна средства неопходна за реализацију практичне наставе и вежби у школским радионицама, кабинетима и лабораторијама.

Редовно су набављани:

- сировине за пекарску и посластичарску радионицу;
- материјали за текстилство, кожарство, хемију и графичарство;
- храна за животиње мини фарме;
- наставни материјал за све образовне профиле;
- материјал за матурске и завршне испите.

Извршена је набавка великог броја машина, уређаја и наставне опреме, између осталог:

- професионалне пекарске и посластичарске опреме и машине;
- спектрофотометра;
- дигиталних вага;
- форензичког кофера;
- машина за шивење;
- рачунарске и ИКТ опреме;
- инвентара за ветеринарску станицу;
- намештаја за кабинете и библиотеку;
- наставних средстава за све образовне профиле;
- лабораторијска опрема и инструменти;
- дигиталне ваге;
- намештај за ветеринарску станицу, библиотеку и кабинете;
- алат и инвентар за пекарску и посластичарску радионицу;
- опрема за текстилну радионицу;
- кухињски намештај за посластичарске кабинете;
- ормари за учионице и кабинете;
- ИКТ опрема, штампачи и скенери.

Одржавање и унапређење школске инфраструктуре. Током године реализовани су бројни радови на инвестиционом и текућем одржавању:

- годишњи ремонт машина и опреме;
- текуће сервисирање машина и уређаја;
- ДДД третмани;
- поправка система грејања;

- поправка канализације;
- набавка и уградња новог бојлера;
- поправка индустријског фрижидера;
- одржавање противпожарне опреме;
- кречење школских просторија;
- уређење учионице у ЗОО врту;
- замена паркета у фискултурној сали;
- постављање клима-уређаја, термостата и новог намештаја.

Све активности реализоване су у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, санитарним условима и HACCP стандардима. Сарадња са привредом и социјалним партнерима. Школа је значајно проширила мрежу сарадника и послодаваца укључених у реализацију практичне наставе и дуалног образовања. Успостављена је сарадња са бројним ветеринарским станицама, амбулантама, фармама, прехрамбеним компанијама, винаријама, индустријским предузећима, високошколским установама и јавним институцијама.

Током периода закључени су нови уговори са партнерима за образовне профиле:

- ветеринарски техничар;
- прехрамбено-биотехнолошки техничар;
- прехрамбени техничар;
- пекар;
- посластичар;
- техничар модела одеће;
- техничар за хемијску и фармацеутску технологију;
- техничар за оперативну форензику.

Посебно је унапређена сарадња са ветеринарским станицама, Министарством унутрашњих послова, компанијама из прехрамбене индустрије, лабораторијама, високошколским установама и привредним субјектима који учествују у дуалном образовању.

8. УВОЂЕЊЕ КАБИНЕТСКЕ НАСТАВЕ

ЕВАЛУАЦИЈА:

Током извештајног периода школа је континуирано радила на унапређивању материјално-техничких услова за реализацију наставе, практичне наставе и вежби, кроз набавку нове опреме, адаптацију простора, реализацију инвестиционих пројеката и донације.

У оквиру пројекта Регионалног Challenge фонда (RCF) настављена је реализација активности усмерених на модернизацију практичне наставе за образовне профиле **Пекар, Посластичар, Прехрамбени техничар и Прехрамбено-биотехнолошки техничар.** Адаптиране су школске радионице и кабинети, опремљени су савременим машинама, уређајима, алатима и наставним средствима, чиме су значајно унапређени услови за стицање практичних компетенција ученика, започети су грађевински радови на школској пекарској радионици.

На основу исказаних потреба стручних већа сваке школске године израђиван је План набавке наставних средстава и материјала за образовање. Стручна већа су достављала предлоге набавке. Педагошки колегијум је утврђивао приоритете набавке, и уведен је нови протокол набавке, образац требовања и јединствен поступак за планирање и реализацију набавки.
Континуирано су набављани материјали за образовање, лабораторијски прибор, сировине и потрошни материјал за школску пекарску и посластичарску радионицу, лабораторије, кабинете и ветеринарску станицу. Редовно су ремонтовани и сервисирани уређаји неопходни за реализацију наставе.
Током периода школа је набавила значајан број наставних средстава, машина, уређаја и опреме.
Посебан значај има отварање ветеринарске станице – вежбаонице, која је свечано отворена 27. октобра 2023. године средствима Министарства просвете и Града Суботице. Ветеринарска станица представља савремен наставни простор за реализацију практичне наставе ученика образовног профила Ветеринарски техничар.
Током извештајног периода реализовани су и бројни радови на адаптацији и уређењу школског простора, укључујући кречење школске пекарске радионице, постављање клима-уређаја и термостата, набавку новог бојлера, постављање новог намештаја, уређење учионица, постављање ормара за наставна средства, плаката и ученичких радова, као и опремање посластичарских кабинета и специјализованих учионица.
Школа је добила и значајне донације привредних субјеката и локалне самоуправе, међу којима су донације спортске опреме, лабораторијског прибора, амбалаже за ветеринарску станицу, животиња за школску мини фарму, кројачког плотера, као и рефлектора за салу за физичко васпитање.
Реализацијом наведених активности значајно су побољшани услови за извођење наставе, практичне наставе и професионалне праксе, унапређена је безбедност и функционалност наставног простора, а ученицима су обезбеђени савремени услови за стицање стручних знања и компетенција у складу са потребама привреде и савременог тржишта рада.
Током извештајног периода настава није организована као кабинетска настава у потпуности, учионице опште намене су опремљене намештајима и потребним прибором.

9. УНАПРЕЂИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСНИХ УСЛОВА

ЕВАЛУАЦИЈА:
Унапређен и осавремењен је систем безбедности школе кроз континуирано унапређивање видео-надзора и осветљења школског простора. У главној згради школе и школској пекарској радионици постављене су нове камере и извршена је замена дотрајалих камера новим, чиме је повећан ниво безбедности ученика, запослених и школске имовине. Поред тога, постављени су рефлектори код ученичког улаза ради боље осветљености и сигурности при уласку и изласку из школе.
Школа континуирано унапређује систем видео-надзора кроз редовну замену и модернизацију опреме. У циљу даљег подизања безбедносних стандарда, школа конкурише на Јавне конкурсе Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице за финансирање набавке и уградње опреме за видео-надзор.

10. ПЛАНИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА УСМЕРЕНО ЈЕ НА РАЗВОЈ И ОСТВАРИВАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЕВАЛУАЦИЈА: На основу годишњих анализа утврђено је да наставници у своје глобалне и оперативне планове и дневне припреме уносе исходе учења, образовне стандарде постигнућа и међупредметне компетенције. Током екстерне евалуације спроведене у периоду од 4. до 6. фебруара 2026. године, индикатор који се односи на коришћење компетенција и стандарда у планирању наставе оцењен је као у већој мери остварен (ниво 3). Ученици сваке године попуњавају онлајн упитник о интересовањима, на основу ког се планирају секције и сатница, које су јавно доступне на сајту школе и у школској згради.

Самоевалуација рада наставника спроводи се као континуиран процес кроз анализу планирања, реализације наставе, односа према ученицима и начина вредновања знања. Наставници евалуирају реализоване часове након сваког часа, а у оквиру вођења портфолија користе и упитнике за самопроцену. Током исте екстерне евалуације, индикатор који се односи на планирање активног учешћа ученика на часу такође је оцењен нивоом 3.

Кроз редовне посете часовима и давање повратне информације, наставници се подстичу на примену метода које омогућавају активну улогу ученика. Сви наставници израђују иницијалне тестове, чији се резултати анализирају на састанцима стручних већа и користе за даље планирање наставе. На нивоу стручних већа усаглашени су јединствени критеријуми оцењивања, као и заједничка израда писмених задатака и испитних питања. У периоду од 2021. до 2026. године реализовано је осам угледних часова, након којих су вођене стручне дискусије и сачињени извештаји.

11. НАСТАВНИК ПРИЛАГОЂАВА РАД НА ЧАСУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИМ ПОТРЕБАМА СВИХ УЧЕНИКА

ЕВАЛУАЦИЈА: Током реализације наставе остварује се индивидуализован приступ ученицима, са посебним акцентом на пружање додатне подршке ученицима којима је она потребна, уз континуирано праћење њиховог напредовања. Ученици се подстичу да новостечена знања повезују са раније усвојеним садржајима, међупредметним компетенцијама и примерима из свакодневног живота, док се при планирању наставних активности и формулисању задатака уважавају различити нивои знања и когнитивних способности ученика, у складу са Блумовом таксономијом. У наставном процесу примењују се разноврсни облици и методе рада ради подстицања мотивације и активног учешћа ученика, као и стварања подстицајне и подржавајуће радне атмосфере. Током екстерне евалуације реализоване у периоду од 4. до 6. фебруара 2026. године, стандард „Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика“ оцењен је као у већој мери остварен (ниво 3), уз препоруку за континуирану примену прилагођених задатака, активности и материјала у складу са ИОП1, ИОП2 и ИОП3. Наведене активности су континуирано подржане кроз педагошко-инструктивни и саветодавни рад директора, помоћника директора, стручних сарадника школе и ментора са наставницима и наставницима приправницима.
Хемијско-технолошка школа је учествовала у пројекту „Унапређени равноправни приступ и завршавање предуниверзитетског образовања за децу којој је потребна додатна образовна подршка“ (скраћени назив „Учимо сви заједно“). Наставници и стручни сарадници су савладали вештине и компетенције које се односе на унапређивање капацитета запослених за инклузивно образовање и васпитање.

12. ПОСТУПЦИ ВРЕДНОВАЊА СУ У ФУНКЦИЈИ ДАЉЕГ УЧЕЊА

ЕВАЛУАЦИЈА: У складу са развојним задатком, реализоване су активности усмерене на подсећање наставника на одредбе Правилника о оцењивању и релевантне чланове ЗОСОВ-а који се односе на праћење, вредновање и напредовање ученика. Активности су спроведене кроз рад стручних већа, педагошке колегијуме и наставничка већа, уз разматрање законских обавеза, примера добре праксе и примене формативног и сумативног оцењивања. Реализацијом ових активности унапређено је разумевање нормативног оквира и допринето уједначавању критеријума и поступака оцењивања.
У циљу унапређивања праћења и напредовања ученика, обезбеђена је систематична примена педагошке свеске као инструмента за евиденцију ученичких постигнућа, уочених тешкоћа и мера подршке. Наставници континуирано пружају јасне и конструктивне повратне информације ученицима, усмено и писмено, са конкретним препорукама за даљи рад и нагласком на формативно оцењивање.
Ученици се подстичу да на основу добијених препорука постављају личне циљеве у учењу и развијају способност објективне самопроцене сопственог рада. Наставници усмеравају интеракцију међу ученицима ка процени сопственог и туђег напретка, кроз размену мишљења, аргументовано давање повратних информација и самооцењивање. Оваквим приступом подстиче се развој критичке свести, одговорности за сопствено напредовање и активне улоге ученика у процесу учења.

13. ПОБОЉШАЊЕ УСПЕХА УЧЕНИКА КРОЗ ПРИМЕНУ ИНДИВИДУАЛИЗОВАНЕ И ДИФЕРЕНЦИРАНЕ НАСТАВЕ

ЕВАЛУАЦИЈА: У наставном процесу захтеви у оцењивању прилагођавају се различитим потребама, способностима и интересовањима ученика, уз поштовање принципа правичности и подршке индивидуалном напредовању, а наставници израђују и примењују индивидуализоване материјале за учење. Спроводи се систематично идентификовање ученика којима је потребна додатна образовна подршка, на основу континуираног праћења постигнућа, педагошке документације и сарадње наставника и стручних сарадника. Након уочавања потреба, ученицима се пружа адекватна подршка кроз прилагођене наставне активности, индивидуализован приступ и различите облике допунског рада.
Ученици се континуирано подстичу да похађају часове додатне и допунске наставе кроз благовремено информисање и мотивисање, уз указивање на значај ових облика рада за превазилажење тешкоћа и унапређивање знања. Родитељи се упознају са могућностима и предностима додатне и допунске наставе путем родитељских састанака, индивидуалних разговора и рада Савета родитеља, чиме се јача њихова улога у подршци ученичком напредовању. Наставници воде евиденцију о ученицима који похађају додатну и допунску наставу у оквиру педагошке свеске, која обухвата присуство, напредовање, уочене тешкоће и остварене резултате. На овај начин омогућено је јасно праћење ефеката предузетих мера, благовремено прилагођавање рада и унапређивање квалитета образовне подршке ученицима.

14. ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА И ПОСЕЋЕНОСТИ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ЕВАЛУАЦИЈА: У наставном процесу ученици се систематски подстичу да похађају часове додатне и допунске наставе, кроз благовремено информисање, мотивисање и указивање на значај ових облика рада за унапређивање знања и превазилажење уочених тешкоћа, чиме се доприноси бољем напредовању ученика у складу са њиховим индивидуалним потребама.

Родитељи се упознају са могућностима и предностима које пружа додатна и допунска настава, кроз родитељске састанке, индивидуалне разговоре, састанке Савета родитеља и благовремено информисање, како би се оснажила њихова улога у подршци ученичком напредовању и подстакло активно укључивање ученика у ове облике наставе.

Наставници воде евиденцију о праћењу ученика који похађају часове допунске и додтане наставе и то у оквиру педагошке свеске. Та евиденција подрзумева евиденцију присуства ученика, његовог напредовањ, уочених тешкоћа и остварених резултата. На тај начин омогућено је јасније праћење ефеката додатне и допунске наставе, благовремено прилагођавање рада потребама ученика и унапређивање квалитета пружене образовне подршке.

15. СМАЊЕЊЕ БРОЈА ИЗОСТАНАКА УЧЕНИКА

ЕВАЛУАЦИЈА: Ученици који имају пет или више неоправданих изостанака укључују се у активности појачаног васпитног рада, који покреће одељењски старешина кроз попуњавање прописане документације и планирање одговарајућих мера подршке. У реализацију појачаног васпитног рада укључују се родитељи, који се упознају са планираним активностима и дају сагласност, као и стручни сарадници, помоћници директора и други наставници. Након одређеног периода, најчешће у трајању од 30 дана, сачињава се извештај у којем се анализирају и вреднују ефекти предузетих мера. Кроз континуирану сарадњу наставника, одељењских старешина, стручних сарадника и родитеља, редовно се прати понашање ученика, евидентира изостајање и уочавају промене у односу према школским обавезама, са циљем смањења неоправданих изостанака и унапређивања васпитно-образовних исхода. Анализа броја изостанака реализује се квартално на седницама одељењских већа, а извештаји се разматрају на седницама Наставничког већа, Школског одбора, Савета родитеља и Ученичког парламента. Значај редовног похађања наставе континуирано се истиче кроз родитељске састанке и индивидуалне разговоре, чиме се јача сарадња школе и породице и доприноси превенцији раног напуштања школовања код ученика у ризику.

16. У ШКОЛИ СЕ СПРОВОДИ ФУНКЦИОНАЛАН СИСТЕМ ПРУЖАЊА ПОДРШКЕ СВИМ УЧЕНИЦИМА, А ПОСЕБНО СЕ ПАЖЊА ПОСВЕЋУЈЕ УЧЕНИЦИМА ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА

ЕВАЛУАЦИЈА: Са ученицима којима је потребна додатна подршка, посебно са ученицима из осетљивих група, спроводи се континуиран саветодавни рад и пружа подршка у процесу учења из појединих наставних предмета. Подршка се реализује кроз индивидуализован приступ, прилагођене наставне активности и сарадњу наставника и стручних сарадника, уз редовно праћење напредовања ученика у односу на предузете мере. Оваквим приступом обезбеђују се једнаке образовне могућности и подстиче напредовање ученика у складу са њиховим потребама и могућностима. Уколико се процени да је проблему потребно прићи из више аспеката, укључују се и стручњаци из других институција као што су Центар за социјални рад, Адолесцентско саветовалиште и сл.

17. РАЗВОЈ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКИХ ВЕШТИНА УЧЕНИКА УСМЕРЕНИХ КА ПОВЕЋАЊУ ЊИХОВИХ КАРИЈЕРНИХ ПЕРСПЕКТИВА

ЕВАЛУАЦИЈА:

У извештајном петогодишњем периоду школа је континуирано реализовала активности усмерене на развој система каријерног вођења и саветовања, унапређење предузетничких компетенција ученика, развој ученичких компанија, подршку дуалном образовању, међународну сарадњу и промоцију ученичких постигнућа.

Тим за каријерно вођење и саветовање (КВиС) континуирано је пратио професионални развој ученика, посебно ученика који наставу похађају по дуалном моделу образовања. За ученике је вођен портфолио, а напредак је праћен кроз разговоре са координаторима учења кроз рад, инструкторима у компанијама, увидом у есДневник и применом чек-листа.

Током извештајног периода реализовани су бројни индивидуални и групни разговори са ученицима о избору занимања, наставку школовања и могућностима запошљавања. Посебна пажња посвећена је ученицима завршних разреда и ученицима у дуалном образовању. Сваке школске године у месецу мају и јун су индивидуални разговори са ученицима који наставу похађају по дуалном моделу образовања.

Редовно су организоване радионице у оквиру часова одељењског старешине на теме развоја каријере, професионалне оријентације, техника учења, комуникацијских вештина, решавања конфликата, предузетништва, здравих стилова живота, одговорности, толеранције и запошљавања. За одељењске старешине су припремљени оперативни планови, радионице, упитници, чек-листе и други материјали.

Формиран је Ученички тим за КВиС који је током периода континуирано радио путем Microsoft Teams платформе, а касније и Viber групе, кроз које су ученици добијали информације о факултетима, данима отворених врата, радионицама, конкурсима, програмима мобилности и могућностима наставка школовања. Одржавани су редовни састанци ученичког тима, а реализована су и истраживања о интересовањима ученика, праћењу бивших ученика и квалитету реализације дуалног образовања.

Школа је континуирано пратила реализацију дуалног образовања кроз сарадњу са послодавцима, инструкторима и координаторима учења кроз рад. Спровођена су анкетирања ученика, наставника и инструктора, а резултати су коришћени за унапређење система. Ученици завршних разреда образовних профила Пекар, Посластичар, Виноградар-винар и Техничар моделар одеће који су наставу похађали по дуалном моделу успешно су завршавали образовање, при чему је готово у потпуности остварена успешност на завршним испитима.

У извештајном периоду значајно су унапређене активности из области предузетништва. Основано је више ученичких компанија које су успешно представљале школу на регионалним и националним такмичењима у организацији Достигнућа младих у Србији. Међу њима су компаније „МАНГГ“, „Хероји новог доба“, „High Five Organization“, „НаркоБан“ и компанија за производњу производа од нара. Ученици су учествовали на регионалним такмичењима ученичких компанија, Националном такмичењу „Пословни изазов“, такмичењу „Маркетинг изазов“ и другим програмима развоја предузетничких компетенција, остварујући запажене резултате и освајајући више награда.

Организована су онлајн предавања у сарадњи са компанијама и организацијом Достигнућа младих, на теме развоја лидерских и менаџерских вештина, као и бројне активности које су ученицима приближиле свет рада и савремено пословање.
Школа је сваке године активно учествовала у Пројектној недељи. Ученици су реализовали бројне пројекте из различитих области и освајали значајна признања, што представља значајан успех школе и потврду квалитета пројектне наставе.
Школа је успешно реализовала Еразмус+ пројекат „Ми знамо куда пловимо – траговима ЕУ“, у оквиру кога је 15 ученика обавило двонедељну стручну праксу у Милану. Током периода припремане су и нове пројектне пријаве за мобилност ученика и наставника (Малта, Валенсија), као и активности у оквиру eTwinning програма и међународне сарадње.
Основана је Ученичка задруга, која је постепено развијала своје активности. Средствима Министарства просвете набављене су машине и сировине за производњу крема, а ученици су активно учествовали у производњи и промоцији производа. У оквиру развоја предузетничких компетенција реализован је пројекат набавке дигиталног ЛЕД билборда, на коме ученици креирају и приказују промотивне садржаје школе, ученичких компанија и активности задруге.
Радови ученика редовно су представљани на изложбама у школи, панелима, друштвеним мрежама и интернет страници школе.Ученици су представљали своје завршне радове, модне колекције, производе и пројекте, а бројне активности и успеси били су медијски пропраћени на локалним, регионалним и националним телевизијама, као и у штампаним и електронским медијима.
Школа је редовно награђивала успешне ученике похвалницама, захвалницама и пригодним наградама, чиме је подстицала мотивацију, креативност и активно учешће у школском животу.
Током петогодишњег периода школа је значајно унапредила систем каријерног вођења и саветовања, подршку ученицима у дуалном образовању, развој предузетничких компетенција, ученичких компанија и пројектне наставе. Развијена је сарадња са привредом, високошколским установама и међународним партнерима, а ученици су кроз бројне активности стекли професионалне, предузетничке и животне компетенције неопходне за наставак школовања и успешно укључивање на тржиште рада.

18. ПОДСТИЦАЊЕ И РАЗВОЈ ТИМСКОГ РАДА МЕЂУ ЗАПОСЛЕНИМА У ШКОЛИ

ЕВАЛУАЦИЈА:
У циљу унапређивања професионалних компетенција, међусобне сарадње и тимског духа запослених, током посматраног периода реализоване су бројне активности усмерене на јачање колегијалних односа, професионални развој и добру радну атмосферу. Организована су студијска путовања и заједничке екскурзије за запослене, као и редовне заједничке активности попут Спортског дана, новогодишњих прослава, обележавања Дана просветних радника, Дана школе и завршетка наставне године. Тимови се формирају сваке школске године у складу са струком и интересовањима запослених, уз равномерну расподелу ангажовања, а њихов рад се континуирано прати и вреднује на основу полугодишњих и годишњих извештаја.
Члановима тимова пружа се стална подршка у решавању комуникацијских изазова и унапређивању функционисања тимова кроз саветодавни рад и

отворену комуникацију. Поред тога, реализују се интерна стручна усавршавања за наставнике, усмерена на унапређивање стручних знања и административних и педагошких компетенција, што у целини доприноси квалитетнијем образовно-васпитном раду школе.

3. МИСИЈА ШКОЛЕ

Хемијско-технолошка школа у складу са својом добром традицијом треба да обезбеди квалитетно образовање и васпитање ученика, усвајајање применљивих знања, вештина и навика, стицање предузетничких компетенција, напредовање ученика и наставника, међусобно уважавање, разумевање, толеранцију, као и развојне потребе локалне заједнице.

Ми смо средња стручна школа која своју образовну понуду прилагођава потребама послодаваца и имамо велико искуство у креирању и увођењу нових образовних профила. Програме наставе и учења реализују стручни и посвећени наставници који се стално усавршавају и креирају ситуације учења у којима без обзира на различитости сваки ученик може бити успешан. Пратећи интересовања ученика осмишљавамо и организујемо програме и активности које ће обезбедити развој личности, способности и талената наших ученика. Припремамо ученике за рад, даље школовање и живот у друштву у ком ће као одговорни грађани водити рачуна о себи, другима и окружењу и бити спремни за целоживотно учење. Учествујемо и поуздан смо партнер у великом броју пројеката и не плашимо се изазова.

4. ВИЗИЈА ШКОЛЕ

Реализацијом овог развојног плана желимо да будемо школа која афирмише образовне и васпитне вредности применом савремених наставних средстава, иновираних метода и облика рада. Школа мотивисаних ученика и наставника у којој је настава савремена, ефикасна, квалитетна и прилагођена интересовањима и потребама ученика, локалне заједнице и привреде.

5. ПРИОРИТЕТИ У ОСТВАРИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА, ПЛАН И НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ, КРИТЕРИЈУМИ И МЕРИЛА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНИРАНИХ ОБЛАСТИ

ОБЛАСТИ РАЗВОЈА	РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТИ
РАЗВОЈ И ПОЗИЦИОНИРАЊЕ ШКОЛЕ	1. Повећање броја уписаних ученика 2. Реално креирање уписне политике уз увођење нових образовних профила 3. Позиционирање у мрежи средњих школа кроз стицање статуса регионалног Тренинг центра
УНАПРЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВЕ, УЧЕЊА И ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА	4. Афирмација дуалног образовања и развој предузетничких вештина ученика 5. Увођење кабинетске наставе 6. Побољшати квалитет наставе у поступцима вредновања – сумативним и формативним оцењивањем; 7. Побољшати различите поступке за мотивисање ученика, стварајући при томе подстицајну и пријатну атмосферу за учење и рад на часу; 8. Побољшати систем подршке учениницима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима;
УНАПРЕЂИВАЊЕ РЕСУРСА И БЕЗБЕДНОСТИ	9. Унапређивање материјално-техничких услова реализације наставе 10. Унапређивање безбедносних услова
УПРАВЉАЊЕ, КВАЛИТЕТ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ	11. Јачање пројектног менаџмента у школи 12. Увођење система квалитета у процесе рада школе

област развоја: РАЗВОЈ И ПОЗИЦИОНИРАЊЕ ШКОЛЕ					
РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТИ: 1. **Повећање броја уписаних ученика** 2. **Реално креирање уписне политике уз увођење нових образовних профила** 3. **Позиционирање у мрежи средњих школа кроз стицање статуса регионалног Тренинг центра**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Анализа потреба тржишта рада и интересовања ученика	Прикупљање података од привредних субјеката, локалне самоуправе, представника основних школа, ученика и родитеља	Директор, помоћник директора, СА за развојно планирање, Тим за професионалну оријентацију у основним школама	Септембар–децембар	Извршена анализа потреба	Израђен извештај и предложене мере
Унапређивање уписне политике школе	Израда предлога за упис ученика у складу са потребама привреде и локалне заједнице	Директор, помоћници директора, председници стручних већа, Тим за каријерно вођење и саветовање	Јануар–март	Усвојен предлог уписне политике	Број предложених и одобрених одељења
Увођење нових образовних профила	Припрема документације и иницирање поступка за увођење нових профила	Директор, помоћници диркетора, Наставничко веће, Министарство просвете	Континуирано	Поднета и одобрена документација	Број нових профила одобрених за упис

Промоција школе и образовних профила	Организација Дана отворених врата, презентација у основним школама, медијска промоција	Тим за промоцију, наставници, ученици	Током школске године	Реализоване промотивне активности	Број реализованих активности и број посетилаца
Сарадња са локалном привредом и партнерима	Успостављање и проширивање партнерстава са компанијама и институцијама	Директор, помоћници директора, координатор практичне наставе	Континуирано	Потписани споразуми о сарадњи	Број нових партнера и споразума
Стицање статуса регионалног Тренинг центра	Испуњавање кадровских, просторних и техничких услова за акредитацију	Директор, помоћници диркетора, Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе, наставници	2026–2029.	Испуњени стандарди и критеријуми	Добијен статус Тренинг центра
Јачање угледа и препознатљивости школе	Представљање резултата рада школе на стручним скуповима, такмичењима и јавним догађајима	Наставници, ученици, директор, помоћници директора, стручни сарадници	Континуирано	Видљивост школе у локалној и широј заједници	Број објава, награда, учешћа и признања
Повећање броја уписаних ученика	Праћење реализације уписа и предузимање корективних мера	Директор, помоћник директора, председници стручних већа, наставници, стручни сарадници	На крају сваке уписне године	Повећан број уписаних ученика	Проценат попуњености уписних места и број уписаних ученика

област развоја: УНАПРЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА НАСТАВЕ, УЧЕЊА И ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА					
РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТ: **4. Афирмација дуалног образовања и развој предузетничких вештина ученика**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Унапређивање дуалног образовања	Успостављање и проширивање сарадње са компанијама и послодавцима	Директор, координатор практичне наставе, наставници	Континуирано	Остварена сарадња са привредним субјектима	Број закључених уговора
Промоција дуалног образовања	Презентације за ученике и родитеље о предностима дуалног образовања	Наставници, стручни сарадници, координатор дуалног образовања	Током школске године	Реализоване промотивне активности	Број презентација и број учесника
Развој предузетничких компетенција ученика	Организација радионица, пројектних активности и ученичких компанија	Наставници, Тим за каријерно вођење и саветовање	Континуирано	Ученици укључени у предузетничке активности	Број реализованих радионица и пројеката
Јачање сарадње школе и привреде	Организовање стручних посета, праксе и гостујућих предавања	Наставници, послодавци, помоћник директора	Континуирано	Реализовани облици сарадње	Број посета, пракси и предавања
Праћење ефеката дуалног образовања	Анализа постигнућа ученика и задовољства послодаваца	Тим за обезбеђивање квалитета и арзвој установе, Тим за каријерно вођење и саветовање, координатор практичне наставе	Једном годишње	Израђен извештај о ефектима	Резултати анкета и извештаја

РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТ: **5. Увођење кабинетске наставе**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Анализа просторних и материјалних услова	Утврђивање потреба за формирање и опремање кабинета	Директор, помоћник директора, стручна већа	Септембар–новембар	Израђен план опремања	Усвојен план и листа приоритета
Опремање кабинета	Набавка намештаја, наставних средстава и ИКТ опреме	Директор, помоћник директора	Континуирано	Кабинети опремљени у складу са потребама наставе	Број опремљених кабинета
Израда распореда кабинетске наставе	Организација рада и коришћења кабинета	Помоћник директора, наставници	Пред почетак школске године	Успостављен функционалан распоред	Број часова реализованих у кабинетима
Унапређивање квалитета наставе кроз кабинетски рад	Примена активних метода учења и практичног рада	Наставници	Континуирано	Повећана активност ученика и квалитет наставе	Резултати посматрања часова и анкета ученика
РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТ: **6. Побољшати квалитет наставе у поступцима вредновања – сумативним и формативним оцењивањем**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Унапређивање знања наставника о формативном и сумативном оцењивању	Организовање интерног стручног усавршавања (радионица/угледних часова) на тему формативног и	Директор, стручна служба, координатори стручних већа	I полугодиште	Наставници препознају разлике и примену формативног и сумативног оцењивања	Број реализованих радионица; евиденције о стручном усавршавању

	сумативног оцењивања				
Уједначавање критеријума оцењивања	Дефинисање и усвајање јединствених критеријума оцењивања по стручним већима	Стручна већа, наставници предмета	I–II полугодиште	Критеријуми оцењивања јасни и доступни ученицима	Записници стручних већа; усвојени критеријуми
Јачање повратне информације ученицима	Давање јасне, благовремене и подстицајне повратне информације ученицима	Наставници	Континуирано	Ученици разумеју шта су постигли и шта треба да унапреде	Увид у ученичке радове; анкете ученика
Повећање транспарентности оцењивања	Упознавање ученика и родитеља са начинима и критеријумима оцењивања	Наставници, одељењске старешине	I полугодиште	Ученици и родитељи информисани о поступцима оцењивања	Записници са родитељских састанака; анкете
РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТ: **7. Побољшати различите поступке за мотивисање ученика, стварајући при томе подстицајну и пријатну атмосферу за учење и рад на часу**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Унапређивање компетенција наставника за мотивисање ученика	Организовање интерног стручног усавршавања (радионице, примери добре праксе) на тему мотивације ученика	Директор, стручна служба	I полугодиште	Наставници примењују различите поступке мотивисања	Број реализованих радионица; евиденције СУ
Разноврсност наставних метода и облика рада	Планирање и реализација активности које	Наставници	Континуирано	Ученици активно учествују у раду на часу	Припреме за час; опсервације

	подстичу активно учешће ученика (групни рад, пројектна настава, практични задаци)				
Стварање подстицајне и пријатне атмосфере у одељењу	Примена педагошких приступа који подстичу позитивну комуникацију и узајамно уважавање	Наставници, одељењске старешине	Континуирано	Позитивна клима у учионици	Анкете ученика; запажања стручне службе
РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТ: **8. Побољшати систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Идентификација ученика из осетљивих група и ученика са изузетним способностима	Утврђивање образовних, социјалних и развојних потреба ученика	Одељењске старешине, наставници, стручна служба	I полугодиште	Ученици благовремено препознати и евидентирани	Педагошка документација; евиденције
Увести систем ране идентификације ученика који су под ризиком од раног напуштања школовања/осипања	Обука одељењских старешина за попуњавање Инструмента за идентификацију ученика под ризиком од осипања	Одељењске старешине, стручна служба	На почетку школске године	Адекватна примена Инструмента за идентификацију ученика под ризиком од осипања	За све ученике је процењен ризик од осипања
Развијање индивидуализоване подршке ученицима из осетљивих група	Израда и примена индивидуализованих мера подршке	Наставници, стручна служба	Континуирано	Подршка прилагођена потребама ученика	Индивидуални планови подршке

Унапређивање додатне подршке ученицима са изузетним способностима	Организовање додатне наставе, секција, пројеката и такмичења	Наставници	Током године	Ученици развијају своје способности	Број активности; постигнућа ученика
Јачање сарадње са родитељима ученика	Редовна комуникација и саветодавни рад са родитељима	Одељењске старешине, стручна служба	Континуирано	Родитељи укључени у подршку ученицима	Записници са састанака; анкете
Унапређивање сарадње са институцијама и партнерима	Сарадња са релевантним установама и организацијама	Директор, стручна служба	По потреби	Обезбеђена додатна спољна подршка	Уговори; белешке о сарадњи
Подстицање социјалне укључености и осећаја припадности	Организовање активности које подстичу прихваћеност и уважавање различитости	Наставници, одељењске старешине	Континуирано	Ученици се осећају прихваћено и подржано	Анкете ученика; запажања

област развоја: УНАПРЕЂИВАЊЕ РЕСУРСА И БЕЗБЕДНОСТИ					
РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТИ: **9. Унапређивање материјално-техничких услова реализације наставе** **10. Унапређивање безбедносних услова**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Анализа стања ресурса и безбедности	Процена стања опреме, простора и безбедносних услова	Директор, помоћник директора, Тим за обезбеђивање	Септембар–октобар	Извршена анализа потреба	Израђен извештај са препорукама

		квалитета и развој установе, Тим за			
Унапређивање услова за наставу	Набавка и модернизација наставне, ИКТ и кабинетске опреме	Директор, стручна већа, секретар школе	Континуирано	Побољшана опремљеност школе	Број набављених средстава и опремљених кабинета
Унапређивање школског простора и безбедности	Уређење учионица, кабинета, дворишта и унапређивање видео-надзора и расвете	Директор, домар, локална самоуправа	Континуирано	Побољшани услови рада и безбедност	Број реализованих радова и безбедносних мера
Обезбеђивање додатних ресурса	Учешће у пројектима и сарадња са партнерима и донаторима	Директор, пројектни тим	Континуирано	Обезбеђена додатна средства	Број пројеката и вредност добијене опреме
Праћење и вредновање	Анализа коришћења опреме и нивоа безбедности у школи	Тим за квалитет, директор	На крају школске године	Повећан квалитет услова за рад и учење	Резултати анкета и годишњих извештаја

област развоја: УПРАВЉАЊЕ, КВАЛИТЕТ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ					
РАЗВОЈНИ ПРИОРИТЕТИ: **11. Јачање пројектног менаџмента у школи** **12. Увођење система квалитета у процесе рада школе**					
ЗАДАТАК	**АКТИВНОСТ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**	**ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ**	**КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**	**МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ**
Јачање пројектних капацитета школе	Формирање пројектног тима и обука запослених за	Директор, пројектни тим, стручни сарадници	Континуирано	Повећани пројектни капацитети школе	Број обучених запослених

	припрему и реализацију пројеката				
Повећање учешћа школе у пројектима	Припрема и подношење пројектних предлога на конкурсе и јавне позиве	Пројектни тим, директор	Континуирано	Повећано учешће школе у пројектима	Број пријављених и одобрених пројеката
Увођење система квалитета	Израда процедура, стандарда и инструмената за праћење квалитета рада	Тим за квалитет, директор	Током школске године	Успостављени стандарди квалитета	Усвојене процедуре и документи
Праћење и унапређивање квалитета	Анализа резултата рада, самовредновање и планирање мера за унапређивање	Тим за квалитет, Наставничко веће	Континуирано	Редовно праћење квалитета рада	Извештаји о самовредновању и акциони планови
Развијање културе квалитета	Укључивање запослених, ученика и родитеља у процес вредновања и унапређивања рада школе	Директор, Тим за квалитет, Савет родитеља, Ученички парламент	Континуирано	Активно учешће свих актера	Резултати анкета и број реализованих активности
Израда јединствених образаца	Креирање стандардизованих образаца за планове, извештаје, записнике, евиденције и осталу документацију	Радна група	Октобар–новембар	Израђени обрасци у складу са прописима	Усвојен сет образаца
Увођење стандардизоване документације у употребу	Представљање образаца запосленима и њихово усвајање на стручним органима	Директор, Наставничко веће	Децембар	Обрасци су усвојени и стављени у употребу	Одлуке стручних органа, записници

Обезбеђивање доступности документације	Формирање заједничке електронске базе са важећим обрасцима	Помоћник директора, ИКТ координатор	Јануар–фебруар	Сви запослени имају приступ документацији	Електронска база је функционална

Праћење реализације остваривања развојних приоритета

НАЧИН И ВРЕМЕ ПРАЋЕЊА	ОДГОВОРНО ЛИЦЕ	КОГА ТРЕБА ИНФОРМИСАТИ
Извештај о реализацији РПШ – два пута годишње, на крају првог полугодишта у оквиру анализе реализације ГРП-а и на крају школске године у оквиру Извештаја о реализацији ГПР-а.	Чланови Стручног актива за развојно планирање који се одређују за сваку школску годину	Наставничко веће, Савет родитеља, Школски одбор

6. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ

АНАЛИЗА УСПЕХА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ ШКОЛСКЕ 2024/2025. ГОДИНЕ

Право на полагање матурског и завршног испита остварило је 140 ученика од 143 ученика распоређених у 9 одељења. Број ученика који су положили матурски испит је 131, а 9 ученика није положило матурски испит и упућују се на поновно полагање.

	одељење	број ученика на крају школске године	број ученика који имају право да изађу на испит	%	положило испит	положило %	није положило испит	просечна оцена
1	4-1	12	12	100,00	11	91,66	1	3,45
2	4-3	28	27	96,43	25	92,59	2	3,45
3	4-6	5	4	80,00	3	75,00	1	4,56
4	4-9	25	25	100,00	25	100,00	0	3,97
5	4-10	10	10	100,00	10	100,00	0	3,91
6	4-13	20	20	100,00	15	75,00	5	3,76
7	4-15	17	17	100,00	17	100,00	0	3,61
8	3-4	10	10	100,00	10	100,00	0	4,40
9	3-5	16	15	93,75	15	100,00	0	3,87
УКУПНО		**143**	**140**	**97,90**	**131**	**93,57**	**9**	**3,89**

АНАЛИЗА УСПЕХА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ ШКОЛСКЕ 2025/2026. ГОДИНЕ

Право на полагање матурског и завршног испита остварило је 142 ученика од 143 ученика распоређених у 9 одељења. Број ученика који су положили матурски испит је 133, а 9 ученика није положило матурски испит и упућују се на поновно полагање

	одељење	број ученика на крају школске године	број ученика који имају право да изађу на испит	%	положило испит	положило %	није положило испит	просечна оцена
1	4-1	6	5	83,33	5	100,00	0	2,87
2	4-3	26	26	100,00	24	92,31	2	3,93
3	4-8	14	14	100,00	14	100,00	0	4,60
4	4-9	28	28	100,00	28	100,00	0	4,05
5	4-10	10	10	100,00	10	100,00	0	3,97
6	4-13	26	26	100,00	19	73,00	7	3,68
7	4-15	8	8	100,00	8	100,00	0	3,29
8	3-4	16	16	100,00	16	100,00	0	4,69
9	3-5	9	9	100,00	9	100,00	0	4,78
УКУПНО		**143**	**142**	**99,30**	**133**	**96,14**	**9**	**3,98**

У школској 2024/2025. години право на полагање испита остварило је 140 од 143 ученика, при чему је испит положило 131 ученик (93,57%) уз просечну оцену 3,89. Наредне, 2025/2026. школске године, забележен је благи пораст јер је право на испит стекло 142 од 143 ученика, а успешно га је положило 133 ученика (96,14%). Иако је у обе школске године исти број од 9 ученика пао на испиту, укупна просечна оцена је у 2025/2026. години незнатно порасла на 3,98. Најслабији резултати у обе године остварени су у одељењу 4-13(ТХФТ), где је проценат пролазности износио свега 75,00% односно 73,00%. Насупрот томе, одељења 4-9 (ТОФ), 4-10 (ТМО), 3-4 (ПОСЛ) и 3-5 (ПЕК) остварила су максималну пролазност од 100% у обе посматране године..

Свакако да је потребно предузети одговарајуће мере и активности како би се просечна оцена на матурским и завршним испитима повећала.

МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

ЦИЉ	1. **Повећање процента пролазности** на матурском и завршном испиту, са посебним фокусом на критична одељења (нпр. 4-13).
	2. **Подизање укупне просечне оцене** на нивоу целе школе изнад тренутних 3,98.
	3. **Смањење броја ученика** (испод тренутних 9) који се упућују на поновно полагање испита кроз континуирану подршку.
ЗАДАЦИ	1. **Континуирано спровођење** појачане припремне и допунске наставе током целе школске године.
	2. **Пружање индивидуалне подршке** и прилагођавање наставних садржаја ученицима који спорије напредују.
	3. **Периодична провера знања** кроз интерне симулације испита ради праћења напретка и елиминисања испитне анксиозности.
	4. **Увођење вршњачке едукације** и сарадње међу одељењима ради мотивације и размене примера добре праксе у учењу.
	5. **Унапређивање компетенција наставника** за примену интерактивних метода и уједначавање критеријума оцењивања.

На основу анализираних резултата и циљева, предлажу се следеће конкретне мере за унапређивање образовно-васпитног рада приказане у табеларној форми:

Активности	Носиоци	Време	Очекивани резултати
Појачана припремна настава и израда типичних задатака са фокусом на одељење 4-13	Предметни наставници стручних већа	Током целе школске године, интензивно у другом полугодишту	Подизање процента пролазности у критичним одељењима изнад 85%
Организација допунске наставе и индивидуални планови подршке за ученике који спорије напредују	Предметни наставници, педагог и психолог	Континуирано, након сваког класификационог периода	Смањење броја ученика који се упућују на поновно полагање испита (испод тренутних 9)

Вршњачка едукација и менторство кроз повезивање успешних одељења (нпр. 4-9 и 4-10) са одељењем 4-13	Ученички парламент, предметни наставници	Током школске године	Повећана мотивација за учење и боља социјална кохезија међу ученицима
Интерне симулације матурског испита ради правовремене провере постигнућа и смањења испитне анксиозности	Управа школе, стручни сарадници, предметни наставници	На крају првог полугодишта и почетком пролећног периода	Прецизан увид у тренутни ниво знања и боља припремљеност за финални испит
Стручне радионице за наставнике на тему примене интерактивних метода и објективног оцењивања	Директор, помоћник директора, педагошко-психолошка служба	Током школске године (наставничка већа)	Уједначавање критеријума оцењивања и унапређење квалитета наставе

Након реализације предложених мера, очекује се значајно унапређење квалитета наставе, већа мотивација ученика и директан позитиван утицај на крајњи исход испита.

Очекивани резултати/исходи	Методе евалуације
Повећана пролазност у одељењу 4-13 изнад тренутних 73,00% и смањење укупног броја ученика који падају на испиту (мање од 9 ученика).	**Анализа званичних резултата** након завршеног матурског и завршног испита текуће школске године и упоређивање са претходним годинама.
Раст просечне оцене на нивоу школе са тренутних 3,98 на вредност изнад 4,10.	**Статистичка обрада података** из записника са матурских испита по одељењима и предметима.
Смањена испитна анксиозност код ученика и боља временска организација током израде задатака.	**Анкетирање ученика** након симулација и након правог испита о нивоу стреса и самопоуздању.
Правовремено уочавање празнина у знању код ученика који споријe напредују, што спречава нагомилавање лоших оцена.	**Анализа пролазних резултата** на пробним матурама и симулацијама (у децембру и марту).
Уједначенији критеријум оцењивања међу наставницима и већа примена интерактивних метода.	**Педагошко-психолошки увид** у наставу, преглед дневника (е-Дневника) и извештаји стручних већа.
Већи одзив и редовност ученика на часовима припремне и допунске наставе.	**Вођење евиденције (присуства)** на часовима допунске и припремне наставе од стране предметних наставника.

7. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА САРАДЊЕ СА ПОСЛОДАВЦИМА И АФИРМАЦИЈА ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Унапређивање сарадње са послодавцима у реализацији практичне наставе, учења кроз рад и наставе у блоку	Ажурирање базе података, договарање услова реализације и распоређивање ученика код послодаваца	Директор; помоћник директора; координатори практичне наставе; наставници практичне наставе	Август– септембар и током школске године	Ажурирани подаци, обезбеђени услови за реализацију и распоређени ученици	База података; план распоређивања; уговори; евиденција координатора
	Упознавање ученика са условима рада, правилима понашања и мерама безбедности и здравља на раду	Координатори практичне наставе; наставници практичне наставе; Тим за безбедност и здравље на раду	Пре почетка реализације наставе код послодавца	Ученици оспособљени за безбедан и одговоран боравак на радном месту	ХТЗ тест; тест из основа хигијене; санитарна књижица; евиденција
	Праћење реализације практичне наставе и сарадње са послодавцима кроз посете и састанке	Координатори практичне наставе; наставници практичне наставе; Тим за безбедност и здравље на раду	Током школске године	Реализација наставе и сарадња са послодавцима континуирано праћени	Записници; евиденција посета; извештаји координатора
Проширивање мреже послодаваца и усклађивање образовне понуде са потребама локалне привреде	Истраживање потреба локалне привреде и идентификовање нових послодаваца за сарадњу	Директор; помоћник директора; координатори практичне наставе; стручни сарадници	Током школске године	Утврђене потребе привреде и дефинисана листа потенцијалних послодаваца	Анализа потреба; листа послодаваца
	Организовање састанака и округлих столова са постојећим и	Директор; помоћник директора; координатори практичне наставе	Током школске године	Успостављени нови облици сарадње са послодавцима	Записници; број нових послодаваца;

	потенцијалним послодавцима и дефинисање могућих облика сарадње				договорени облици сарадње
	Обезбеђивање изјава подршке и изјава о спремности послодаваца за укључивање у образовање ученика	Директор; координатори практичне наставе; секретар школе	Прво полугодиште и период уписа	Повећан број послодаваца укључених у сарадњу са школом	Изјаве подршке; изјаве о спремности; уговори
Унапређивање квалитета учења код послодаваца и праћење постигнућа ученика	Израда и примена плана праћења постигнућа ученика и развоја стручних компетенција током практичне наставе и учења кроз рад	Наставници практичне наставе; одељењске старешине; координатори практичне наставе	Током школске године	Успостављено континуирано праћење постигнућа ученика	План праћења; есДневник; портфолио ученика; ИОП
	Прикупљање и анализа повратних информација послодаваца о постигнућима и понашању ученика и предузимање корективних мера	Наставници практичне наставе; одељењске старешине; координатори практичне наставе	Током школске године	Прикупљене повратне информације и предузете мере за унапређивање квалитета	Упитници/анкете; записници; извештаји; план корективних мера
Развој и унапређивање дуалног образовања у складу са потребама привреде	Анализа потреба за дуалним образовним профилима и припрема документације за њихово увођење и верификацију	Директор; помоћник директора; координатори практичне наставе; стручни сарадници; секретар школе	Током школске године	Утврђене потребе привреде и припремљена документација	Анализа потреба; елаборат; предлог образовног профила

	Припрема и укључивање послодаваца у дуално образовање, укључујући верификацију и обуку инструктора	Директор; координатори практичне наставе	Током школске године	Повећан број верификованих послодаваца	Регистар послодаваца; документација о верификацији; докази о обуци инструктора
	Организовање избора и распоређивања ученика на учење кроз рад код послодавца	Тим за КВиС; координатори практичне наставе; одељењске старешине	Септембар	Ученици распоређени у складу са утврђеним критеријумима и могућностима послодаваца	Листе жеља; записник о распоређивању; уговори
	Праћење реализације дуалног образовања и рада Тима за КВиС	Тим за КВиС; координатори практичне наставе	Током школске године	Континуирано праћење реализације и благовремено реаговање на уочене проблеме	План и записници Тима; есДневник; портфолио ученика; извештаји
Афирмација дуалног образовања и промоција резултата сарадње школе и привреде	Промовисање дуалног образовања, образовних профила, примера добре праксе и могућности запошљавања	Директор; Тим за КВиС; координатори практичне наставе; стручни сарадници; наставници	Током школске године, посебно у периоду уписа	Ученици, родитељи и локална заједница информисани о предностима дуалног образовања	Сајт школе; друштвене мреже; презентације; чланци; интервјуи; промотивни материјал

НАЧИН И ВРЕМЕ ПРАЋЕЊА	ОДГОВОРНО ЛИЦЕ	КОГА ТРЕБА ИНФОРМИСАТИ
Извештај о реализацији РПШ – два пута годишње, на крају првог полугодишта у оквиру анализе реализације ГРП-а и на крају школске године у оквиру Извештаја о реализацији ГПР-а.	Чланови Стручног актива за развојно планирање који се одређују за сваку школску годину	Наставничко веће, Савет родитеља, Школски одбор

8. МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

Једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације гарантује *Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20)* члан 3, Општи принципи система образовања и васпитања. Такође, Закон утврђује и прописује:

- ✓ **Могућност образовања по ИОП-у у редовним школама** (члан 68) „Основне и средње школе, поред школског програма, могу да остварују и: индивидуални образовни план (ИОП) за ученике и одрасле са сметњама у развоју...“
- ✓ **Примену индивидуализованог начина рада и ИОП-а** (члан 77) „За дете и ученика коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека и доноси ИОП...“

Чланом 12, *Закона о средњем образовању и васпитању*, *Додатну подршку у образовању и васпитању* остариће ученици са сметњама у развоју, инвалидитетом, ученици са специфичним тешкоћама у учењу и ученици који потичу и/ или живе у социјално нестимулативној средини. Школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, и зависно од потреба доноси индивидуални образовни план, у складу са Законом.

У школи постоји систем подршке за ученике којима је потребна додатна подршка

Извештај о самовредновању из 2015. године упућује на сегменте наставе које треба унапредити. Мапиране су слабости у домену прилагођавања наставе индивидуалним потребамаи интересовањима ученика али и стицања знања на часовима.

8.1. ЦИЉ И ЗАДАЦИ ПРЕДВИЂЕНИХ МЕРА ЗА РАЗВОЈ СЕКТОРА ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА

На основу Извештаја о самовредновању и горе поменутих аката, систем и мрежу подршке са постојећим капацитетима и ресурсима Школа ће унапредити најпре кроз следеће задатке:

ЦИЉ	Унапредити систем за додатну подршку у настави за ученике који не постижу или превазилазе прописане образовне исходе.	
	Активност	**Резултати**
ЗАДАЦИ	стварање инклузивне културе	успостављање /отварање система
	развој инклузивне политике	Функционисање система
	развој инклузивне праксе	Функционалност система

8.2. СТВАРАЊЕ/УНАПРЕЂЕЊЕ ИНКЛУЗИВНЕ КУЛТУРЕ

ИСХОД	**Школа је отворен, сензибилисан систем који подржава и успоставља образовање за живот у инклузивној заједници**

ВРЕМЕ	**АКТИВНОСТ**	**НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ/ ЕВАЛУАЦИЈЕ**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**
Током године	Учешће на стручним скуповима	Извештаји	Наставници и стручни сарадници
Током године/ по један час у једном полугодишту	Приказ инклузивног рада- угледни час	Посета часу	Наставник и стручни сарадник
РАЗВОЈ ИНКЛУЗИВНЕ ПОЛИТИКЕ			
ИСХОД	**Систем за подршку инклузивном образовању функционише**		
ВРЕМЕ	**АКТИВНОСТИ**	**НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ/ ЕВАЛУАЦИЈА**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**
Пред упис у нову школску годину	Сензитивисати наставнике за рад са ученицима којима је потребна додатна подршка у образовању	Радионица/ предавање	Стручни сарадници
Током уписа	Родитеље ученика којима је потребна додатна подршка у настави упознати са системом за додатну подршку у настави	Пријем родитеља	Стручни сарадници
Током уписа и током године	Идентификовати ученике којима је потребна додатна подршка у образовању	Анализа конкурсне документације, разговор са родитељима/ старатељима	Стручни сарадници
Током уписа и у септембру	Ученике 1. разреда упознати са школским обавезама и доступним плановима подршке	Учешће на ЧОС- у	Стручни сарадници, одељенске старешине
РАЗВОЈ ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ			
ИСХОД	**Систем је функционалан и његови носиоци разумеју његов смисао и доследно примењују активности дефинисане ИОП Правилником**		
ВРЕМЕ	**АКТИВНОСТИ**	**НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ/ ЕВАЛУАЦИЈА**	**НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ**
На почетку и током године	Обучити наставнике за правилно попуњавање образаца ИОП-а	Предавање/ презентација	Стручна служба

На почетку и током године	Сарађивати са наставницима на изради плана активности и остале документације ИОП-а	Састанци ИОП тима и индивидуални састанци	Педагог
Током године	Учествовање у припреми угледних часова у одељењима која похађају ученици који раде по ИОП-у	Индивидуални састанци	Педагог и предметни наставник
Током године	Повећати обим посета часовима у одељењима која похађају ученици по ИОП-у	Израда плана посете часовима/ Извештај о инструктивно педагошком раду	Стручна служба

8.3. ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ ПРЕМА ДИНАМИЦИ ДЕФИНИСАНОЈ ПРАВИЛНИКОМ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗВНОГ ПЛАНА (ИОП)

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ/ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Почетком и у току школске године	Процена потребе за додатном подршком	Опсервација, попуњавање обрасца 1 Планиране мере за отклањање физичких и комуникацијских препрека	родитељ/ старатељ, стручна служба, наставник
Почетком и у току школске године	Писмена сагласност за израду ИОП-а	Потписивањем Обрасца 4 – „Сагласност родитеља, односно старатеља на ИОП“	Родитељ/ старатељ
У току школске године	Доношење предлога за утврђивање права на ИОП ***Разлози*** за подношење Предлога за утврђивање права на ИОП ***Докази*** о претходно ораганизованом индивидуализованом начину рада	Анализа и вредновање досадашњег рада	Стручни тим за инклузивно образовање (стручни сарадници и предметни наставници)
У току школске године	Доношење предлога за утврђивање права на укидање ИОП	Анализа и вредновање досадашњег рада	Стручни тим за инклузивно образовање (стручни сарадници и предметни наставници)

	Разлози за подношење предлога за утврђивање права на укидање ИОП ***Докази*** о постигнућима ученика током примене ИОП плана			
Током школске године	Прикупљање података и документације ***Опис*** образовне ситуације ***Израда*** педагошкогпрофила		Сумирање информација о ученику из углова различитих актера ; Попуњавање Обрасца 3б	Родитељ,наставници, стручни сарадник, вршњаци, ученик; Стручни сарадник
Током школске године	Израда Плана активности		Разрада планираних активности (Образац 3ц)	Предметни наставник и педагог
Током школске године	Примена и праћење реализације Плана активности		Анализа оцене остварености дефинисаних образовних исхода	ИОП тим
У првој години уписа најмање тромесечно, а у наредним годинама на крају/почетку сваког полугодишта, односно године	Вредновање ИОП-а	Спољашње вредновање	Утврђује се испуњеност услова у поступку доношења ИОП-а, вреднује се садржај и примена ИОП-а.	Просветни саветник у току стручно- педагошког надзора
		Унутрашње вредновање	Самовредновање које се обавља према унапред утврђеној динамици у ИОП-у и према указаној потреби	СТИО и ИОП тим
Током школске године	Измене и допуне ИОП - а		Израда Предлога измене и допуне ИОП-а	ИОП тим

9. ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Да бисмо могли да саставимо план рада са талентованим и надареним ученицима важно је нагласити разлику између та два појма и прегледати најпопуларније дефиниције на ову тему.

ДЕФИНИЦИЈА ДАРОВИТОСТИ И ТАЛЕНТА:

Гагне (1985) сматра да је разлика између појма талента и појма даровитости та, што је даровитост природна урођено способност која омогућава спонтаност и лакоћу извођења успеха „од прве“, без потребе за вежбањем. То је значајно надпросечна компетентност у једном или више подручја људских способности/склоности, док таленат представља изузетно овладавање неком вештином уз системски тренинг у подстицајном окружењу. Гагне каже да је то значајно натпросечно постигнуће у једном или више подручја људске активности.

Диференцијални модел даровитости и талента према Гагне-у:

Постоји велики број дефиниција које описују даровитост и таленат. Темељи нашег плана су теорије Гарднера, Голмана, Рензулија и Стернберга.

ГАРДНЕРОВА теорија вишеструких интелигенција одређује седам типова интелигенције: лингвистичку (разумевање појмова, читање, писање текстова), логичко-математичку (математички проблеми, логичко закључивање), спацијалну (тумачење мапа, сналажење у простору), музичку (певање, компоновање, свирање инструмента), телесно-кинестетичку (плесање, спорт), интраперсоналну (разумевање себе – ко смо, како се можемо променити), интерперсоналну (разумевање других људи и односа). Гарднер сматра да школа наглашава лингвистичку и математичко-логичку интелигенцију док остале занемарује. Према Гарднеру постоји тенденција да ученици са другим способностима буду запостављени, зато је важно пронаћи начин да се у наставни процес укључе јаке стране ученика и сматрамо да је такође важно развијати и интерперсоналну и интраперсоналну интелигенцију која према **ГОЛМАНУ** чине емоционалну интелигенцију. Значај **емоционалне интелигенције** је тај што она чини 80% успеха, што значи да поред когнитивне интелигенције она чини предуслов за постизање и развој одређеног талента.

РЕНЗУЛИЈЕВА прстенаста теорија даровитости (1978) говори о томе да је даровито понашање резултат интеракције три основне групе људских особина: изнад просечне опште и/или специфичне способности, високе усмерености на задатак и високог степена креативности.

Високе способности и креативност без мотивације не могу довести до продуктивности као ни до изузетних постигнућа.

СТЕРНБЕРГОВУ триархичну теорију интелигенције чине три врсте интелигенције: аналитичка (наглашава способност анализе, способност апстрактног мишљења), креативна (наглашава улогу синтезе, интеграције, способност формулисања нових идеја, комбиновање наизглед неповезаног материјала) и практична (способност адаптирања на променљиве услове околине, способност обликовања околине како би се што више ускладила са нашим потребама, успех у свакодневном живљењу, „улична интелигенција“). За нас као стручну школу је од изузетног значаја развијање **практичне интелигенције**, јер на тај начин подстичемо стицање стручних компетенција код ученика.

ЗАКОНСКИ ОКВИР

Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20) прописује доношење индивидуалног образовног плана, индивидуалног програма и индивидуалног начина рада. „Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања детета и ученика у редован образовно – васпитни рад и његово осамостаљивање у вршњачком колективу. За ученике са изузетним способностима установа доноси индивидуални образовни план. Индивидуални образовни план у установи доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке ученицима.“

Правилником о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање **(**Службени гласник Републике Србије 74/2018-58) прописују се ближа упутства за утврђивање права на индивидуални образовни план (у даљем тексту: ИОП), његову примену ивредновање у предшколској установи, основној и средњој школи, с циљем постизања оптималног укључивања детета и ученика у редован образовно-васпитни рад и његово напредовање и осамостављивање у вршњачком колективу, као и за ИОП за ученике са изузетним способностима.

Право на прилагођен и обогаћен начин образовања по ИОП-у има и ученик са изузетним способностима који стиче основно и средње образовање и васпитање.

НАЈВАЖНИЈИ КОРАЦИ У РАДУ СА НАДАРЕНИМ И ТАЛЕНТОВАНИМ УЧЕНИЦИМА:

- ✓ **Откривање и идентификација надарених и талентованих ученика**

Упознавање наставника са различитим карактеристикама и типовима даровитих ученика, специфичним образовним потребама и могућим проблемима у школовању (ученик се досађује, има негативан став према школи, ослабљена му је мотивација итд.)

Сигнализација наставника одељенском старешини, стручној служби, родитељу и стручном тиму за инклузивно образовање након препознавања надарених ученика

Примена тестова за откривање специфичних способности, тестова интелигенције, личности, креативности.

- ✓ **Пружање подршке надареним и талентованим ученицима у развоју**

Израда индивидуалног образовног плана (ИОП 3) – обогаћивање и проширивање наставних програма. Индивидуализована настава са талентованом децом подразумева наставу са много богатијим наставним садржајем (са тежим и сложенијим задацима), коришћење разних енциклопедија, речника, разноврсног дидактичког материјала, мултимедијална средства, коришћење рачунара и интернета, као и укључивање ученика и у другим областима школског живота. Сваки ученик има посебан програм у остваривању образовно-васпитних циљева. У току рада врши се стално праћење његових постигнућа (помоћу тестова утврђује се његово иницијално стање и крајњи резултат његовог постигнућа). Пожељна је повремена корекција индивидуалних програма на основу индикације и разних показатеља. Према интересовањима ученика пожељно је организовати семинаре и предавања у ваншколским институцијама.

- ✓ **Хомогено груписање надарених и талентованих ученика** по областима

даровитости и интересовања – додатна настава, секције, разне слободне активности, семинари и тренинзи, онлајн учење, истраживачке станице, фестивал науке и сл.

- ✓ **Убрзано обучавање или акцелерација,** која омогућава надареним и талентованим ученицима брже напредовање кроз школски систем и убрзано завршавање одређеног образовног профила. На основу *Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. Гласник РС“ 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24)* ученик који постиже изузетне резултате у учењу има право да заврши школовање у року краћем од предвиђеног. Ученик има право да полагањем испита заврши започети и наредни разред. Наставничко веће утврђује испуњеност услова за остваривање тог права.

Развијање кључне компетенције ученика*:*

Европска комисија описује компетенције као комплексну комбинацију знања, вештина, способности и ставова који су потребни да се обави одређена активност у датом контексту, у реалним околностима при чему особа треба да буде у стању да интерпретира ситуацију у одређеном контексту и да поседује репертоар могућих акција које може да предузме и да је оспособљена да изведе одређене акције из тог репертоара. Резултат компетентног деловања може да буде измерен на основу неких прихваћених стандарда и може да буде унапређена путем обуке и развоја.

Развијањем кључних компетенција између осталог развијамо практичну и емоционалну интелигенцију ученика, која је посебно важна у стручној школи, где ученици треба да од теоријског знања стижу до практичног знања и до конкретног продукта њиховог рада.

Кључне компетенције су следеће (Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and of the Council of18 December 2006 on key competences for lifelong learning [Official Journal L394 of 30.12.2006]):

- ✓ **комуникација на матерњем језику** (способност изражавања и интерпретација мисли, осећања и чињеница у усменој и писаној форми и различитим контекстима),

- ✓ **комуникација на страном језику** (поред оних уграђених на матерњем језику, још и способности медијације и међукултурног разумевања),

- ✓ **математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији** (употреба сабирања, одузимања, множења и дељења за решавање проблема у свакодневним

ситуацијама, способност и спремност коришћења знања и методологије за тумачења света природе),

- ✓ **дигиталне компетенције**(овладавање употребом електронских медија у послу, комуникацији и слободном времену, логичко и критично мишљење, управљање информацијама и комуникацијске вештине),
- ✓ **учити да се учи** (способност организовања сопственог учења, ефективног управљања временом, решавања проблема, усвајање, обрада и евалуација новог знања и његова примена у различитим животним контекстима, доприносећи управљању каријером),
- ✓ **интерперсоналне и грађанске компетенције** (ефективна интеракција са појединцима и групама, решавање конфликата у јавним и приватним сферама живота),
- ✓ **предузетништво** (пасивна и активна компонента, способност и спремност прихватања туђих, односно креирања сопствених иновација, преузимање одговорности за поступке, развој стратешке визије, постављање и испуњавање циљева и мотивисаност за успех),
- ✓ **културна експресија** (вредновање важности креативног изражавања идеја, искустава и емоција у различитим медијима, укључујући музику, књижевност и примењену уметност).

ЗАДАЦИ РАЗВОЈА ДАРОВИТИХ ПО НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА И ОБЛАСТИМА СУ:

- Помоћи ученицима да савладају ефикасне технике учења које ће допринети лакшем усвајању знања
- Помоћи ученицима да адекватно примењују знања у природним наукама, друштвеним наукама, уметности, стручним областима
- Помоћи им да рационално и креативно користе та знања
- Упознати их са искуствима која ће их учинити хуманијим и успешнијим људским бићима.
- Мотивисати ученике путем спољашне мотиваторе (кроз оцену или други облик награде) за резултате на такмичењима, иновације или изузетне резултате у неком другом облику активности, јавно похваљивање кроз књигу обавештења, сајт школе и друге медије, укључивање ученика у презентацију школе, поставити их у улогу предавача (вршњачка едукација).

Хемијско-технолошка школа из Суботице ставља посебан нагласак на активну примену стеченог знања тј. на самосталну продукцију, на видљиве резултате рада, на процену рада и успостављање критеријума успешности (Правилник о награђивању и похваљивању ученика, 2015.), на унутрашње задовољство, на осећај постигнућа и поноса због раста сазнања, развоја способности и овладавања одређеним областима.

АКЦИОНИ ПЛАН РАДА СА НАДАРЕДНИМ И ТАЛЕНТОВАНИМ УЧЕНИЦИМА

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ/ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Почетком и у току школске године	Идентификација надарених и талентованих ученика	Тестирање, сигнализација	Наставник, СС
Почетком и у току школске године	Састављање ИОП 3	Планирање, договор, разговор, анализа и вредновање	Одељењски старешина, родитељ, предметни наставници, СС, ИОП тим, педагошки колегијум
АКТИВНОСТИ У РЕДОВНОЈ НАСТАВИ У ОКВИРУ ИОП 3 И ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ:			
Током школске године	Коришћење стручне литературе или материјала преко интернета	Планирање, договор, разговор, анализа и вредновање	Одељењски старешина, родитељ, предметни наставници, СС, ИОП тим, педагошки колегијум
	Коришћење аудио-визуелних и других стимулативних материјала у настави		
	Самосталан истраживачки рад, ученички пројекти		
	Обогаћивање градива и прилика да брже прође кроз базично градиво		
	Задаци који омогућавају различите приступе и различита решења – изазов, мотивација		
	Обезбедити наставу која садржи анализу и синтезу у учењу наставних садржаја, а не само меморисање чињеница		
	Флексибилни временско-просторни услови за рад		
	савладавање ефикасних техника учења које ће допринети бољој примени знања		

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ:			
Током школске године	Организација додатне и припремне настава - рад са ментором и припрема за такмичење и за пријемни испит	Организација, договор, разговор	Предметни наставници/ментори
	Организација секције према интересовањима ученика	Организација, договор, разговор	Предметни наставници
	Понуда разних слободних активности нпр. едукативни излети и посете различитим институцијама	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, координатор практичне наставе, заменици директора, директор
	Органузација предавања гостујућих предавача са факултета и из разних институција	Организација, договор, разговор, предавање	Предметни наставници, координатор практичне наставе, заменици директора,педагог, психолог, директор
	Организација семинара и тренинга за развијање кључних компетенција и емоционалне интелигенције (нпр. радионица Ученичког парламента, учешће у псограмима Саветовалишта за младе, Дневног центра за децу и омладину са поремећајима у друштвеном понашању, Удружења СТАВ+, Фондације менталне хигијене Експекто, сарадња са патронажном службом итд.)	Организација, договор, разговор, предавање, радионице итд.	Педагог, психолог, координатор Ученичког парламента, заменици директора, директор
	Посебно развијање предузетничке компетенције кроз разне пројекте и радионице Предузетничког кабинета школе	Организација, договор, разговор, предавање, радионице итд.	Предметни наставници, координатор тима каријерног вођења и саветовања, педагог, психолог, заменици директора, директор

	Укључивање ученика у рад истраживачке станице ПЕТНИЦА	Организација, договор, разговор	Предметни наставници – ментори, педагог, психолог
	Учешће на фестивалима науке и на сајмовима (пекарство, виноградарство итд.)	Организација	Предметни наставници, координатор практичне наставе, заменици директора
	Организација вече талената наших ученика	Организација	Предметни наставници
	Организација тематских дана – корелација између предмета и указивање на значај трансфера учења (развијање компетенција „Учити да се учи“, нпр. Шекспир дан)	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, стручна већа, педагошки колегијум
	Формирање пункта талената на подручјима рада хемије, текстилства и производње и прераде хране	Организација, договор, разговор	Педагошки колегијум
	Могуће учешће у ПИСА пројекту Србије и употреба смерница Европске комисије у раду са ученицима	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, стручна служба, заменици директора, директор
	Радионице за ученике основних школа и сарадња са наставницима и стручном службом ОШ ради идентификовања талената	Идентификација, организација, договор, разговор, радионице и семинари	Предметни наставници, педагог, психолог, заменици директора, директор
	Размена ученика и укључивање ученика у међународне пројекте и такмичења	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, педагог, психолог, заменици директора, директор
Мај	Похваљивање и награђивање ученика за постигнуте резултате	Сајт школе, социјалне мреже, ТВ у ходнику школе, робне награде у складу са Правилником	Одељењске старешине, комисија за бодовање, колегијум школе, Наставничко веће

10. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

На основу Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. гл. РС 88/17, 27/18, 10/19, 6/20, 129/2021, 92/2023 і 19/2025) и Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, 11/2024) у Хемијско-технолошкој школи је од 14.09.2012. године оформљен Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

Тим је израдио Програм за заштиту од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације у Школи који је саставни део Годишњег плана рада школе, Школског програма и Развојног плана школе. План рада Тима је посебан документ којим се сваке школске године планира рад Тима на остварењу заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

Програмом заштите су дефинисани превентивни активности, као и кораци и процедуре у поступању у заштити ученика. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем, као и које све врсте и облике обухвата.

Стални чланови Тима су:

- ✓ Директор школе
- ✓ Помоћник директора
- ✓ Секретар школе
- ✓ Педагог школе
- ✓ Психолог школе
- ✓ Школски полицајац
- ✓ Председник Школског одбора
- ✓ Председник Савета родитеља
- ✓ Председник Ученичког парламента
- ✓ Представник одељенских старешина првих разреда
- ✓ Представник одељенских старешина других разреда
- ✓ Представник одељенских старешина трећих разреда
- ✓ Представник одељенских старешина четвртих разреда
- ✓ Чланови стручног већа физичког васпитања
- ✓ Наставници информатике

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА

Свако насиље над ученицима се може спречити у атмосфери која:

1. развија и негује културу понашања
2. не толерише насиље и не ћути о њему
3. развија одговорност свих
4. обавезује на поступање све који имају сазнање о насиљу

Програмом заштите ученика су дефинисане превентивне активности, као и кораци и процедуре у поступању у заштити ученика од насиља. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем, као и које све врсте и облике обухвата

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавања здравља, развоја и достојанства ученика.

Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према ученику, другом запослено м, родитељу, односно другом законском заступнику; ученика према другом ученику или запос леном; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

ПОДЕЛА НАЈЧЕШЋИХ ОБЛИКА НАСИЉА

У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. У зависности од интензитета, учесталости и последица које насиље оставља, поједини облици се понављају на више различитих нивоа.

ПРВИ НИВО

Ове облике насиља решава самостално наставник /одељењски старешина у оквиру саветодавно-васпитног рада са ученицима – појединцима, групама и одељењем у сарадњи са родитељима ученика у смислу појачаног васпитног рада.

Физичко насиље	*Емоционално/псих ичко насиље*	*Социјално насиље*	*Сексуално насиље и злоупотреба*	*Електронско насиље (злоупотреба информационих технологија)*
ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари...	исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“...	добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из групе или фаворизовање на основу социјалног статуса, националности, верске припадности, насилно дисциплиновање, ширење гласина...	добацивање,псо вање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално додиривање, гестикулација..	узнемиравајуће „зивкање“, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта...

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исти ученик трпи поновљено насиље и злостављање за ситуације првог нивоа, школа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

ДРУГИ НИВО

У решавању ових облика насиља, наставник /одељењски старешина укључује Тим, педагога, психолога и директора школе, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. Уколико појачан васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са законом.

Физичко насиље	*Емоционално/психичко насиље*	*Социјално насиље*	*Сексуално насиље и злоупотреба*	*Електронско насиље (злоупотреба информационих технологија)*
шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, пљување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу...	уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, одбацивање, манипулисање...	сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање манипулисање, експлоатација, национализам...	сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење...	огласи, клипови, блогови, злоупотреба форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика..

ТРЕЋИ НИВО

Ако ученици чине или трпе неки од следећих облика насиља активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно укључивање родитеља и надлежних органа, организација и служби, односно активирање спољашње заштитне мреже. Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава ЦСР, односно полицију или јавног тужилаца. На овом нивоу обавезни су васпитни рад и покретање васпитно-дисциплинског поступака и изрицање мере, у складу са законом.

Физичко насиље	*Емоционално/психичко насиље*	*Социјално насиље*	*Сексуално насиље и злоупотреба*	*Електронско насиље (злоупотреба информационих технологија)*
туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем...	застрашивање уцењивање, рекетирање, ограничавање кретања, навођење на коришћење психоактивних супстанци, укључивање у секте, занемаривање...	претње, изолација, одбацивање, терор групе над појединцем/ групом, дискриминација, организовање затворених група (кланова), национализам, расизам...	завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест...	снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија...

Осим горе наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу ученика, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика и др.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА СУ:

- **превенција** насиља да се ствара безбедна средина за живот и рад ученика, и
- **интервенција** у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у Школи.

Оквир за деловање је у складу са **основним принципима**, који су дефинисани у Посебном протоколу и то:

- Право на живот, опстанак и развој
- Најбољи интерест ученика
- Недискриминација
- Учешће ученика

Програм заштите ученика од насиља има као **општи циљ** унапређивање квалитета живота ученика у школи применом *мера превенције*, ради стварања безбедне средине, и *мера интервенције* у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање ученика.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА У ПРЕВЕНЦИЈИ СУ СЛЕДЕЋИ:

1. Подстицање и развијање климе прихватања, толеранције и међусобног уважавања
2. Идентификација безбедносних ризика у школи увидом у документацију, непосредноок ружење евидентирањем критичних места у школи, анкетирањем ученика, наставника и родитеља
3. Повећање осетљивости свих који су укључени у живот и рад школе, на препознавање н асиља и злостављања
4. Унапређење способности свих учесника у школском животу наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља, лок.
   заједнице – за уочавање, препознавање и решавање проблема насиља
5. Оспособљавање свих запослених и родитеља за рано препознавање знакова у понашањ у деце који указују на потенцијално насилно понашање
6. Пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу
7. Изграђивање и примена норми понашања, информисање о правилима и кућном реду
8. Дефинисање процедура и поступака реаговања на насиље и информисање свих учесник а у школском животу о томе
9. Омогућавање свим ученицима који имају сазнања о могућем насилном акту да без изла гања опасности врше пријављивање насиља, унапређивање познавање процедура за при јављивање и поступање код ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања.
10. Остваривање упознавање ученика са видовима и стратегијама пружања одговарајуће по дршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћа ма и сметњама у развоју и инвалидитетом.
11. Спровођење психосоцијалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникац ију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних ве штина, развијање социоемоционалне компетенције ученика, родитеља, ученика и запос лених.
12. Унапређивање знања, вештине и ставова који су потребни за креирање безбедног и под стицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље.

13. Подстицање усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије.
14. Сарадња са родитељима путем Савета, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора
15. Сарадња са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ

1. Спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља
2. Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности спровођења Програма заштите
3. Рад на отклањању последица насиља и интеграција ученика у заједницу вршњака
4. Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше насиље или су посматрачи насиља

ПРОЦЕДУРЕ У СИТУАЦИЈАМА НАСИЉА

ПРОЦЕНА БЕЗБЕДНОСТИ

У школи и око школе нису идентификована посебно ризична места. Учесталост насиља највећа је тамо где ученици и проводе највећи део радног дана (учионице, ходници, школско двориште). Резултати истраживања су у прилогу Школског развојног плана.

ПРОЦЕДУРА У ИНТЕРВЕНЦИЈИ

Ближе објашњење **процедуре интервенције** према редоследу поступака приликом појаве насиља у школи, из угла улога и одговорности:

Процедуре у интервенцији су различите с обзиром на три ситуације – да ли се насиље јавља *међу децом*, од стране *одраслог у школи* или од стране *одраслог ван школе.*

Кораци у интервенцији су следећи:

1. Сазнање о насиљу или откривање насиља, злостављања, занемаривања одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог детета или треће особе.
2. Прва реакција треба да буде заустављање насиља, која је обавеза свих запослених у школи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.
3. Обавештавање родитеља, надлежне особе: дежурног наставника, чланове Тима, директора или помоћника, одељ.старешину, стручну службу, а који ће даље проценити да ли треба позвати МУП или здравствену службу. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу ученика, школа одмах обавештава ЦСР.

4. Консултације у установи се врши ради: разјашњавања околсности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера, активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног и ефикасног поступања. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, ученички парламент, односно у одређеним случајевима надлежну школску управу, ЦСР, полицију, правосудне органе, здравствену службу.
5. Мере активности: предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за сваког ученика –

учеснике насиља и злостављања (оне које трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања). План заштите зависи од:врсте и тежине насилног понашања, последица насиља по појединца и колектив, броја учесника и слично. Мере и активности се планирају на основу сагледавања карактериситика ученика, потреба за подршком и уз учешће ученика и родитеља, осим када се ради о насиљу у породици, када је нужно укључити надлежни орган ЦСР. Мере и активности треба да буду предузете уз учешће ученика и да буду у складу са његовим развојним могућностима. Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада, који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовни рад, предложиће тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему ИОП-а. За трећи ниво насиља и злостављања директор школе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата. Процена нивоа насиља у року од 24 сата утврђује се на састанку тима за заштиту. Уколико ученици бораве у дому, обавештава се и одељење надлежно за послове ученичког и студентског стандарда. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту процени да тиме може да буде угрожен најбољи интерес ученика, о чему обавештава полицију или надлежног јавног тужиоца и надлежни ЦСР. Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања. Установа је дужна да о комуникацији са медијима одмах обавести надлежну школску управу и службу надлежну за односе са јавношћу Министарства. Директор школе је прекршајно одговоран уколико одмах по сазнању не пријави насиље у породици или непосредно опасност од насиља, омета пријављивање или не реагује на њега.

6. Праћење ефеката предузетих мера и активности врши установа ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе, водећи рачуна о интеграцији свих актера у заједницу и успостављању односа сарадње и толеранције.

СПОЉАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Спољашњу заштитну мрежу чине следеће институције:

1. Центар за социјални рад
2. МУП
3. Дом здравља
4. Културне институције
5. Локална самоуправа
6. Спортски клубови

Циљ сарадње : стручна помоћ и сарадња у решавању проблема и задовољавање културних и спортских потреба ученика.

УНУТРАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Унутрашњу заштитну мрежу чине сви запослени и ученици школе.

Школа је прописала улоге и одговорности запослених и ученика у школи:
(ко шта ради када постоји сумња на насиље или се насиље догоди)

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК

- ✓ дежура у складу са распоредом;
- ✓ уочава и пријављује случај;
- ✓ покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија;
- ✓ обавештава одељењског старешину о случају;
- ✓ евидентира случај у књигу дежурстава

- ✓ сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља.

- ✓ **ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА**
- ✓ уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах;
- ✓ учествује у процесу заштите деце;
- ✓ разговара са учесницима насиља;
- ✓ информише родитеље и сарађује са њима;
- ✓ по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља;
- ✓ прати ефекте предузетих мера;
- ✓ евидентира случај и води документацију;
- ✓ по потреби, комуницира са релевантним установама.

- ✓ **ТИМ, ПСИХОЛОГ, ПЕДАГОГ**
- ✓ уочава случајеве насилног понашања;
- ✓ покреће процес заштите детета, реагује одмах;
- ✓ обавештава одељењског старешину и сарађује са њим;
- ✓ по потреби, разговара са родитељима;
- ✓ пружа помоћ и подршку деци/ученицима, наставницима;
- ✓ разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите;
- ✓ обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предизетих мера;
- ✓ по потреби, сарађује са другим установама;
- ✓ евидентира случај.

- ✓ **ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ**
- ✓ дежура по распореду;
- ✓ прекида насиље;
- ✓ уочава и пријављује случајеве насилног понашања.

- ✓ **УЧЕНИЦИ**
- ✓ уочавају случајеве насилног понашања;
- ✓ траже помоћ одраслих;
- ✓ пријављују одељењском старешини
- ✓ за теже случајеве консултују чланове школског Тима;
- ✓ учествују у мерама заштите

Школа поседује **ВИДЕО НАДЗОР** на ходницима, у дворишту и у Ученичком клубу и од маја 2016. године **ШКОЛСКИ ПОЛИЦАЈАЦ** понедељком, средом и петком дежура унутар установе.

ЕВИДЕНЦИЈА И НАЧИНИ ПРАЋЕЊА СЛУЧАЈЕВА НАСИЉА

Сваки акт насиља евидентира се код одељењских старешина у посебним фасциклама, у педагошким дневницима. Анализа бележака врши се периодично (квартално) на нивоу тима, одељењског и наставничког већа и педагошког колегијума. Периодична анализа служи за планирање превентивних активности са одељењем, а Тиму школе за унапређење програма заштите деце од насиља.

Евиденција у сучајевима насиља води наставник, а Тим уколико се укључује у интервенисање. Анализиране укупне податке (број, облик насилног понашања и предузете мере) доставља се стручној служби, тиму и директору установе користећи обрасце из Приручника за

примену посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

ПРОЦЕЊИВАЊЕ ЕФЕКАТА ПРЕВЕНЦИЈЕ/ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

На основу евиденције које воде одељенске старешине и Тим праћење ефеката ће иврши педагошка-психолошка служба школе преко следећих **индикатора:**

1. броја и нивоа облика насилног понашања
2. број случајева насилног понашања са позитивним ефектима у односу на укупан број пријављених у току школске године
3. однос пријављених облика насилног понашања текуће и претходне школске године
4. однос броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима текуће и претходне школске године
5. анализа упитника проведеног међу ученицима о степену безбедности у школи

Аспекти примене програма ће бити видљиви преко ефеката предузетихпревентивних и интервентних активности.

АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ ПРОГРАМА

Примену Програма прати и анализира Тим два пута годишње преко евиденције о реализованим активностима које су планиране Програмом. Овим путем се утврђују и узроци уколико неке планиране активности нису реализоване.

ИЗВЕШТАВАЊЕ О ПРИМЕНИ ПРОГРАМА

Тим подноси извештај директору два пута годишње, директор извештава орган управљања, савет родитеља и ученички парламент.

ПОДПРОГРАМ: ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Законски оквир и значење појмова

Полазне основе Програма заштите од дискриминације су Устав Републике Србије, Стратегија превенције и заштите од дискриминације („Сл. гласник РС“, бр. 60/2013), Закон о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“, бр. 22/2009), Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017 и 27/2018 – др. закони) и Закон о средњем образовању и васпитању („Сл. Гласник РС“ 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24).

Устав Републике Србије прописује заштиту од дискриминације сваког физичког лица, те утврђује да су пред уставом и законом сви једнаки. Устав такође описује људска и мањинска права (члан 1. и члан 21.), забрањује изазивања расне, националне и верске мањине (члан 22. и 49.) и регулише уређеност права припадника националних мањина. Одредбе члана 71. Устава републике Србије прописују једнако право на образовање.

У јуну 2013. године, Србија је усвојила Стратегију превенције и заштите од дискриминације ради спречавања односно смањења свих облика и посебних случајева дискриминације посебно према одређеним лицима односно групама лица с обзиром на њихово својство – осетљиве друштвене групе („Сл. гласник РС“, бр. 60/2013). Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период од 2013. до 2018. године односи се на спречавање и забрану свих облика, врста и посебних случајева дискриминације.

Закон о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“, бр. 22/2009, у даљем тексту Закон) тачно дефинише појмове дискриминација и дискриминаторско понашање, облике дискриминације и посебне случајеве дискриминације.

Значење појмова

Закон тачно дефинише појмове „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“, који по Закону означавају свако неоправданоављење разлике и неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање и давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном или породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (члан 2.).
Једноставније дискриминација је неједнако поступање према једнакима и једнако поступање према неједнакима – на основу личног својства. Према Закону свако је дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације (члан 4.).

У Закону су одређени облици дискриминације, то су:

- **Непосредна дискриминација** – постоји ако лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољни положај (члан 6.).

- **Посредна дискриминација** – постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна (члан 7.).

- **Повреда начела једнаких права и обавеза** – постоји ако се лицу или групи лица, због његовог односно њиховог личног својства, неоправдано ускраћују права и слободе или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу другом лицу или групи лица, ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, ако и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује (члан 8.).

- **Забрана позивања на одговорност** – према Закону дисриминација постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа лошије него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању (члан 9.).

- **Удруживање ради вршења дискриминације** – према Закону забрањено је деловање организација или група које је усмерено на кршење уставом, правилима међународног права и законом зајамчених слобода и права или на изазивање националне, расне, верске и друге мржње, раздора и нетрељивости (члан 10.).

- **Говор мржње** – Законом је забрањено изражавање идеја, информација и мишљење којима се подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог личног својства у јавним гласилима и другим публикацијама, на скуповима и местима доступним јавности, исписивањем и приказивањем порука или симбола и на други начин (члан 11.).

- **Узнемиравање и понижавајуће поступање** – Законом је забрањено узнемиравање и понижавајуће поступање које има за циљ или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара страх и непријатељско, понижавајуће и увредљиво окружење (члан 12.).

Закон одређује и тешке облике дискриминације. То су (члан 13.):

1. изазивање и подстицање неравноправности, мржње и нетрпељивости по основу националне, расне или верске припадности, језика, политичког опредељења, пола, родног идентитета, сексуалног опредељења и инвалидитета;
2. пропагирање или вршење дискриминације од стране органа јавне власти и у поступцима пред органима јавне власти;
3. пропагирање дискриминације путем јавних гласила;
4. ропство, трговина људима, апартхејд, геноцид, етничко чишћење и њихово пропагирање;
5. дискриминација лица по основу два или више личних својстава (вишеструка или укрштена дискриминација);
6. дискриминација која је извршена више пута (поновљена дискриминација) или која се чини у дужем временском периоду (продужена дискриминација) према истом лицу или групи лица;
7. дискриминација која доводи до тешких последица по дискриминисаног, друга лица или имовину, а нарочито ако се ради о кажњивом делу код кога је претежна или искључива побуда за извршење била мржња, односно нетрпељивост према оштећеном која је заснована на његовом личном својству.

Поред тога у Закону је одређено да се не сматрају дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица односно групе лица која се налазе у неједнаком положају (члан 14.).

Закон описује случајеве дискриминације у области рада (члан 16.). Према Закону забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености.

Заштиту од дискриминације из става 1. члана 16. између осталих ужива лице у радном односу, лице које обавља привремене и повремене послове или послове по уговору о делу или другом уговору, лице на допунском раду, лице које обавља јавну функцију, лице које тражи посао, студент и **ученик на пракси**, лице на стручном оспособљавању и усавршавању без заснивања радног односа, волонтер и свако друго лице које по било ком основу учествује у раду.

Према Закону не сматра се дискриминацијом прављење разлике, искључење или давање првенства због особености одређеног посла код кога лично својство лица представља стварни и одлучујући услов обављања посла, ако је сврха која се тиме жели постићи оправдана, као и предузимање мера заштите према појединим категоријама лица из става 2. горе наведеног члана (жене, труднице, породиље, родитељи, малолетници, особе са инвалидитетом и други).

Законом је забрањена и **дискриминација у пружању јавних услуга и коришћењу објеката и површина**, која постоји ако правно или физичко лице, у оквиру своје делатности, односно занимања, на основу личног својства лица или групе лица, одбије пружање услуге, за пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако у пружању услуга неоправдано омогући првенство другом лицу или групи лица.
Свако има право на једнак приступ објектима у јавној употреби (објекти у којима се налазе седишта органа јавне власти, објекти у области образовања, здравства, социјалне заштите, културе, спорта, туризма, објекти који се користе за заштиту животне средине, за заштиту од елементарних непогода и сл.), као и јавним површинама (паркови, тргови, улице, пешачки прелази и друге јавне саобраћајнице и сл.), у складу са законом (члан 17.).

Закон забрањује и верску дискриминацију која постоји ако се поступа противно начелу слободног испољавања вере или уверења, односно ако се лицу или групи лица ускраћује право на стицање, одржавање, изражавање и промену вере или уверења, као и право да приватно или јавно изнесе или поступи сходно својим уверењима.
Не сматра се дискриминацијом поступање свештеника, односно верских службеника које је у складу са верском доктрином, уверењима или циљевима цркава и верских заједница уписаних у регистар верских заједница, у складу са посебним законом којим се уређује слобода вероисповести и статус цркава и верских заједница (члан 18.).

Закон такође забрањује дискриминацију у области образовања и стручног оспособљавања. Члан 19. говори о томе да свако има право на предшколско, основно, средње и високо образовање и стручно оспособљавање под једнаким условима, у складу са законом.

Забрањено је лицу или групи лица на основу њиховог личног својства, отежати или онемогућити упис у васпитно-образовну установу, или искључити их из ових установа, отежати или ускратити могућност праћења наставе и учешћа у другим васпитним, односно образовним активностима, разврставати ученике по личном својству, злостављати их и на други начин неоправдано правити разлику и неједнако поступати према њима.
Забрањена је дискриминација васпитних и образованих установа које обављају делатност у складу са законом и другим прописом, као и лица која користе или су користили услуге ових установа у складу са законом.

Према Закону **забрањена је дискриминација и на основу пола**, која постојиако се поступа противно начелу равноправности полова, односно начелу поштовања једнаких права и слобода жена и мушкараца у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота.
Забрањено је ускраћивање права или јавно или прикривено признавање погодности у односу на пол или због промене пола. Забрањено је и физичко и друго насиље, експлоатација, изражавање мржње, омаловажавање, уцењивање и узнемиравање с обзиром на пол, као и јавно заговарање, подржавање и поступање у складу са предрасудама, обичајима и другим друштвеним обрасцима понашања који су засновани на идеји подређености или надређености полова, односно стереотипних улога полова (члан 20.).

Такође је **забрањена дискриминација на основу сексуалне оријентације.** Закон каже да је сексуална оријентација приватна ствар и нико не може бити позван да се јавно изјасни о својој сексуалној оријентацији. Свако има право да се изјасни о својој сексуалној оријентацији, а дискриминаторско поступање због таквог изјашњавања је забрањено (члан 21.).

Закон забрањује и дискриминацију деце (члан 22.). Према закону свако дете, односно малолетник има једнака права и заштиту у породици, друштву и држави, без обзира на његова или лична својства родитеља, старатеља и чланова породице.

Забрањено је дискриминисати дете, односно малолетника према здравственом стању, брачном, односно ванбрачном рођењу, јавно позивање на давање предности деци једног пола у односу на децу другог пола, као и прављење разлике према здравственом стању, имовном стању, професији и другим обележјима друштвеног положаја, активностима, израженом мишљењу или уверењу дететових родитеља, односно старатеља и чланова породице.

Члан 24. истог Закона **забрањује дискриминацију националних мањина и њихових припадника** на основу националне припадности, етничког порекла, верских уверења и језика. Начин остваривања и заштита права припадника националних мањина уређује се посебним законом (Закон о заштити права и слобода националних мањина, „Сл. лист СРЈ“, бр. 11/2002, „Сл. лист СЦГ“, бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Сл. гласник РС“, бр. 72/2009- - др. закон и 97/2013 – одлука УС).

Дискриминација је забрањена и због политичке и синдикалне припадности (Закон о забрани дискриминације, „Сл. гласник РС“, бр. 22/2009, члан 25.). Према Закону забрањена је дискриминација због политичких убеђења лица или групе лица, односно припадности или неприпадности политичкој странци односно синдикалној организацији.
Дискриминацијом из става 1. овог члана не сматрају се ограничења која се односе на вршиоце одређених државних функција, као и ограничења неопходна ради спречавања заговарања и вршења фашистичких, нацистичких и расистичких активности, прописана у складу са законом.

Дискриминација је забрањена и према особама са инвалидитетом (члан 26.), која постоји ако се поступа противно начелу поштовања једнаких права и слобода особа са инвалидитетом у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота. Начин остваривања и заштита права особа са инвалидитетом уређује се посебним законом (Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“, бр. 33/2006 и 13/2016).

Затим **забрањена је дискриминација лица или групе лица с обзиром на њихово здравствено стање**, као и чланова њихових породица. Дискриминација постоји нарочито ако се лицу или групи лица због њихових личних својстава неоправдано одбије пружање здравствених услуга, поставе посебни услови за пружање здравствених услуга који нису оправдани медицинским разлозима, одбије постављање дијагнозе и ускрате информације о тренутном здравственом стању, предузетим или намераваним мерама лечења или рехабилитације, као и узнемиравање, вређање и омаловажавање у току боравка у здравственој установи (члан 27.).

Законом су прописани и поступци заштите од дискриминације и успостављен је и независни државни орган, Повереник за заштиту равноправности. Повереник на основу Закона има овлашћења да прима и разматра притужбе због повреде одредаба закона о забрани дискриминације, те да даје мишљења и препоруке у конкретним случајевима.

У Закону о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24) прописано је да за сву децу, ученике и одрасле мора да се обезбеди *„једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације и издвајања по основу пола, социјалне, културне, етничке, религијске или друге припадности, месту боравка, односно пребивалишта, материјалног или здравственог стања, тешкоћа и сметњи у развоју и инвалидитета, као и по другим основима“.*

У Закону о основама система образовања и васпитања посебно се обраћа пажња на забрану дискриминације у образовању. Према ***члану 110. Закона о основама система образовања и васпитања забрањена је свака дискриминација ученика у васпитно-образовном процесу по било ком основу.*** Члан 110. забрањује дискриминацију на следећи начин: „У установи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа,

односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.“

Према ЗОСОВ-у не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају. Установа је дужна да предузме све мере прописане овим законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у установи.

Чланом 79. Закона прописано је и право детета на заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Установа, односно сви запослени дужни су да обезбеде остваривање права детета/ученика а пријаву у случају повреде и кршења права детета/ученика или непримерног понашања запослених према детету/ученику се подноси директору установе. Директор је у обавези да пријаву размотри и да, уз консултацију са дететом/учеником, родитељем, односно старатељем детета/ученика и запосленим одлучи о њој и предузме одговарајуће мере, и то у року од 15 дана од дана пријема пријаве.

Са учеником који врши повреду правила понашања, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа је дужна да, уз учешће родитеља, односно старатеља ученика, појача васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите на промени понашања ученика.

Уколико је ученик извршио повреду забране дискриминације (члан 110. ЗОСОВ) директор против њега покреће васпитно-дисциплински поступак, најкасније у року од 30 дана, утврђује све чињенице које су од значаја и доноси решење. За учињену повреду забране чл. 110. предвиђене су васпитно-дисциплинсек мере: укор директора или укор наставничког већа, премештај ученика од петог до осмог разреда основне школе у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност родитеља и школе у коју прелази и за ученика средње школе – искључење ученика из школе.

Запослени се привремено удаљава са рада због учињене повреде забране из члана 110. Директор установе покреће и води дисциплински поступак, доноси одлуку и изриче меру у дисциплинском поступку против запосленог. Дисциплински поступак покреће се писменим закључком на који приговор није допуштен.Запосленом који изврши повреду забране, прописане чланом 110. Закона, престаје радни однос када одлука директора о утврђеној повреди забране постане коначна и одузима се лиценца.

Хемијско-технолошка школа у Суботици је у складу са Законом донето Правила понашања у циљу неговања односа међусобног разумевања и уважавања личности ученика, запослених и родитеља и којима ће запослени својим радом и укупним понашањем доприносити развијању позитивне атмосфере у установи и то на индиректан начин штити од дискриминације. У школи такође у складу са Законом формиран је Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

АКЦИОНИ ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Време реализа-ције	Активности / теме	Начин реализације	Носиоци реализације	Исходи/ критеријуми успеха
септембар	Извештавање Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања о свом раду у прошлој школској години на састанцима: Школског одбора, Савета родитеља и Ученичког парламента.	Извештавање, анализирање, дискусија	Директор школе	**Наставничко веће, школски одбор и Савет родитеља је упознат са активностима Тима у прошлој школској години**
септембар	Састанак Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, израда плана рада за наредну школску годину	Разговор, договор, анализа	Тим за заштиту	**План Тима за текућу школску годину је састављен**
септембар	Упознавање запослених, ученике и родитеље са појмом дискриминације, видовима дискриминаторног понашања и поступања и мерама којима се спречава или санкционише дискриминација и усклађивање постојећа подзаконска акта установе у циљу заступања културе толеранције, међусобног уважавања и опхођења и забране понашања која толеришу и подстичу дискриминацију, употребу неприхватљивог језика комуницирања итд.	предавање, дискусија	Одељењске старешине, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације, правник школе	**септембар**
септембар	Избор представника Савета родитеља, и представника Ученичког парламента за члана Тима	Договор, избор	Тим за заштиту, Савет родитеља, Ученички парламент	**Представник Савета родитеља и Ученичког парламента је изабран**
септембар	Упознавање нових чланова Тима, Наставничког већа, Ученичког парламента и Савета родитеља са Посебним протоколом и Програмом	Презентација, упознавање	Тим за заштиту	**Нови чланови Тима, Наставничког већа, Ученичког парламента и Савета родитеља су упознати са Посебним протоколом и Програмом**
септембар	Час одељењског старешине посвећен програму превенције дискриминације и насиља и упознавање ученика са шемом	Презентација, излагање, упознавање	Тим за заштиту и одељењске старешине	**Ученици су упознати са Програмом заштите и са шемом интервентних активности**

	интервентних активности постављеним у ходницима школе			
октобар	Родитељски састанци посвећени програму заштите ученика од дискриминације, насиља	Презентација, излагање	Тим за заштиту, одељењске старешине	**Родитељи су упознати са програмом заштите**
септембар	Састанак председника стручних већа у циљу коришћења садржаја наставних предмета у превенцији дискриминације и насилништва и предлагање програма корелације наставних предмета са програмом заштите – нове идеје	Радни састанак	Тим за заштиту, педагошки колегијум	**Наставни планови су у корелацији са програмом заштите**
Током школске године	Сарадња са институцијама и организацијама (Центар за социјални рад, Саветовалиште за младе, МУП)	Консултације, разговор, договор	Тим за заштиту, директор школе	**Сарадња са институцијама и организацијама је реализована**
Током школске године	Предлажење мера за превенцију и заштиту, организација консултације и учествовање у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације	Дискусије, разговори	Тим за заштиту,	**Предложене су мере за заштиту, консултације су организовани, ризик је процењен, одлуке су донети**
Током школске године	Едукација ученика: дебата, трибине, радионице за ученике у области превенција дискриминације и насиља	Дебата, трибине, радионице	Тим за координацију ученичког парламента, Ученички парламент, Стручна служба школе	**Едукације ученика ученика су реализовани у области превенције насиља**
Током школске године	Интерне онлајн обуке наставног и ненаставног особља у области превенције дискриминације и насиља у оквиру Националне платформе за превенцију насиља у школама “Чувам те”	Семинари	Интерна обука, стручна служба школе	**Обука наставног и ненаставног особља у области превенције насиља је реализована са циљем унапређивања васпитног рада школе**
Током школске године	Екстерне обуке наставног и ненаставног особља у области превенције дискриминације и насиља	Радионице, семинари	Екстерна обука, стручна служба школе	**Обука наставног и ненаставног особља у области превенције насиља је реализована са циљем**

				унапређивања васпитног рада школе
Јануар	Извештавање Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања о свом раду у првом полугодишту директору школе	Извештавање, анализирање, дискусија	Тим за заштиту	**Директор школе је упознат са активностима Тима у првом полугодишту школске 2020/2021. године**
Друго полугодиште	Школска спортска такмичења / спортски дан посвећен безбедном и сигурном школском окружењу (фудбал, кошарка, одбојка, стони тенис, рукомет)	спортске активности	Тим за заштиту, професори физичког васпитања, ученички парламент	**Школска спортска такмичења / спортски дан посвећен безбедном и сигурном школском окружењу је реализован**
Током школске године	Праћење и процењивање ефеката предузетих мера за заштиту деце и ученика, давање одговарајуће предлоге директору	Праћење, разговор, договор	Тим за заштиту	**Ефекти предузетих мера су праћени и процењивани, предлози су дати директору школе**
Током школске године	Вођење и чување документације	Вођење и чување документације	Тим за заштиту	**Документација је уредно вођена и на одговарајући начин се чува**
Друго полугодиште	Истраживање о учесталости и врстама дискриминације и насиља у школи	Испитивање, анализа	Тим за заштиту, Стручна служба школе	**Истраживање о учесталости и врстама насиља је реализована, резултати су полазна основа за планирање активности Програма заштите за наредну школску годину**
Јун, јул	**Евалуација Програма прегледом документације и резултатима истраживања, измене у програму**	**Анализа**	**Тим за заштиту**	**Извештај о раду Тима за заштиту ученика је састављен**

АКЦИОНИ ПЛАН ИНТЕРВЕНТНИХ АКТИВНОСТИ

Интервентне активности		
	Насиље се дешава	**Сумња се да насиље постоји**
Насиље међу ученицима	- Насиље прекида запослени који примети да је насиље у току - Пријава дежурном наставнику, одељењском старешини, психолошко - педагошкој служби - Уколико је потребна интервенција полиције и здравствене службе позива их дежурни наставник или ППС	- **Прикупљање информација (анкета, разговори) – одељењски старешина у сарадњи са стручном службом школе** - **Сумња је потврђена – поступа се по корацима у случају када се насиље дешава** - **Сумња је неоснована – праћење понашања потенцијалних учесника**

Током школске године	- Обавештавање родитеља, директора и тима за заштиту - одељењски старешина и ППС - Консултације у установи - Тим, директор, ППС, одељењски старешина, секретар - Прикупљање података – одељењски старешина - Информисање родитеља – одељењски старешина - Информисање надлежних служби (по потреби) - Договор о заштитним мерама – тим - Праћење ефеката предузетих мера – тим Вођење евиденције, попуњавање ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА ЗАШТИТЕ	- **Сумња је непотврђена – појачан рад одељењског старешине, педагога, психолога и тима, праћење понашања** **Евиденција – Тим за заштиту, дежурни наставници, стручна служба школе**	
Јул - август	**Евалуација Програма**	**Анализа, разговор, договор**	**Тим за заштиту од насиља**

Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању ученика у породици, директор без одлагања, обавештава полицију или јавног тужиоца, који предузимају даље мере у складу са законом и у року од 24 сата обавештава Министарство, односно надлежну школску управу. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, надлежни јавни тужилац, полоција или ЦСР процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес ученика.

Ако постоји сумња да насилни догађај може да има елементе кривичног дела или прекршаја, директор обавештава родитеља и подноси кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду. Уколико постоји сумња или сазнање да је ученик укључен у промовисање, заговарање и подржавање идеолошки мотивисаног насиља, односно у насилни екстремизам, директор школе сазива тим за заштиту који разматра ситуацију и на основу прикупљених информација одлучује о даљем поступању.

Уколико постоји сумња или сазнање да ученик припрема и/или учествује у идеолошки мотивисаном насиљу, односно у насилном екстремизму које има елементе кривичног дела и када тај догађај очигледно захтева неодложно поступање, директор одмах обавештава родитеља, јавног тужиоца и полицију. Уколико постоји сумња или сазнање да је дете, односно ученик укључен у било који облик трговине људима, директор се обраћа служби надлежној за идентификацију и подршку жртава трговине људима, односно Центру за заштиту жртава трговине, надлежном центру за социјални рад и полицији.

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према детету и ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према детету и ученику мере за заштиту и подршку (план заштите) на основу Правилника о протоколу.

Када је родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом, директор је дужан да одмах обавести јавног тужиоца и полицију.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да обавести родитеља и центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак, и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са Законом, а ако постоје елементи кривичног дела или прекршаја, пријаву поднесе надлежном јавном тужилаштву односно прекршајном суду.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће одрасло лице (укључујући пунолетног ученика) према детету и ученику, директор је обавезан да истовремено обавести родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад и поднесе кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Када се насиље и злостављање дешава у установи између одраслих лица (запослени – запослени; запослени – родитељ; запослени, родитељ – треће лице), директор предузима мере, у складу са законом.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања.

ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ РАД

Учесници насиља (жртве, сведоци и чиниоци насиља) су укључени у **ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ** рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања-
На основу члана 83. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20) према ученику који

- ✓ врши повреду правила понашања у школи или
- ✓ не поштује одлуке директора и органа школе,
- ✓ неоправдано изостане са наставе пет часова, односно
- ✓ који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права,

школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појача васпитни рад активностима:

- ✓ у оквиру одељењске заједнице,
- ✓ стручним радом одељењског старешине,
- ✓ стручним радом педагога, психолога,
- ✓ радом посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Појачан васпитни рад остварује се са учеником након указивања на његово непримерено понашање. Појачан васпитни рад подразумева низ планираних активности свих учесника у образовно-васпитном процесу којима руководи одељењски старешина. Циљ појачаног васпитног рада је да ученик покаже позитивне промене у свом понашању и прихвати одговорност за своје поступке.

Уколико школа има сазнање да се насиље у које су укључени ученици догодило ван установе, дужна је да појача васпитни рад са ученицима уз обавезно укључивање родитеља, осим када се ради о насиљу у породици, када је нужно укључити надлежни центар за социјални рад.

Уколико се насилно понашање догоди у простору установе и/или у време образовно-васпитног рад и других активности установе предузимају се мере појачаног васпитног рада, а у складу са проценом нивоа води и окончава васпитно-дисциплински поступак у роковима и на

начин утврђен законом. Школа обавештава друге институције у зависности од процењеног нивоа насиља.

Одељењски старешина прави план појачаног васпитног рада, континуирано прати, анализира, благовремено предузима мере и води евциденцију на посебно израђеним обрасцима. Након појачаног васпитног рада оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају првог или другог полугодишта када ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке. Уколико појачан васпитни рад није довнео позитивне промене и након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере смањује се оцена из владања.

<u>УЛОГА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ :</u>

- Разговара са учеником о проблему и прави договор о будућем понашању ученика.
- Разговара са одељењском заједницом и по потреби реализује часове ОС у вези са актиелним проблемом
- Позива родитеље и са њима обавља разговор уз или без присуства ученика (зависно од личне процене). Са родитељима такође прави договор о будућим активностима. Уколико се родитељи не одазивају позивима, потребно је позвати их службеним позивом. Уколико нису мотивисани за сарадњу, затражити подршку психолога/педагога.
- Извесно време, а најмање три недеље, одељенски старешина прати понашање ученика и о томе обавештава родитеље. Ако не дође до позитивних промена у учениковом понашању или ако се настави са неоправданим изостајањем, поново разговара са родитељима, процењује будућу ситуацију и по потреби укључује психолога/педагога у рад, претходно обавестивши родитеље о даљем току процедуре.
- Психолога/педагога извештава о свему што је предузео, са каквим последицама и о сопственој прогнози. Са психологом/педагогом прави даљи план рада, договара се о позивању ученика и родитеља и следећим корацима. И након укључивања психолога/педагога одељенски старешина прати ученика и учествује у свим договорима и плановима.
- Све о раду са ученциима одељенски старешина бележи у својој свесци одељења и попуњава обрасце сачињене за ту сврху.
- Ако рад са учеником и његовим родитељима не да резултат позитивне промене понашања ученика, покреће процедуру изрицања васпитне или васпитно-дисциплинске мере и смањивања оцене из владања.
- Ученику указује на његово понашање. Обавештава родитеља/старатеља.
- Прати, анализира и предузима мере: разговара са учеником, вршњацима, родитељима/старатељима, наставницима, увид у Књигу евиденције васпитно-образовног рада
- Прави план појачаног васпитног рада са учеником и при томе укључује остале у рад са циљем да ученик покаже позитивне промене у свом понашању и прихвати одговорност за своје поступке.
- Води документацију о ученику било у виду одређених образаца или у својој педагошкој свесци.
- Појачани васпитни рад нема временско ограничење, оцена из владања може да се поправи или смањи тек после појачаног васпитног рада.
- О исходу појачаног васпитног рада обавештава ученика, родитеља/старатеља, одељењско веће, стручног сарадника, директора.

Одељењски старешина практикује позитивну дисциплину, која захтева пуно **разговора са децом и уважавање њихове тачке гледишта.** ОС који практикује позитивну дисциплину као приступ у васпитавњу, одупире се импулсу придиковања, држања лекција или моралисања, слуша шта/како ученици говоре о себи и догађајима; сазнаје праве разлоге понашања; разговара са ученицима о свему, подстиче говор осећања и тако смањује вербалну агресивност; води

дијалог јер жели да разуме да ли је ученик свестан свог неадекватног понашања, последица, развија код ученика емпатију и разумевање за другачије виђење исте ситуације

ФАЗЕ ИНДИВИДУАЛНОГ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ СА УЧЕНИКОМ:

- ✓ Одељењски старешина и ученик заједнички дефинишу проблем
- ✓ Одељењски старешина упућује ученика које су последице за прихватљиво и неприхватљиво понашање и о потреби да сарађује са другим службама у школи и изван ње
- ✓ Договор одељењског старешине и ученика о исходима појачаног васпитног рада односно начинима њиховог остваривања (прављење незваничног уговора са учеником)
- ✓ Одељењски старешина и ученик заједнички одређују критеријуме и начин мерења напредовања, као и начин праћења тог напредовања
- ✓ Договор о динамици и начину праћења промене од стране одраслих (одељенског старешине, психолога/педагога, родитеља) и од стране ученика
- ✓ Примена последица од стране одељењског старешине и преузимање одговорности од стране ученика (похвала и подршка за позитивну промену понашања, односно васпитна или васпитно дисциплинска мера и наставак појачаног васпитног рада са учеником

<u>УЛОГА РОДИТЕЉА:</u>

- ✓ Заједничко планирање плана појачаног васпитног рада
- ✓ Родитељ треба да буде доследан, упоран, треба инсистирати на развијању одговорности родитеља
- ✓ Укључивање родитеља у образовне програме, тематске трибине, фокус групе ради размене мишљења, индивидуални разговори, групни разговори са 2-3 родитеља чија деца имају заједничке проблеме

<u>УЛОГА ВРШЊАКА</u>

- ✓ Одељењски старешина и стручна служба у оквиру часова одељењског старешине сарађује са одељењском заједницом ради стварање климе која подржава позитивну промену понашања ученика.
- ✓ Вршњаци се укључују у планове појачаног васпитног рада (питани су о другу/другарици, помоћ у учењу, укључивање у ваннаставне активности, у "друштво"...)

<u>ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИНОСТИ У СЛУЧАЈУ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ</u>

Сви запослени у школи су дужни да:

- ✓ не толеришу неприхватљиво комуницирање, понашања или симболе за које се подразумева да шире подсмех, мржњу, предрасуде и слично, те да адекватно реагују.
- ✓ Пруже помоћ и подршку ученику који је доживео дискриминацију.
- ✓ Обавесте о догађају одговорно лице – разредну старешину, стручног сарадника и директора школе.

Директор заједно са Тимом за заштиту утврђује испољавање дискриминације на основу анализе релевантних чињеница и одлучује о даљим корацима.

Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације има задатак да:

- ✓ Утврди чињенице да ли је недвосмислено дошло до дискриминације или само постоји сумња на њу.
- ✓ Утврди на који начин се дискриминација испољава, где и у којим ситуацијама се дешава.
- ✓ Утврди који су учесници/актери дискриминације.

- ✓ Утврди који је интензитет и вид испољавања дискриминације.
- ✓ Уради анализу облика дискриминације и утврди мере за решавање проблема и елиминисање дискриминације.
- ✓ Достави све податке и предлог директору.

Уколико је дисриминација испољена у односу ученик-ученик, потребно је да се:

- ✓ Пружи адекватна подршка ученицима које трпи дискриминацију.
- ✓ Обави педагошки рад са ученицима који су вршили дискриминацију.
- ✓ Ради на оснаживању ученика на конструктивно реаговање у ситуацијама када су сведоци дискриминаторног понашања.
- ✓ Укључе родитеље у заједничке разговоре са ученицима и осталим учесницима образовања.

Ако је дискриминација испољена у односу одрасли-дете, потребно је да се:

- ✓ Пружи адекватна подршка ученицима која трпе дискриминацију.
- ✓ Хитно покрене дисциплински поступак против запосленог.
- ✓ Ради на оснаживању ученика на конструктивно реаговање у ситуацијама када су сведоци дискриминаторног понашања.
- ✓ Сарађује и са релевантним службама које могу помоћи у решавању проблема.

<u>Процедура реаговања у случају дискриминације:</u>

Када се открије или пријави дискриминација над учеником

- ✓ Сазнање и откривање дискриминације је први корак у заштити ученика од истог.
- ✓ Прекидање, заустављање – одмах предузети мере да се заустави и прекине дискриминаторно поступање према ученику, а у случају потребе затражи помоћ других радника О-В установе или по потреби позвати родитеље или надлежну институцију.
- ✓ По пријави о дискриминацији што хитније пружити помоћ и подршку ученику који доживљава или је раније био изложен дискриминацији, затим обавити разговор са учеником које је жртва дискриминације поступајући посебно пажљиво, поштујући дететово достојанство и пружајући му подршку.
- ✓ Родитеље, старатеље ученика које је жртва дискриминације обавестити о ситуацији у којој се ученик налази и о могућим облицима саветодавне и стручне помоћи ученику у О-В установи и изван ње, а с циљем подршке и оснаживања ученика у превазилажењу трауматског доживљаја.
- ✓ Консултације – прикупити информације о дискриминацијии утврдити све околности везане уз облик, интензитет, тежину и временско трајање поступања које се односи на дискриминацију. Консултације су важне да би се избегла конфузија и спречиле неусаглашене акције, које могу водити поновном проживљавању искуства жртве.
- ✓ Израдити детаљан, објективан опис дискримиације, без процена и тумачења, водети рачуна о приватности ученика и других учесника у дискриминације: донети одлуку о начину реаговања и праћења, проценити ниџо ризика, направити план заштите.
- ✓ Уколико је дискриминација настала у односу одраслог према ученицима, директор установе покреће и води дисциплински поступак, доноси одлуку и изриче меру у дисциплинском поступку против запосленог.
- ✓ Смиривање ситуације – уколико се ради о посебно тешком облику, интензитету или дужем временском трајању дискриминаторског поступања које може изазвати негативне последице и код друге деце, која су била присутна, потребно је посаветовати са надлежном стручном службом ради помоћи деци и сведоцима дискриминације.
- ✓ Што хитније започети педагошки рад са учеником које је дискриминаторски поступио, указати ученику на неприхватљивост и штетност таквог понашања, одговарајућим

поступцима подстаћи промену таквог понашања. Предузети све мере за помирење и стварање толерантног, пријатељског понашања у О-В установи.

- ✓ О предузетим активностима, разговорима, изјавама, својим запажањима направити службене белешке, као и водити одговарајуће евиденције заштићених података које ће доставити на захтев другим надлежним телима.
- ✓ У случају да дискриминацију чини родитељ или нека друга одрасла особа изван школе, школа је дужна да о томе обавести друге надлежне институције, а да ученику, односно жртви дискриминације пружи адекватну подршку на превазилажењу трауматског доживљаја.

11. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА

Шта значи осипање ученика из образовног система? Иако не постоји опште прихваћена и јединствена дефиниција осипања (како у оквиру наше земље тако и у другим земљама), под осипањем ученика подразумевамо оне ученике који прекину своје школовање пре добијања одговарајуће дипломе или сведочанства.

Осипање ученика не подразумева:

- смањење броја ученика услед демографског пада становништва,
- премештање ученика у другу школу,
- друге разлоге због којих ученик напушта одређену школу али наставља своје школовање.

Специфични циљеви и очекивани резултати		
	Специфични циљеви	Очекивани резултати
1.	Увођење функционалног система ране идентификације ученика под ризиком од напуштања школе и имплементација индивидуализованих мера превенције и интервенције у сарадњи са локаном заједницом	1.1 . Идентификовани ученици у ризику од осипања, израђен и реализован индивидуални план подршке за све идентификоване ученике, уз подршку релевантних партнера
2.	Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања школе кроз: 1. укључивање родитеља у процес превенције осипања 2. обезбеђивање вршњачке подршке 3. наставници спроводе квалитетну допунску наставу	2.1 . Повећана укљученост родитеља у живот школе кроз различите активности 2.2 . Родитељи деце који раније нису били у школским органима анимирани да се укључе у исте 2.3 . Формиран и делује вршњачки тим за подршку у учењу и другим активностима 2.4 . Сви наставници организују допунску наставу која је у складу са потребама ученика
3.	Подизање капацитета свих запослених у школи за правовремено препознавање и адекватно реаговање у ситуацијама ризика од напуштања школовања	3.1 . Запослени у школи су сензитивисани за препознавање ризика од осипања и свесни су

		улоге школе и школског особља у процесу спречавања осипања 3.2 . Запослени у школи су оспособљени за примену различитих активности које смањују ризик од осипања ученика, а нарочито за индивидуализовану и диференцирану наставу 3.3 . Запослени у школи су стекли комуникацијске вештине које успешно користе за унапређивање школске културе и међуљудских односа између различитих актера (као што су наставник ка наставнику, ученику, родитељу)

Специфични циљ број 1	Активност	Време остваривања	Показатељ успешности	Одговорне особе	Актери
Увођење функционалног система ране идентификације ученика под ризиком од напуштања школе и имплементација индивидуализованих мера превенције и интервенције	Обучавање одељенских старешина о начину попуњавања Инструмента за идентификацију ученика под ризиком од осипања (Инструмент)	Септембар	Одељенске старешине обучене	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине
	Прикупљање података за идентификацију ученика под ризиком	Крај септембра и током школске године	Успостављен систем ране идентификације ученика под ризиком од напуштања	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине
	Идентификовање ученика који су под ризиком и доношење одлуке за које ученике ће се израдити план превенције осипања	До 15. Октобра па надаље	Идентификовани су ученици са скором од 0,6 и вишим	Педагог, психолог, одељенске старешине	Одељењски старешина
	Процена специфичних потреба ученика под ризиком од осипања и прикупљање података	Октобар па надаље	Попуњени обрасци индивидуалног плана превенције осипања ученика	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине, наставници
	Креирање мера подршке за ученике који су под ризиком	Средина новембра	Попуњени обрасци индивидуалног плана превенције осипања ученика	Педагог, психолог, одељенске старешине	Одељењски старешина, наставници,

	од осипања и израда индивидуалних планова превенције осипања				родитељи, педагог, психолог
	Примена индивидуалног плана превенције осипања ученика и активности на реализацији	Континуирано током школске године	Активности се реализују у складу са планираним мерама подршке	Одељењске старешине, чланови који су задужени за креирање и реализацију индивидуалног плана превенције осипања ученика	Одељењски старешина, наставници, педагог, психолог, ученици, родитељи, институције
	Праћење реализације индивидуалног плана превенције осипања ученика и ефеката предузетих мера	Континуирано током школске године	Планиране мере доводе до очекиваних промена (смањени ризици, отклоњене препреке)	Директор, одељењски старешина	Одељењски старешина, чланови задужени за креирање и реализацију индивидуалног плана превенције осипања ученика
	Ревидирање индивидуалног плана превенције осипања ученика	По потреби	Анализа предузетих мера	Педагог, психолог, одељенске старешине	Одељењски старешина, чланови задужени за креирање и реализацију индивидуалног плана превенције осипања ученика, наставници
	Консултације са запосленима у школи ради сталне подршке ученицима у ризику од напуштања школовања	Континуирано	Запослени у школи су мотивисани и оспособљени да пруже подршку и помоћ сваком ученику	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине, наставници

Специфични циљ број 2	**Активност**	**Време остваривања**	**Показатељ успешности**	**Одговорне особе**	**Актери**
Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања образовања кроз укључивање родитеља у превенцију осипања	Укључивање родитеља на припремању и реализацији школских приредби и манифестација (Дан школе, Свети Сава, обележавање различитих значајних датума)	Током школске године	Родитељи имају конкретна задужења и доприносе успешној реализацији	Директор, помоћник директора, одељењске старешине, педагог, психолог, наставници	Педагог, психолог, помоћник директора, наставници, родитељи, ученици
	Едукација родитеља о значају образовања, кроз родитељске састанке и радионице	Током школске године	Одржани родитељски састанци на тему значаја образовања, већина родитеља схвата колико је образовање важно	Директор, помоћник директора, одељењске старешине, педагог, психолог	Одељењске старешине
	Саветодавно - инструктивни рад са родитељима или групом родитеља на тему важности образовања (радионице, састанци)	На почетку школске године интензивно и током школске године	Родитељи су оснажени и заинтересовани и прихватају препоруке	Педагог, психолог	Педагог, психолог
	Успостављање сарадње са заинтересованим родитељима који имају утицаја на остале чланове у	Континуирано по потреби	Боља комуникација између родитеља, боља сарадња између школе и родитеља, јачање осећаја заједништва	Тим за превенцију осипања ученика	Тим за превенцију осипања ученика, одељењске старешине, родитељи

	заједници да подрже образовање сваког детета				
Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања образовања кроз обезбеђивање вршњачке подршке	Развити осећај припадности школској заједници код сваког ученика	На почетку школске године интензивно и током школске године	Сваки ученик има развијен осећај припадности	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници
	Идентификовати ученике који имају капацитета да буду подршка ученицима који су у ризуку од раног напуштања образовања	На почетку школске године интензивно и током школске године	Ученици су освешћени и помажу ученицима који су у ризику раног напуштања образовања	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници
Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања образовања кроз организацију квалитетне допунске наставе	Организовати допунску наставу која је у складу са потребама ученика	Континуирано и по потреби	Квалитетна допунска настава која је организована у складу са потребама ученика	Предметни наставници	Предметни наставници
	Обавештавати родитеље о похађању и напредовању ученика који одлази на допунску наставу	Континуирано и по потреби	Родитељи су обавештени о напредовању ученика	Одељењске старешине, педагог, психолог	Одељењске старешине, педагог, психолог

12. ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА

МЕРА	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Превенција социјалне ис кључености кроз оствари вање инклузивног васпи тања и образовања	Обука наставника: ИОП	Стручни сарадници, стручњаци ван установе
Развој предузетништва и предузетничког начина размишљања код ученика	Пројекти усмерени на обуку ученика са акцентом на предузетничким вештинама и знањима Развој компетенција ученика за целоживотно учење	Тим за развој међупредметних ко мпетенција и предузетништва, директор, помоћници директора, стручна служба
	Опремање предузетничке радионице за подручја рада текстилство и кожарство, производња и прерада хране и трговине, угоститељства и туризма	Тим за развој међупредметних комп етенција и предузетништва, директор, помоћници директора
Мере посебне подршке деци путницима	Обезбеђивање услова за продужени боравак и рад у школи, отварање и функционисање ученичког кутка	Тим за развој међупредметних комп етенција и предузетништва, директор, помоћници директора
Афирмација индивидуализоване наставе, истраживачке методе и других начина рада који су усмерени на подстицање активне улоге ученика у наставном процесу, развој мотивације и функционалну примену знања	Флексибилна и разноврсна понуданаставних, ваннаставни хиваншколскихактивности	Наставници, стручна служба
Еколошка едукација ученика и родитеља	Функционисање еколошке секције са акцентом на вршњачку едукацију	Тим за екологију
Стални допринос развија њу потреба за културним садржајима и интересова ња за активно упознавањ е културних манифестац ија	Предлагање и унапређење програма културних и друштвених активности и метода по везивања школе и друштвене средине	Тим за културну и јавну делатност Тим за планирање излета и екскурзија
Унапређење сарадње са школама и организацијама на међународном нивоу	Сарадња са школама и организацијама на међународном нивоу, стручно усавршавањ е наставника, размена искустава ученика и наставника, учешће на културним манифес	Директор

	тацијама, такмичењима и заједничко учествовање у пројектима	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва Тим за културну и јавну делатност Тим за сарадњу са Ученичким парламентом Тим за сарадњу са локалном самоуправом
Подстицање волонтеризма, хуманитарног рада и друштвене одговорности ученика.	Организовање хуманитарних акција, добровољних прикупљања помоћи и акција солидарности. Укључивање ученика у волонтерске активности школе и локалне заједнице. Обележавање значајних датума и реализација радионица које развијају емпатију, хуманост и друштвену одговорност. Сарадња са хуманитарним организацијама, установама и удружењима.	Тим за развој школе, одељењске старешине, педагог, психолог, ученички парламент, предметни наставници, Црвени крст, локална заједница и родитељи.

13. ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА МАТУРСКЕ И ЗАВРШНЕ ИСПИТЕ

У школама се након трогодишњег школовања полаже завршни испит, а након четворогодишњег матурски испит. Испити се организују у три рока:

- јунски,
- августовски,
- јануарски (за ванредне ученике).

Током целокупног школовања наставници раде на остваривању исхода учења и припремају ученике за успешно полагање ових испита.

Образовни профили: пекар, посластичар - Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил пекар или посластичар, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације израдом два радна задатка уз услов да има писану припрему за њихову реализацију.

Завршни испит спроводи се у школи или просторијама где се налазе радна места и услови у којима се обављају послови занимања за које се ученик образовао. Концепт завршног испита заснован је на следећим принципима:

- уједначавање квалитета завршног испита на националном нивоу,
- унапређивање квалитета процеса оцењивања.

Квалитет оцењивања посебно у домену поузданости и објективности, остварује се увођењем екстерног оцењивања. Представници послодаваца, стручњаци у одређеној области, обучавају се и учествују као екстерни чланови комисија у оцењивању на завршном испиту.

За сваки образовни профил припрема се Приручник о полагању завршног испита, којим се детаљно уређује припрема, организација и реализација завршног испита. Приручник садржи: програм завршног испита, листу радних задатака и листу комбинација, радне задатке са обрасцима за оцењивање на завршном испиту, збирни образац за оцењивање радних задатака на завршном испиту.

Образовни профили: техничар за оперативну форензику, техничар за хемијску и фармацеутску технологију, ветеринарски техничар, прехрамбено - биотехнолошки техничар, техничар моделар одеће - Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за одређени образовни профил, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације истог.

Матурски испит састоји се из три дела:

- испит из матерњег језика и књижевности;
- испит за проверу стручно - теоријских знања;
- матурски практични рад.

За сваки образовни профил припрема се Приручник о полагању матурског испита. У састав Приручника улазе: збирка теоријских задатака за матурски испит, листа радних задатака, листа комбинација, радни задаци и обрасци за оцењивање радних задатака.

Активности	**Носиоци активности**	**Период реализације активности**
Израда плана припремне наставе	Стручно веће наставника стручних предмета	Септембар
Упознавање ученика и родитеља са Приручником о полагању завршног или матурског испита и распоредом припремне наставе	Предметни наставници, одељењске старешине, директор, педагог	Септембар - октобар
Припремна настава	Предметни наставници	Током године
Именовање ментора за ученике	Директор	Мај
Менторски рад	Ментор	Мај
Пробни завршни или матурски испит - односи се на државну матуру	Ментор, стручна већа	Мај
Формирање испитног одбора	Наставничко веће, директор	Мај
Формирање испитне комисије	Помоћник директора, директор	Мај
Достављање имена екстерних чланова испитне комисије Центру за стручно образовање и образовање одраслих	Помоћник директора	Мај
Обука нових чланова комисије	Предметни наставници, екстерни чланови комисије	Мај
Избор радних задатака и формирање школске листе за испитни рок	Стручно веће наставника стручних предмета	Мај
Израда распореда полагања завршног и матурског испита и обезбеђивање услова за њихову реализацију	Помоћници директора	Мај – јун
Реализација завршног и матурског испита	Предметни наставници	Јун
Анализа резултата завршног и матурског испита и мере за унапређивање	Предметни наставни, стручна већа	Јун/август

Достављање извештаја Центру за стручно образовање и образовање одраслих о успеху на завршном и матурском испиту	Помоћници директора	Јун

Ученику који је положио завршни или матурски испит по овом концепту полагања издаје се Диплома о стеченом средњем образовању за образовни профил. Уз диплому школа ученику издаје Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције.

14. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ

Професионални развој је сложен процес који подразумева стално развијање компетенција наставника, васпитача и стручног сарадника ради квалитетнијег обављања посла и унапређивања развоја деце и ученика и нивоа постигнућа ученика. Саставни и обавезни део професионалног развоја је стручно усавршавање које подразумева стицање нових и усавршавање постојећих компетенција важних за унапређивање васпитно-образовног, образовно-васпитног, васпитног, стручног рада и неге деце.

Стручно усавршавање запослених на пословима образовања и васпитања установа планира у складу са потребама и приоритетима образовања и васпитања и приоритетним областима које утврђује министар надлежан за послове образовања.

Стално стручно усавршавање остварује се активностима:

1) које предузима установа у оквиру својих развојних активности;

2) савладавањем одобрених програма стручног усавршавања,

3) учешћем на одобреним стручним скуповима,

4) које предузима Министарство просвете, Завод за унапређивање образовања и васпитања, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Педагошки завод Војводине, центри за стручно усавршавање;

5) које се организују у оквиру пројеката и програма васпитања и образовања на међународном нивоу и кроз пројекте мобилности;

6) које предузима установа, а односе се на развијање партнерства са другим установама и развој праксе хоризонталног учења;

7) које предузима запослени на пословима образовања и васпитања у складу са личним планом стручног усавршавања,

8) које остварују високошколске установе на основу програма у оквиру целоживотног учења.

Стручно усавршавање јесте обавезна активност запослених на пословима образовања и васпитања утврђена педагошком нормом, у оквиру 40-часовне радне недеље.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ У УСТАНОВИ

Стално стручно усавршавање у установи остварује се:

1) извођењем угледних часова, демонстрирањем поступака, метода и техника учења и других наставних, односно васпитних активности;

2) излагањем на састанцима стручних органа и тела које се односи на савладан програм стручног усавршавања или други облик стручног усавршавања ван установе, са обавезном анализом и дискусијом;

3) приказом стручне књиге, приручника, дидактичког материјала, стручног чланка, истраживања, студијског путовања и стручне посете са обавезном анализом и дискусијом;

4) учешћем у: истраживањима, пројектима образовно-васпитног карактера у установи, пројектима мобилности, програмима од националног значаја у установи, стручним и студијским путовањима и посетама, међународним програмима, скуповима и мрежама, заједницама професионалног учења, програму огледа, раду модел центра;

5) остваривањем активности у школи вежбаоници;

6) остваривањем активности у оквиру приправничке, односно менторске праксе;

7) активностима које се односе на развијање партнерства са другим установама и развој праксе хоризонталног учења.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА ВАН УСТАНОВЕ

Облици стручног усавршавања ван установе су:

1) програм стручног усавршавања који се остварује извођењем обуке;

2) стручни скупови, и то:

- конгрес, сабор;
- сусрети, дани;
- конференција;
- саветовање;
- симпозијум;
- округли сто;
- трибина;
- летња и зимска школа.

Облици стручног усавршавања могу бити организовани као домаћи и међународни.

У оквиру пуног радног времена запослени на пословима образовања и васпитања има право и дужност да сваке школске године:

1) оствари најмање 44 сата стручног усавршавања које предузима установа;

2) похађа најмање један програм стручног усавршавања који доноси министар или одобрени програм из Каталога програма стручног усавршавања;

3) учествује на најмање једном одобреном стручном скупу.

Према националним и међународним документима, у наредном петогодишњем периоду стручно усавршавање наставника треба да одговори на следеће изазове:

- растућу хетерогеност ученика (осетљиве групе, даровити, ученици у ризику од осипања),
- прелазак са преношења знања на развој компетенција,
- јачање формативног приступа настави и оцењивању,
- убрзану дигиталну трансформацију и утицај вештачке интелигенције,
- потребу за очувањем мотивације и добробити наставника.

Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године наглашава померање фокуса са индивидуалних семинара ван школе на планирано, континуирано стручно учење унутар школе. У том смислу, посебно се подстичу облици усавршавања који се реализују кроз рад стручних већа и школских тимова, развој професионалних заједница учења и узајамно посматрање наставе. Значајно место добија анализа примера добре праксе као начин размене искустава и унапређивања квалитета наставног процеса. Такође, наглашава се важност менторског рада, посебно у подршци мање искусним наставницима и увођењу у професију.

Садржај	**Област усавршавања**	**Време реализације**	**Реализатор**
Стручно усавршавање директора школе	Директор школе	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара на одговарајуће теме и други
Стручно усавршавање стручних сарадника	Педагог и психолог школе	У току школске године	Аутори акредитованих семинара на одговарајуће теме
Стручно усавршавање секретара	Администрација и секретар школе	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара на одговарајуће теме
Стручно усавршавање наставника које је усмерено на развој кометенција из области:	Планирање наставе усмерене на исходе учења	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара Стручни сарадници Наставници
	Формативно оцењивање	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара Стручни сарадници Наставници
	Подршка различитим ученицима (диференцијација,	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара

	индивидуализација наставе)		Стручни сарадници Наставници
	Дигиталне компетенције и примена вештачке интелигенције у настави	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара Стручни сарадници Наставници
	Превенција насиља	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара Стручни сарадници Наставници
Садржаји одговарајућих група предмета (природне науке, друштвене науке, страни језици...)	Усавршавање наставника у оквиру своје струке	Септембар - јун	У зависности од понуде Регионалног центра и других организованих акредитованих семинара

15. ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

У току стручног усавршавања наставник, васпитач и стручни сарадник може да стекне следећа звања: **педагошки саветник, самостални педагошки саветник, виши педагошки саветник и високи педагошки саветник.** Поред плана који је Школа направила за стручно усавршавање, направљен је план за стицање звања, који би помогао и оснажио наставнике и стручне сараднике да стичу звања у просветном систему Републике Србије.

У установи наведена звања се стичу поступно и може да стекне до 25 одсто од укупног броја запослених наставника и стручних сарадника, и то: звање педагошког саветника до 15 одсто, самосталног педагошког саветника - до пет одсто, вишег педагошког саветника - до три одсто и високог педагошког саветника - до два одсто.

Поступак за стицање одговарајућег звања покреће наставник и стручни сарадник подношењем захтева установи. Наставник и стручни сарадник подноси доказе о испуњености услова за стицање звања прописаних правилником, са проценом свог степена остварености образовно - васпитних циљева на основу услова за стицање звања утврђених овим правилником.

У поступку одлучивања о захтеву директор установе прибавља мишљење са проценом степена остварености образовно - васпитних циљева у кључним областима и квалитета педагошке праксе за:

- наставника - од стручног већа за област предмета,

- за стручног сарадника у школи - од педагошког колегијума.

Активност	**Време реализације**	**Носиоци реализације**	**Докази**
Упознавање наставника са условима и процедуром за напредовање и стицање звања	Септембар	Директор,Тим за професионални развој наставника	Записници са НВ
Израда Портфолиа наставника	Током године	Наставник, Директор, стручни сарадник	Портфолио наставника
Пријављивање заинтересованих наставника подношењем захтева	Наставник или стручни сарадника	Током школске године, а најкасније четири месеца пре краја другог полугодишта	Поднет захтев установи
Покретање и спровођење процедуре	Током године	Директор	Записник
Јавно обавештавање кандидата и јавности о стицању звања	Током године	Директор	Записник

16. ПЛАН УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА У РАД ШКОЛЕ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно другим законским заступницима ученика и тај однос је заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Родитељи су битни носиоци квалитета васпитно-образовног рада школе и они су укључени у поједине сегменте функционисања и руковођења. Сарадња школе и родитеља, односно других законских заступника ученика, представља један од кључних фактора успешног васпитно-образовног рада и напредовања ученика. Школа тежи развијању партнерског односа са родитељима, заснованог на међусобном поверењу, благовременој комуникацији и заједничкој одговорности за образовне и васпитне исходе ученика.

Сарадња са породицом одвија се плански и систематски током целе године укључујући родитеље, односно друге законске заступнике у планирање, реализацију и евалуацију те сарадње. Да би се што боље одговорило потребама ученика, породице и средине сарадња ће се реализовати применом и комбинацијом различитих облика сарадње.

Циљеви плана:

- Јачање сарадње и партнерских односа школе и родитеља,
- Активније укључивање родитеља у живот и рад школе,
- Подршка напредовању ученика кроз заједничко деловање школе и породице,
- Благовремено информисање родитеља о постигнућима, понашању и потребама ученика,

- Превенција проблема у понашању, изостајања и раног напуштања школовања.

ОБЛИЦИ И НАЧИНИ УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА У РАД ШКОЛЕ			
ОБЛАСТ	**Опис активности**	**Носиоци активности**	**Показатељи успешности**
Редовна комуникација и информисање	Родитељски састанци (на нивоу одељења и на нивоу школе)	Одељењски старешина, стручни сарадници, управа школе	Побољшана комуникација и сарадња школе и породице Правовремена информисаност родитеља
	Индивидуални разговори са одељењским старешином, наставницима и стручним сарадницима	Одељењски старешина, стручни сарадници, управа школе	
	Коришћење есДневника, школског сајта и других облика електронске комуникације	Одељењски старешина, наставници, стручни сарадници, управа школе	
Учествовање родитеља у органима и телима школе	Активно учешће родитеља у Савету родитеља	Одељењски старешина, стручни сарадници, управа школе, секретар	Редовно и активно учешће родитеља на састанцима и у раду Савету родитеља
	Укључивање у рад Школског одбора, у складу са законом	Одељењски старешина, стручни сарадници, управа школе, секретар	
	Активно учешће представника Савета родитеља у следећим стручним активима и тимовима: Стручни актив за развојно планирање, Тим за самовредновање, Тим за заштиту од злостављања, занемаривања и насиља, Тим за каријено вођење и саветовање	Управа школе, секретар, председник стручног актива, координатори тимова	Редовно и активно учешће родитеља на састанцима и у раду стручних актива и тимова
Подршка ученицима и превентивне активности	Укључивање родитеља у решавање проблема неоправданог изостајања и понашања ученика	Одељењски старешина, стручни сарадници	Смањење неоправданих изостанака и проблема у понашању ученика Повећано учешће ученика у додатној
	Сарадња у реализацији појачаног васпитног рада и мерама подршке ученицима	Одељењски старешина, стручни сарадници	

	Подршка укључивању ученика у додатну и допунску наставу	Одељењски старешина, стручни сарадници, наставници	и допунској настави Уочљив напредак ученика у образовном и васпитном смислу
Учешће у животу школе	Учествовање у обележавању Дана школе, приредбама, манифестацијама и пројектима	Одељењски старешина, стручни сарадници, управа школе	Јачање осећаја припадности школи и развијање партнерског односа школе и породице Позитивне повратне информације родитеља и ученика о заједничким активностима
	Сарадња у хуманитарним и васпитно-образовним активностима школе	Одељењски старешина, стручни сарадници, наставници, управа школе	

17. ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ

Хемијско-технолошка школа развија и унапређује сарадњу са установама образовања, органима државне управе и локалне самоуправе, привредним друштвима, високошколским установама, установама културе, здравственим и социјалним установама, организацијама цивилног друштва и другим партнерима од значаја за остваривање мисије и развојних циљева школе.

Сарадња се заснива на отворености школе према локалној и широј друштвеној заједници и усмерена је на унапређивање квалитета образовно-васпитног рада, повезивање образовања са потребама тржишта рада, развој дуалног образовања, унапређивање практичне наставе, професионални развој запослених, подршку ученицима, наставак школовања, развој предузетничких и других компетенција, као и на јачање угледа и препознатљивости школе.

<u>Сарадња са просветним институцијама и органима:</u>

- Министарство просвете Републике Србије – сарадња у области реализације образовно-васпитног рада, примене прописа, стручног усавршавања, развојних пројеката, дуалног образовања и других активности од значаја за развој школе.
- Канцеларија за дуално образовање и национални оквир квалификација – сарадња у области реалиазације дуалном модела образовања, пружање подршке школи, учешће на конкурсима за финансијску подрушку ученика, праћење ученика који наставу похађају по дуалном моделу.
- Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице – сарадња у области образовања, реализације програма и пројеката и унапређивања услова за рад школе.

- Група за стручно-педагошки надзор и спољашње вредновање са седиштем у Суботици – сарадња у области праћења и унапређивања квалитета рада школе, реализације наставе, стручног усавршавања и примене образовних политика.
- Завод за унапређивање образовања и васпитања (ЗУОВ) – сарадња у области стручног усавршавања наставника, унапређивања наставе и примене савремених метода рада.
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања (ЗВКОВ) – сарадња у области праћења и унапређивања квалитета образовања и васпитања.
- Центар за стручно образовање и образовање – сарадња у области стручног образовања, развоја образовних профила и унапређивања практичне наставе.

Сарадња са Локалном самоуправом и јавним установама

- Град Суботица – сарадња у области развоја школе, обезбеђивања услова за рад, реализације пројеката и активности од значаја за локалну заједницу.
- Градска управа Града Суботице – Секретаријата за друштвене делатности – сарадња у реализацији активности и пројеката школе.
- Национална служба за запошљавање – Филијала Суботица – сарадња у области професионалне оријентације, каријерног вођења, праћења потреба тржишта рада и запошљавања ученика.
- Центар за социјални рад Суботица – сарадња у пружању подршке ученицима и породицама и решавању питања од значаја за добробит ученика.
- Полицијска управа у Суботици – сарадња у области безбедности ученика, превенције насиља, злоупотребе психоактивних супстанци и других ризичних понашања.
- Дом здравља Суботица, Центар за јавно здравље (патронажна служба), психолошко-педагошка сужба и друге здравствене установе – сарадња у области едукације ученика из области контрацепције, АИДС-а, алкохолизма и болести зависности и превентивне здравствене заштите, превенцији наркоманије и осталих болести зависности, здравственог васпитања и промоције здравих стилова живота.
- Дом ученика средњих школа Суботица – сарадња у оквиру праћења ученика који су смештени у Дому ученика.
- Диспанзер – сарадња у оквиру систематског прегледа ученика.
- Служба за транфузију крви – сарадња у оквиру хуманитарних акција давања крви.
- Црвени крст Суботица – сарадња у хуманитарним, здравствено-превентивним и едукативним активностима.
- Национални савет мађарске националне мањине и Националним саветом буњевачке националне мањине – сарадња усмерена ка образовању и васпитању ученика на матерњем језику, очувању и неговању културе и баштине.

Сарадња школе са школама у Србији

Хемијско-технолошка школа остварује сарадњу са Заједницама стручних школа у циљу унапређивања образовно-васпитног рада, размени искуства и примера добре праксе, планирања и организације такмичења, увођењу нових или иновирању постојећих образовних профила, унапређивање наставе и практичног рада, професионално усавршавање наставника, ученичке размене, заједничке пројекте и развој међународне сарадње.

Сарадња се реализује кроз посете школама, стручне скупове, размену искустава наставника и ученика, заједничке пројектне активности и друге облике умрежавања.

Хемијско-технолошка школа сарађује са следећим школама из земље: Хемијско-прехрамбеном технолошком школом из Београда, Техничком школом из Ужица, Пољопривредном школом са домом ученика „Соња Маринковић“ из Пожаревца,

Пољопривредно-ветеринарском школом са домом ученика „Свилајнац“ из Свилајца, Економско-трговинском школом из Бечеја, Средњом школом „Доситеј Обрадовић“ из Новог Кнежевца, Прехрамбено-хемијском школом из Ниша, и другим школама које имају иста подручја рада као школа. Циљ сарадње је размена искуства и примера добре праксе усмерених ка унапређивању квалитета образовно-васпитног рада, повезивање и умреживање запослених и ученика и учестовање у заједничким пројектима/обукама.

Такође школа сарађује са Основним и средњим школама у граду и у Републици Србији, Високим струковним школама и факултетима ради оспособљавања ученика за наставак школовања.

Сарадња школе са школама из иностранства

Школа има дугогодишњу сарадњу са школама из иностранства, Средњом струковном школом „Антуна Хорвата“ из Ђакова, Електро – економском школом из Бијелог Поља, Средњом школом из Кишкереша, Стручном гимназијом „Полак Михаљ“ из Печуја, Гимназијом и Средњом школом из места Руше у Словенији. Циљ сарадње је размена искуства и примера добре праксе усмерених ка унапређивању квалитета образовно-васпитног рада, повезивање и умреживање запослених и ученика и учествовање у заједничким пројектима.

Посебно место у међународној сарадњи школе има сарадња са средњом школом из Руше (Словенија). Сарадња обухвата:

- размену искустава у области стручног образовања;
- размену примера добре праксе у организацији практичне наставе;
- упознавање са моделима сарадње школе и привреде;
- професионално усавршавање наставника;
- ученичке посете и размене;
- заједничке пројектне и образовне активности;
- развијање партнерских односа између школа;
- упознавање ученика са културом, образовним системом и привредним окружењем друге земље.

Ова сарадња представља значајан облик међународног умрежавања школе и размене искустава у области стручног образовања.

Школа у оквиру међународне сарадње учествује у програму Комуникација између култура у Карпатском региону. Циљ овог програма је да наставници и ученици који живе у карпатској области ближе упознају књижевност, историју, музику, грађевинарство - тј. културу других народа, како би без предрасуда изграђивали европску културу. Међународно одељење се окупља по унапред утврђеном плану и програму уз учешће представника школа из Мађарске, Словачке, Украјине, Румуније, Словеније, Хрватске и наших ученика и наставника. У зависности од развоја епидемиолошке ситуације у региону у наредном периоду ће се и планирати организовање сарадње у Карпатској регији.

Сарадња школе са социјалним партнерима

Сарадња са социјалним партнерима представља један од кључних елемената развоја школе, посебно у области дуалног образовања, практичне наставе, професионалне оријентације, запошљавања ученика и усклађивања образовних профила са потребама привреде. Сарадња обухвата:

- реализацију практичне наставе и учења кроз рад;

- учешће послодаваца у креирању и унапређивању садржаја практичне наставе;
- обезбеђивање услова за стицање практичних компетенција;
- учешће стручњака из привреде у наставним и ваннаставним активностима;
- професионалну оријентацију и упознавање ученика са занимањима;
- могућности за запошљавање ученика након завршетка школовања;
- донације, опремање кабинета и радионица;
- заједничко учешће у пројектима и развојним активностима школе.

Сарадња школе са Привредном комором Србије и Регионалном привредном комором

Привредна комора Србије – Регионална привредна комора Севернобачког управног округа – сарадња у области п овезивања школе са привредом, развоја дуалног образовања, идентификовања потреба послодаваца и унапређивања понуде образовних профила.

Сарадња школе са социјалним партнерима с подручја рада Пољопривреда, производња и прерада хране и Трговина, угоститељство и туризам

Сарадња са предузећима из области прехрамбене индустрије, пекарства, посластичарства и производње хране реализује се кроз практичну наставу, учење кроз рад, стручне посете, предавања, демонстрације, донације материјала и опреме и укључивање стручњака из привреде у рад школе.
Социјални партнери са којима школа има успостављену сарадњу за реализацију практичних облика наставе су:

- „ДОН ДОН“ д.о.о. огранак Фиделинка пекара – образовни профил Пекар
- „Мини Пани“ д.о.о. – образовни профили Пекар
- СЗТР Пекара „Пролеће“, Суботица
- СЗР СЗТ Пекара „Европа“, Суботица
- Угоститељско трговинска радња „БОСС“, Суботица
- Јожер Фаркаш ПР Колачи Фаркаш, Суботица
- „Времеплов 024“ д.о.о., Суботица
- Дадине посластице, Суботица
- „Дарабош нова“, Суботица
- Музеј посластичарства, Сента
- Ресторан „Двор“, Суботица
- Кафе ресторан „Ренесанса“, Суботица
- Посластичарница „Блаха Лујза“, Суботица
- Винарија „Звонко Богдан“, Суботица
- Подрум Палић 1986 доо
- Дестилерија, Суботица
- Хладњача, Суботица
- „Геби“ д.о.о., Чантавир
- А.Д. „Алева“, Нови Кнежевац
- д.о.о. „FARM COMMERC“, Чантавир
- „Сунцокрет“ д.о.о., Хајдуково
- Прехрамбена индустрија „Витамин“, Хоргош
- „Пионир“ д.о.о., Суботица

- Ветеринарски завод „Суботица“ а.д., Суботица
- ЈКП „Водовод и канализација“, Суботица
- „МР Виногради“ д.о.о., Суботица
- Винарија „Драгић“, Суботица
- „Патент Цо“ д.о.о., Мишићево
- „Борзал“, Суботица

Сарадња школе са социјалним партнерима са подручја рада Хемија, неметали и графичарство

Сарадња са компанијама и установама из области хемијске индустрије, лабораторијске делатности, заштите животне средине и сродних области усмерена је на стицање практичних знања и компетенција ученика, упознавање са савременим технологијама и безбедним радним процедурама.

Социјални партнери са којима школа има успостављену сарадњу за реализацију практичних облика наставе су:

- Министарство унутрашњих послова
- „CHEMONA LAB“ д.о.о., Суботица
- „Геби“ д.о.о., Чантавир
- Прехрамбена индустрија „Витамин“, Хоргош
- Ветеринарски специјалистички институт „Суботица“, Суботица
- Ветеринарски завод „Суботица“ а.д., Суботица
- ЈКП „Водовод и канализација“, Суботица
- „Chemos“ а.д., Суботица
- „FM Pharm“ д.о.о., Суботица
- ЈП Палић, Лудаш
- Републичком хидрометеоролошком завод, Београд
- „ХемоТехна“ д.о.о., Чантавир
- Хидрометеоролошка станица, Палић
- ЈКП „Суботицагас“, Суботица
- „Патент Цо“ д.о.о., Мишићево

Сарадња школе са социјални партнери из области ветеринарства

Сарадња са ветеринарским установама, амбулантама и другим организацијама из области ветеринарске делатности усмерена је на реализацију практичне наставе, стицање професионалних компетенција ученика и повезивање наставе са реалним потребама струке.

Социјални партнери са којима школа има успостављену сарадњу за реализацију практичних облика наставе су:

- Золошки врт Палић, Палић
- Приватна ветеринарска станица „ПАН ВЕТ“ доо, Суботица
- Ветеринарска станица „ВЕТЕРИНАР“ доо, Суботица
- Ветеринарска станица „СУБОТИЦА“ доо, Суботица
- Ергела Келебија доо, Келебија
- Ветеринарски специјалистички институт „Суботица“, Суботица, итд.
- ПВС „Сударевић вет“, Суботица
- Ветеринарска станица ВетСервис, Бајмок
- Ветеринарска станица Еко свет, Суботица
- Ветеринарска амбуланта Нару Vet, Суботица

- Ветеринарска амбуланта ВИВА вет, Суботица
- Централноевропски ветеринарски центар
- Ветеринарска станица Т&Т амбуланта, Палић
- Кор-вет тим доо
- Фарма Синеш, Биково,
- Фарма Раднић, Стари Жедник
- Фарма Мачковић, Љутово,
- Фарма Покорнић, Таванкут
- Фарма Пеић Тукуљац, Мала Босна
- Фарма Тиквицки, Биково
- Фарма Тешић, Стари Жедник
- Фарма Брајков, Александрови салаши
- Фарма Кеченовић, Чантавир
- „Патент Цо“ д.о.о., Мишићево

Сарадња школе са социјалним партнерима са подручја рада Текстилство и кожарство

Сарадња са компанијама из области текстилне индустрије усмерена је на стицање практичних знања и компетенција ученика, упознавање са савременим технологијама и безбедним радним процедурама.

Социјални партнери са којима школа има успостављену сарадњу за реализацију практичних облика наставе су:

- „Jasmipex“ д.о.о., Суботица
- „Гордон“ д.о.о., Суботица
- ЗТР „Mis exclusive“, Суботица
- „8. март“ а.д., Суботица,
- „Еминент“ д.о.о., Суботица, итд.

Сарадња школе са удружењима, фондацијама и другим организацијама

Школа сарађује са Канцеларијом за младе, Фондацијом Темпус, Београдском отвореном школом, Достигнућима младих у Србији, Школом креативних вештина, Градском библиотеком и учествује у пројектима којима се унапређује положај младих у друштву. Сарађује са Едукативним центром Рома и другим удружењима грађана који се баве васпитно-образовним проблемима младих и деце.

Школа сарађује са Народним позориштем, Савременом галеријом, Музејом и Историјским архивом и другим установама (у Суботици и шире), организујући посету позоришних представа, изложби, радионица, предавања, итд. са циљем да се продуби и развије љубав према историји и уметности.

У циљу упознавање локалне и шире заједнице о реализованим активностима и подизању имица школа сарађује такође са различитим електронским медијима, РТС, РТВ, РТ Пинк, ТВ Курир, ТВ Суботица, YUECO, Панон ТВ, www.suboticadanas.com, www.subotica.com

Школа сарађује са удружењима, фондацијама и другим организацијама у реализацији: развојних и образовних пројеката; активности усмерених на подршку ученицима; промоције стручног образовања; предузетничких активности; професионалног усавршавања запослених; обезбеђивања донација и опреме; промоције школе и њених образовних профила.

Сарадња школе са Саветом родитеља, Ученичким парламентом, Ученичком задругом и локалном заједницом

Сарадња са Саветом родитеља, Ученичким парламентом, Ученичком задругом, локалном заједницом и другим заинтересованим странама усмерена је на укључивање различитих актера у планирање и унапређивање рада школе, препознавање потреба ученика и стварање подстицајног и безбедног окружења за учење и развој.

Циљеви сарадње се односе на:

1. Унапређивање сарадње са институцијама система образовања и локалне самоуправе.
2. Развијање мреже стабилних и активних партнера из привреде.
3. Унапређивање квалитета практичне наставе, наставе у блоку, професионалне праксе и учења кроз рад.
4. Јачање и даље развијање дуалног модела образовања у складу са потребама привреде.
5. Укључивање послодаваца у праћење квалитета образовања и унапређивање образовних профила.
6. Подстицање сарадње са другим школама ради размене знања, искустава и примера добре праксе.
7. Развијање националне и међународне сарадње и учешћа у заједничким пројектима.
8. Унапређивање сарадње са високошколским установама ради наставка школовања ученика.
9. Јачање сарадње са установама и организацијама у области здравља, безбедности, социјалне заштите, културе и подршке младима.
10. Развијање предузетничке, каријерне, дигиталне, социјалне и друге компетенције ученика.
11. Унапређивање видљивост и позитиван имиџ школе у локалној и широј заједници.
12. Систематско праћење ефеката сарадње и користити резултате за даље развојно планирање школе.

Област сарадње	**Активности**	**Начин реализације**	**Очекивани резултати / показатељи**	**Носиоци**	**Време реализације**
Институције система образовања	Развијање сарадње са Министарством просвете, Школском управом, ЗУОВ-ом, Заводом за вредновање квалитета образовања и васпитања, Агенцијом за квалификације,	Састанци, пројекти, извештаји, предавања, упитници, стручна усавршавања	Благовремено информисање, стручна подршка, унапређивање квалитета рада, укључивање школе у развојне програме и иницијативе	Директор, помоћници директора, стручна служба	Континуирано

	Канцеларијом за дуално образовање и НОК и Покрајинским секретаријатом				
Локална самоуправа	Сарадња са Градском управом и надлежним службама у планирању развоја школе, подршци пројектима, унапређивању услова рада и укључивању ученика у активности локалне заједнице	Састанци, пројекти, стручна усавршавања, учешће у градским тимовима, извештаји, дописи	Боља повезаност школе и локалне заједнице; подржани развојни пројекти и активности	Директор, помоћници директора	Континуирано
Привредни партнери	Проширивање мреже послодаваца и успостављање сарадње са новим партнерима у свим подручјима рада школе	Састанци, округли столови, промоција, пројекти	Повећан број активних социјалних партнера и већа могућност избора места за практичну наставу и учење кроз рад	Директор, организатор практичне наставе, наставници стручних предмета	Континуирано
Практична настава и учење кроз рад	Унапређивање сарадње са послодавцима, праћење реализације наставе, стручне посете и размена	Састанци, реализација практичне наставе, праћење ученика, размена информација, стручне	Квалитетнија практична настава и већа повезаност школских исхода са захтевима занимања	Организатор практичне наставе, наставници, ментори код послодаваца	Континуирано

	повратних информација	посете, анкете, извештаји, промоција			
Дуално образовање	Очување постојећих и проширивање партнерстава за дуални модел; информисање нових послодаваца и ученика о могућностима дуалног образовања	Састанци, реализација практичне наставе, праћење ученика, размена информација, стручне посете, анкете, извештаји, промоција	Одрживи дуални профили, већи број компетентних ментора и квалитетније учење кроз рад	Директор, организатор практичне наставе, Тим за КВиС	Континуирано
Учешће послодаваца у раду школе	Организовање сусрета, округлих столова, консултација и анкета са послодавцима о компетенцијама ученика и потребама тржишта рада	Састанци, промоција, анкете, истраживања, предавања, ИНФО дани, извештаји	Прикупљене повратне информације и дефинисане мере за унапређивање наставе и образовних профила	Директор, Тим за КВиС, стручна већа	Најмање једном годишње
Запошљавање ученика	Повезивање ученика завршних разреда са послодавцима, информисање о слободним радним местима и праћење запошљавања бивших ученика	Састанци, размена информација, интерву у школи/послодавца, промоција	Боља транзиција из школе на тржиште рада и повећана запошљивост ученика	Тим за КВиС, стручна служба, одељењске старешине	Континуирано

Национална сарадња са школама	Размена примера добре праксе са стручним школама у Србији, заједничке активности, стручни скупови, такмичења, обуке и пројекти	Састанци, обуке, извештаји, пројекти	Унапређивање наставне праксе и професионалног развоја запослених	Директор, помоћници директора, стручна већа	Континуирано
Међународна сарадња	Развијање партнерстава са школама у региону и Европи, размена ученика и наставника, студијске посете и заједнички пројекти	Пројекти, размена искуства и праксе, размена ученика, истраживања, анкете, извештаји	Повећана интернационализација школе, развој компетенција ученика и запослених и размена добре праксе	Директор, Тим за међународну сарадњу/екскурзије, наставници	Према могућностима и конкурсима
Програми међукултурне сарадње	Наставак учешћа у програмима као што су „Комуникација између култура у Карпатском региону“, прекогранични програми и партнерски пројекти	Састанци, размена ученика, промоција, обуке, извештаји	Развој толеранције, интеркултуралних компетенција, самопоуздања и међусобног разумевања ученика	Директор, наставници, Тим за међународну сарадњу	Континуирано
Еразмус+ и други пројекти	Припрема и подношење пројектних предлога, успостављање партнерстава и учешће у	Пројекти, реализација, извештаји, промоција	Већи број реализованих пројеката и обезбеђена додатна средства и могућности за развој школе	Директор, пројектни тим, наставници	Континуирано

	националним и међународним пројектима				
Високо образовање	Сарадња са факултетима и високим школама; презентације студијских програма, стручне посете, заједничке активности и пројекти	Предавања, ИНФО дани, Дани отворених врата, посете, радионице, пројекти	Ученици информисани о могућностима наставка школовања и боља повезаност средњег и високог образовања	Стручна служба, Тим за КВиС, наставници	Током школске године
Професионална оријентација и каријерно вођење	Сарадња са НСЗ, послодавцима, високошколским установама и другим партнерима у информисању ученика о занимањима и могућностима запошљавања и школовања	Предавања, ИНФО дани, Дани отворених врата, посете, радионице, пројекти, сајмови	Развијене компетенције за управљање каријером и информисанији избор даљег пута ученика	Тим за КВиС, стручна служба, одељењске старешине	Континуирано
Здравље и превенција	Сарадња са здравственим установама у области превенције болести зависности, очувања здравља, здравих стилова живота и	Предавања, обуке, радионице, систематски прегледи, санитарни преглед	Повећана информисаност и одговорност ученика према сопственом здрављу	Стручна служба, одељењске старешине, тимови школе	Континуирано

	безбедности ученика				
Социјална заштита и безбедност	Сарадња са Центром за социјални рад, Полицијском управом, установама за смештај ученика и другим службама у циљу подршке ученицима и превенције ризичних понашања	Предавања, радионице, састанци, пројекти, извештаји	Благовремена подршка ученицима и ефикасније реаговање у ситуацијама ризика	Директор, стручна служба, одељењске старешине	Континуирано
Националне мањине и културна баштина	Сарадња са националним саветима мађарске и буњевачке националне мањине на очувању језика, културе, традиције и баштине	Састанци, предавања, радионице, пројекти	Подршка неговању језичког и културног идентитета и развоју интеркултуралности	Директор, наставници, стручна служба	Континуирано
Култура и јавна делатност	Сарадња са позориштем, музејом, галеријом, архивом, библиотеком и другим установама културе; посете, радионице, предавања и заједнички програми	Посета, радионице, предавања, пројекти	Обогаћивање културног живота школе и развијање интересовања ученика за културу и уметност	Тим за културну и јавну делатност, стручна већа	Континуирано

Млади и цивилни сектор	Сарадња са Канцеларијом за младе, организацијама цивилног друштва, удружењима и другим партнерима у реализацији програма за младе	Предавања, радионице, обуке, пројекти, хуманитарне активности	Веће учешће ученика у пројектима, волонтерским и друштвено корисним активностима	Стручна служба, Тим за КВиС, Ученички парламент	Континуирано
Предузетништво	Развој сарадње са привредом и организацијама које пружају подршку предузетничком образовању; радионице, менторство и пројекти	Састанци, пројекти, радионице, предавања, обуке, промоција, извештаји	Развој предузетничких компетенција ученика и подстицање иницијативности	Наставници стручних предмета, Тим за КВиС, партнери	Континуирано
Медији и промоција школе	Представљање резултата рада, ученичких постигнућа, пројеката, сарадње са привредом и примера добре праксе у медијима и на дигиталним каналима школе	Промоција, интервју	Већа видљивост школе, позитиван имиџ и боља информисаност јавности	Директор, Тим за промоцију, Тим за културну и јавну делатност	Континуирано
Учешће партнера у развојном планирању	Прикупљање мишљења ученика, родитеља, запослених и партнера о	Састанци, анкете, предлози	Развојни план заснован на реалним потребама школе и окружења	Тим за развојно планирање, Тим за КВиС, директор	Периодично

	квалитету сарадње и потребама школе; укључивање релевантних предлога у развојно планирање				
Праћење и вредновање сарадње	Праћење остварених активности, анализа показатеља, анкете и извештаји партнера, ученика и наставника; предлагање мера за унапређивање	Састанци, анкете, извештаји, предлог мера за унапређивање	Континуирано побољшавање квалитета сарадње и њених ефеката	Директор, Тим за КВиС, стручна служба, организатор практичне наставе	Полугодишње и годишње

18. ПРОШИРЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ ШКОЛЕ

Хемијско - технолошка школа има регистроване проширене делатности на три подручја рада у складу са Законом о основама система образовања и васпитања. За добијање сагласности о фунционисању проширених делатности школа је добила решења о верификацији да може обављати и другу делатност којом се унапређује и доприноси квалитетнијем и рационалнијем обављању образовања и васпитања.

Ученици се ангажују у оквиру наставе, ваннаставних активности и образовног-васпитног процеса са циљем подстицања њиховог позитивног односа према раду, професионалне оријентације, развијања свести о одговорности за преузете обавезе, развоја предузимљивости и оријентације ка предузетништву, одговорном односу ка околини, као и развоју позитивног односа према тимском раду.

Проширене делатности које функционишу у оквиру школе су:

1. на подручју рада Пољопривреда, производња и прерада хране, Производња хлеба, свежег пецива и колача функционише у оквиру школске пекарске радионице. Објекат школске пекарске радионице је у потпуности приведен намени и опремљен у складу са савременим технолошким решењима. Ученици образовног профила пекар, прехрамбени техничар и прехрамбено-биотехнолошки техничар су ангажовани у оквиру проширене делатности кроз наставни процес. Ови образовни профили у оквиру наставног плана и програма обрађују садржаје који подразумевају упознавање са сировинама за производњу, машинама и уређајима који се користе у индустрији, упознавање са самим процесом производње пекарских производа, са амбалажом и паковањем готових производа, као и са техником и поступцима испитивања сировина и готовог производа.

2. на подручју рада Хемија, неметали и графичарство, Производња детерџената, сапуна, средстава за чишћење и полирање. Производња течног сапуна и дестиловане воде се одвија у погонској лабораторији школе, у поступку производње и лабораторијског испитивања готовог производа учествују ученици и професори. Производња подразумева формулацију самог производа, узорковање, паковање производа у одговарајућу амбалажу, лепљење етикета. Ученици су ангажовани у оквиру проширене делатности кроз наставни процес, образовног профила техничар за хемијску и фармацеутску технологију. Овај образовни профил у оквиру наставног плана и програма обрађују садржаје који подразумевају упознавање са сировинама за производњу, машинама и уређајима који се користе у индустрији, упознавање са самим процесом производње козметичких и фармацеустких производа, са амбалажом и паковањем готових производа, као и са техником и поступцима испитивања сировина и готовог производа.
3. на подручју рада Текстилство и кожарство, Производња одевних предмета и кућних текстилија се одвија у оквиру школске кројачке радионице. Школска кројачка радионица је у потпуности приведена намени и опремљена у складу са савременим технолошким решењима. Ангажовани ученици у проширеној делатности су образовног профила техничар моделар одеће који кроз наставни процес у оквиру наставног плана и програма обрађују садржаје који подразумевају упознавање са текстилним материјалима за производњу, са конструкцијском припремом производње одеће и кућних текстилија, машинама и уређајима који се користе у индустријској изради одевних предмета и предмета за кућну употребу, упознају се са самим процесом производње текстилних производа, са амбалажом и паковањем готових производа, као и са техником и поступцима испитивања текстилних материјала и готовог производа.
4. на подручју рада Пољопривреда, производња и прерада хране, Ветеринарска делатност за сопствене потребе (за извођење практичне наставе) и набавку лекова за потребе лечења сопствених животиња функционише у оквиру школске ветеринарске амбуланте - вежбаонице и мини фарме која се налази у ЗОО врту Палић. Школска амбуланта вежбаоница је у потпуности организована и опремљена у складу са захтевима и стандардима струке. Ученици образовног профила Ветеринарски техничар су ангажовани у проширеној делатности кроз наставни и ваннаставни процес, а у оквиру часова вежби, вежби у блоку, практичне наставе, наставе у блоку, професионалне праксе и секција, из стручних предмета Анатомија и физиологија, Патологија, Болести животиња, Основи хирургије, Професионалне праксе, Породиљство, Фармакологија.Ученици, уз усмеравање и надзор наставника, прате временски период и учествују у активностима, од постављања дијагнозе, давања терапије, лечења животиња, и на тај начин стичу увид у важност правилно постављене дијагнозе и терапије. Поред тога прате животни циклус животиње, и учествују у активностима уз надзор и усмеравање наставника, од осамењавања животиње, порођаја, предузимање превентивних мера, вођења амбулантног протокола, до потпуне зрелости животиње чиме се упознају са целокупним животним циклусом.

Ученици кроз ангажовање у свим фазама производње, стичу нова знања и вештине у оквиру вежби, практичне наставе и наставе у блоку.

Образовно-васпитни рад наставника је на овај начин унапређен, методе рада које се на овај начин примењују су ефикасније и подстицајније, а усвајање практичних знања и вештина функционалније.

Готови производи се продају средњим и основим школама, јавним установама и другим заинтересованим странама. Финансијско пословање се одвија преко сопственог текућег рачуна школе. Средстава из проширених делатности су намењена:

- побољшању услова образовања: побољшање школског простора, набавка опреме, наставних средстава, додатно финансирање материјалних трошкова школе,

- награђивање ученика који су остварили изузетне резултате на такмичењима: финасирање учешћа у образовним програмима који доприносе побољшању и унапређењу њихових знања, вештина и компетенција, робне награде,
- стимулација запослених ангажованих на пословима у проширеним делатностима.

Такође, Школа је верификована за образовање одраслих - извођење обуке за месаре и извођење обуке за израђиваче одеће.

У Суботици, септембра 2026. године

Нађ Варјаш Арпад

_____

председник Школског одбора